

ÅRSRAPPORT 2015

INVESTERINGSFORENINGEN PFA INVEST

www.pfainvest.dk // Offentliggjort 11. februar 2016

Indholdsfortegnelse

Påtegninger

Ledelsespåtegning	4
Den uafhængige revisors erklæringer	5

Ledelsesberetning

Generelt for afdelingerne	7
Ansvarlige investeringer	11
Bestyrelse og direktion	13
Udviklingen i 2015 og forventninger til 2016	14
Generelle risikofaktorer	17
Risici og risikostyring	19

Årsrapport for afdelingerne

Korte Obligationer	22
Lange Obligationer	27
Kreditobligationer	32
Danske Aktier	38
Globale Aktier	43
Højt Udbytte Aktier	50
Europa Value Aktier	57
Balance A	63
Balance B	70
Balance C	77

Fælles noter

Bestyrelses- og revisionshonorar	85
Anvendt regnskabspraksis	86
Nøgletalsdefinitioner	88
Foreningsoplysninger	90

PÅTEGNINGER

Ledelsespåtegning

Foreningens bestyrelse og direktionen har dags dato aflagt og godkendt årsrapporten for 2015 for 10 afdelinger i Investeringsforeningen PFA Invest.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om investeringsforeninger m.v.

Årsregnskaberne for de enkelte afdelinger giver et retvisende billede af de enkelte afdelingers aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet.

Foreningens ledelsesberetning og ledelsesberetningerne for de enkelte afdelinger indeholder retvisende redegørelser for udviklingen i foreningens og afdelingernes aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som foreningen henholdsvis afdelingerne kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København d. 11. februar 2016

Bestyrelsen:

Peter Engberg Jensen
Formand

Jørgen Madsen

Rina Asmussen

Direktion:

Christian Lindstrøm Lage
Direktør
PFA Asset Management A/S

Henrik Nøhr Poulsen
Direktør
PFA Asset Management A/S

Rasmus Bessing
Direktør
PFA Asset Management A/S

Den uafhængige revisors erklæringer

Til medlemmerne i Investeringsforeningen PFA Invest

Vi har revideret årsregnskabet Investeringsforeningen PFA Invest for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015, der omfatter den samlede beskrivelse af anvendt regnskabspraksis og fælles noter samt den enkelte afdelings resultatopgørelse, balance og noter. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om investeringsforeninger m.v.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om investeringsforeninger mv. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandling for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandling afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, som er relevant for foreningens udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af foreningens interne kontrol.

En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens og afdelingernes aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af afdelingernes aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015 i overensstemmelse med lov om investeringsforeninger mv.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til lov om investeringsforeninger mv. gennemlæst ledelsesberetningen, herunder de enkelte afdelingsberetninger. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den gennemførte revision af årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen og de enkelte afdelingsberetninger er i overensstemmelse med årsregnskabet.

København d. 11. februar 2016

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Anders O. Gjelstrup	Kasper Bruhn Udum
Statsautoriseret revisor	Statsautoriseret revisor

LEDELSES BERETNING

Generelt for afdelingerne

Velkommen til Investeringsforeningen PFA Invest

Generelt var 2015 et godt år for foreningen. Formuen blev i 2015 øget med over 1,8 mia. kr. til 4,3 mia. kr., svarende til en stigning på 72 %. Stigningen fremkom både som følge af nye indskud og som følge af to cifrede afkast på hovedparten af de aktiebaserede og blandende afdelinger.

Foreningen tilføjede i 2015 endnu en balance-afdeling – Balance C. Afdelingen er en investeringsmulighed for de investorer, der gennem større eksponering i aktier ønsker en højere risikoprofil, og afdelingen komplementerer dermed de eksisterende balance-afdelinger. Med et tegningsresultat på 102 mio. kr. blev afdelingen optaget til handel på NASDAQ Copenhagen den 7. maj.

Det samlede resultat for foreningen blev et overskud på 266,7 mio. kr. Bestyrelsen foreslår til godkendelse på generalforsamlingen, at der udloddes udbytte i 8 af foreningens 10 afdelinger. De foreslåede udbyttesatser fremgår på side 8.

2015 var præget af store forskelle på udviklingen i aktiemarkederne i de enkelte lande og sektorer. Det afspejles naturligvis i afkastene på foreningens aktieafdelinger.

Afdeling Danske Aktier blev den aktieafdeling i foreningen, som opnåede det højeste afkast med 36,4 %. Herefter fulgte afdeling Globale Aktier med 17,7 %, afdeling Europa Value Aktier med 14,1 %, og afdeling Højt Udbytte Aktier med 11,4 %.

Medvirkende til de høje afkast var, at alle aktieafdelinger opnåede et afkast bedre end det fastsatte benchmark. Globale Aktier opnåede et solidt merafkast på 7,1 %, mens afkastet for Danske Aktier oversteg benchmark med 5,5 %.

Afkastet i de obligationsbaserede afdelinger var præget af et lavrentemiljø med ikke færre end fire rentenedsættelser fra Nationalbanken. Dette resulterede i negative renter for statsobligationer med en løbetid op til 7 år, ligesom renten for korte realkreditobligationer i perioder var negativ.

Samtidig lykkedes det ikke for foreningen at opnå afkast svarende til benchmark for de obligationsbaserede afdelinger. Afdeling Korte Obligationer opnåede et afkast på -1,4 %, og afkastet for Lange Obligationer blev -1,1 % - eller 0,5 pct. lavere end benchmark. Afdeling Kreditobligationer opnåede et positivt afkast på 7,8 % lige under benchmark.

For de tre balancerede afdelinger, hvor investeringerne er sammensat af et mix af foreningens andre afdelinger samt enkeltaktiver, opnåedes i alle afdelinger et afkast højere end benchmark. Afkastet i Balance A blev 7,1 %, i Balance B 10,3 % og i Balance C, der startede i løbet af året, -0,9 %.

Direktionen

PFA Asset Management A/S

Christian Lindstrøm Lage, Henrik Nøhr Poulsen og

Rasmus Bessing

Resultat, formue og andele

Foreningen realiserede i 2015 et samlet resultat på 266,7 mio. kr. og havde ved årets udgang en formue inklusiv udlodning på 4,3 mia. kr. fordelt på i alt 35,1 mio. andele.

Udlodning

Bestyrelsen indstiller til generalforsamlingen, at foreningen udlodder følgende udbytter for 2015:

Afdeling	Udbytte (kr. pr. andel)
Korte Obligationer	-
Lange Obligationer	1,10
Kreditobligationer	8,00
Danske Aktier	34,50
Globale Aktier	17,60
Højt Udbytte Aktier	11,10
Europa Value Aktier	14,50
Balance A	8,30
Balance B	11,70
Balance C	-

Fastholdelse af risikoprofil

Foreningen fokuserer i det daglige investeringsarbejde på at fastholde afdelingernes risikoprofiler. De vigtigste elementer i dette fokus er den løbende overvågning af:

- Afdelingernes porteføljer er veldiversificerede med hensyn til eksponering på lande, brancher, sektorer, kreditkvaliteter og andre relevante markedssegmenteringer inden for afdelingernes respektive investeringsunivers.
- Den gennemsnitlige forskel mellem afdelingernes afkast og benchmarkafkast (tracking error) holdes på et passende niveau for hver enkelt afdeling.

Foreningen har for alle afdelinger fastlagt rammer for, hvilke markeder og markedssegmenter, der kan investeres i. Foreningens ledelse vurderer løbende, om der er behov for at korrigere udnyttelsen af disse investeringsrammer.

Bestyrelses- og ledelsesforhold

Foreningen har ikke selv en direktion eller andre ansatte. Foreningen har i stedet en aftale med PFA Asset Management A/S som investeringsforvaltningsselskab. Bestyrelsens opgaver er beskrevet i foreningens vedtægter og forretningsorden for bestyrelsen.

Ledelsen af investeringsforeninger er reguleret i lov om finansiel virksomhed og i lov om investeringsforeninger m.v. samt i diverse bekendtgørelser. Hertil kommer en række konkrete anvisninger i vejledninger fra Finanstilsynet.

Bestyrelsen er for 2015 med generalforsamlingens godkendelse samlet honoreret for arbejdet i foreningen med 400.000 kr. Honoraret for de enkelte medlemmer fremgår under Fælles noter og afsnittet Bestyrelses- og revisionshonorar. Bestyrelsen modtager ikke andre former for vederlag i forbindelse med bestyrelsesarbejdet. Bestyrelsens sammensætning og tillidshverv er beskrevet i et særskilt afsnit.

Investeringspolitik

Foreningens investeringspolitik er gennem aktiv formueforvaltning at opnå et tilfredsstillende afkast i forhold til de respektive markeder og instrumenter, som er defineret i de enkelte afdelingers placeringsregler. Der investeres under hensyn til både spredningskrav, reduktion af risici og under iagttagelse af diverse etiske aspekter.

Tracking Error og Active Share

Tracking Error er et mål for, hvor tæt afkastsudviklingen i en afdeling følger afkastsudviklingen af et benchmark. Jo tættere på 0 %, jo mere identiske er afdelingens afkast med indekset. Passivt forvaltede afdelinger vil normalt have en Tracking Error under 1 %. Tracking Error beregnes kun for afdelinger, der har eksisteret i mere end 3 år, hvilket i år er aktuelt for følgende 7 afdelinger: Korte Obligationer, Lange Obligationer,

Kreditobligationer, Danske Aktier, Globale Aktier, Højt Udbytte Aktier og Balance B. Tracking Error fremgår af noten 5-års oversigt i rapporten for de enkelte afdelinger.

Active Share er et mål for summen af forskelle mellem aktievægte i en afdelings portefølje og i et benchmark. Hvis beholdningerne er identiske, vil Active Share være 0. Active Share fremgår ligeledes af noten 5-års oversigt.

Kommunikationspolitik

Der er stor interesse for opsparing og investering. Foreningen ønsker at være åben over for medlemmer, presse og myndigheder. Medlemmernes adgang til information sikres først og fremmest via hjemmesiden pfainvest.dk, hvor alle relevante oplysninger om foreningens afdelinger findes. Hjemmesiden opdateres løbende med emissions- og indløsningskurser, afkast og performancedata samt de største aktiver i beholdningen. Medlemmerne har mulighed for at få besked via e-mail, når der indkaldes til generalforsamling, eller der publiceres hel- og halvårsregnskaber.

Foreningens andele udstedes gennem Danske Bank. Alle afdelinger er optaget til daglig handel på NASDAQ Copenhagen. Alle væsentlige nyheder vedrørende foreningen vil derfor blive offentliggjort via NASDAQ Copenhagen. Disse selskabsmeddelelser vil også kunne findes på hjemmesiden.

Medlemmer og andre interesserede kan henvende sig til foreningen via e-mail pfainvest@pfa.dk med spørgsmål til foreningens forretningsområde.

Indregning og måling

Der er ved aflæggelse af dette årsregnskab ikke konstateret usikkerhed ved indregning eller måling, da afdelingernes aktiver primært består af børsnoterede værdipapirer noteret på effektive markeder.

Der er ikke konstateret usædvanlige forhold, der kan have påvirket indregning eller måling.

Væsentlige begivenheder siden årsskiftet

Foreningen har ikke i perioden siden balancedagen konstateret forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Videnressourcer

Foreningen har ingen ansatte, men baserer sig på eksterne samarbejdspartnere. Den overvejende del af foreningens videnbase er derfor placeret hos de medarbejdere, der er ansat hos samarbejdspartnere.

Foreningens bestyrelse lægger afgørende vægt på at sikre, at den viden og de kompetencer, der er forankret hos samarbejdspartnere, beskyttes og udvikles. Bestyrelsen modtager og evaluerer derfor løbende rapportering om samarbejdspartnernes initiativer til at sikre, at den nødvendige viden om foreningens virksomhed, og arbejdsbetingelser bevares og udvikles.

Måltal for det underrepræsenterede køn

Bestyrelsen har fastsat et måltal for det underrepræsenterede køn i bestyrelsen, således at det underrepræsenterede køn som minimum skal udgøre 25 % af bestyrelsen. Måltallet var ved udgangen af 2015 opfyldt, idet den kønsmæssige fordeling i bestyrelsen udgør 33/67 %. Bestyrelsen foretager en årlig vurdering og eventuel ajourføring af det opstillede måltal.

Fund Governance og Best practice for ledelse

De grundlæggende rammer for god ledelse af investeringsforeninger er fastlagt i lov om investeringsforeninger, bekendtgørelsen om ledelse, styring og administration af danske UCITS samt vejledninger fra Finanstilsynet. Investeringsfondsbranchen (IFB), der er investeringsforeningernes brancheorganisation, har udarbejdet et sæt anbefalinger til sine medlem-

mer om Fund Governance samt et sæt anbefalinger om Best practice for ledelse.

Fund Governance

Foreningens bestyrelse har vedtaget en fund governance politik. Den vedrører den overordnede styring af rettigheder og ansvar blandt aktørerne i og omkring foreningen og investeringsforvaltningsselskabet PFA Asset Management A/S. Politikken definerer – sammen med øvrige regler, forretningsgange og politikker – samspillet mellem investorer, bestyrelsen, direktionen og øvrige interessenter. Politikken følger Investeringsfundsbranchens anbefalinger på området.

Læs mere om fund governance politikken på foreningens hjemmeside pfainvest.dk.

Best practice for ledelse

Foreningens bestyrelse har vedtaget en politik for best practice for ledelse af investeringsforeninger.

Politikken tager udgangspunkt i lovkravet om, at ledelsen skal vælge og begrunde en forretningsmodel i overensstemmelse med vedtægternes formåls-

paragraf, efterfulgt af foreningens efterlevelse af brancheanbefalingerne om drift og opfølgning på de enkelte elementer i forretningsmodellen. Politikken følger Investeringsfundsbranchens anbefalinger på området.

Læs mere om politikken for best practice på foreningens hjemmeside pfainvest.dk.

Øvrige forhold

Investeringsforeningen er stiftet på initiativ af PFA Pension, forsikringsaktieselskab den 31. august 2012. PFA Pension ejer en større andel af investeringsforeningens udstedte certifikater. Det er imidlertid ikke PFA Pensions hensigt at opretholde denne eksponering, og der sker således en gradvis reduktion i takt med, at øvrige investorer efterspørger foreningens afdelinger.

Relationen til PFA Pension, forsikringsaktieselskab giver foreningen adgang til PFA-koncernens investeringsekspertise og stordriftsfordele i form af serviceydelser udført af PFA Bank A/S og PFA Asset Management A/S. Aftalerne om serviceydelser er indgået på markedsbaserede vilkår.

Ansvarlige investeringer

Ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab

Foreningens bestyrelse har uddelegeret forvaltningen af foreningens midler til PFA Asset Management A/S. Derfor er foreningens politik og retningslinjer for arbejdet med ansvarlige investeringer udøvet af PFA Asset Management A/S.

PFA Asset Management A/S er omfattet af PFA Pensions politik for ansvarlige investeringer. Den er vedtaget af PFA's bestyrelse og implementeres af PFA's Responsible Investment Board (RI Board). På den måde anvendes den viden og ekspertise, der er opbygget i PFA og PFA Asset Management A/S også i forvaltningen af PFA Invests midler.

De midler, som forvaltes af PFA Asset Management, er omfattet af PFA's procedurer for screening og engagement-dialog, der udføres sammen med PFA's samarbejdspartner på området, GES. Politik, retningslinjer og eksklusionsliste er alle tilgængelige på pfa.dk.

Politik for ansvarlige investeringer

Rammen for arbejdet med ansvarlige investeringer, og for hvordan det integreres i investeringsprocessen er samlet i PFA's politik for ansvarlige investeringer. Politikken er baseret på FN Global Compacts 10 principper om respekt for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, klima, miljø og anti-korruption samt de FN konventioner, der understøtter principperne. Arbejdet med screening, aktivt ejerskab og dialog tager udgangspunkt i de seks FN-understøttede principper for ansvarlige investeringer.

PFA Asset Management har i efteråret 2015 tilsluttet sig PFA-koncernens skattepolitik, der indeholder en samlet beskrivelse af principper og praksis for skatte- og afgiftsområdet. På investeringsområdet præciserer politikken, at det forventes, at de selskaber, der investeres i, efterlever skatte- og afgiftslovgivningen i de lande, de opererer i.

I 2015 har RI Boardet opdateret retningslinjerne for ansvarlige investeringer i statsobligationer, der

blev udarbejdet i 2012. Formålet har været at sikre, at retningslinjerne samler den praksis og proces PFA arbejder med på området.

Resultater fra årets aktiviteter

Aktivt ejerskab er et vigtigt element i arbejdet med ansvarlige investeringer. Via investeringsforvalter ønsker foreningen at skabe en ansvarlig værdiskabelse og dermed sikre højest muligt langsigtet investeringsafkast til sine kunder. Screening og dialog er vigtige elementer, som er med til at afdække om de selskaber og lande, der investeres i, efterlever de internationale principper, som er en del af politikken for ansvarlige investeringer. Hvis det konstateres, at et selskabs praksis strider mod politikken, opstarter PFA's samarbejdspartner GES en engagement-dialog for at få praksis ændret.

Screening og aktivt ejerskab

Foreningen har via PFA's samarbejdspartner GES, fået selskaberne i sin portefølje screenet. I takt med at foreningen investerer i flere selskaber, har der i årets løb været en stigning i antallet af sager, hvor GES har evalueret om et selskab har begået normbrud. I 2015 har GES evalueret 181 sager mod 128 sager i 2014, og GES har været i dialog med 56 selskaber, der enten har brudt sig mod internationale konventioner, eller hvor der har været indikationer på, at de har begået konventionsbrud. Det er i alt ti sager mere end året før. Tre sager er blevet løst i løbet af 2015, da selskaberne har ændret praksis for at overholde de internationale konventioner.

Via investeringsforvalter foretager foreningen screening og analyser af lande i henhold til PFA's retningslinjer og model for landescreening. Der foretages ikke engagement-dialog med lande, idet det anses for at være et udenrigspolitisk anliggende. Udover opdateringen af retningslinjerne for ansvarlige investeringer i statsobligationer har der været fokus på at lave en statusanalyse af modellen for landescreening, der blev udviklet i 2013. Screeningsmodellen sikrer, at relevante lande udvælges til en grundig analyse, som er det grundlag RI Boardet baserer sine beslutninger på.

Formålet med at gennemgå modellen var samtidig at sikre, at det er de mest egnede faktorer, der indgår i evalueringen af landene. Selvom screeningen er baseret på solide internationale anerkendte indeks, kan der over tid ske ændringer, der har betydning for anvendelsen af indekset. De indeks der anvendes samt screeningmodellen er tilgængelige på pfa.dk. Der har i 2015 været en opfølgning på situationen i Ukraine og Rusland. Derudover har RI Boardet fulgt situationen i Angola og Elfenbenskysten, som er lande, RI Boardet har vurderet investeringsegnede i 2014, men samtidig holder under observation.

Fokus på forskellige temaer

Et tilbagevendende tema er et fortsat fokus på grønne investeringer og investeringer i selskaber, der producerer kul, olie og gas. I 2015 inviteredes WWF til debat om emnet ved Folkemødet på Bornholm og siden da, har PFA Asset Management fortsat dialogen med WWF. PFA er CDP investor-medlem (det tidligere Carbon Disclosure Project) og har været i dialog om at få lavet et overblik over CO₂-udledningen af PFA's aktie portefølje. Det er endnu ikke afklaret i hvilken detaljeringsgrad det er muligt at få data. Kortlægningen forventes udført i starten af 2016. Kortlægningen vil blive anvendt som en intern vejledning til det videre arbejde inden for området.

Investeringsforvalter har i 2015 været i dialog med en række NGO'ere om deres konkrete mærkesager i forhold til forvalterens politik og praksis for ansvarlige investeringer. Det gælder bl.a. selskaber, der har aktiviteter i Israel og omkring bosættelserne på Vestbredden. Resultatet af dialogen har medført et øget fokus på selskaber med aktiviteter i området. PFA har i samarbejde med GES, været i dialog med flere selskaber, ligesom PFA selv har haft dialog med relevante selskaber og forvaltere for at kunne vurdere, om selskaberne efterlevede internationale retningslinjer på området.

I 2015 kom PFA i 'Hall of Fame', som udnævnes af den hollandske fredsorganisation PAX. Organisati-

onen har evalueret PFA's politik og praksis for eksklusion af selskaber, der producerer atomvåben.

Prioriteter og perspektiver for 2016

Investeringsforvalter arbejdede videre med hvordan FN's Retningslinjer for Menneskerettigheder og Erhverv (UNGPs) bedre kan omsættes i de forskellige processer for investering, screening og aktiv ejerskabs-dialog. Det er en fortløbende proces, der er baseret på en due diligence tilgang. Arbejdet er afhængigt af det data, der er tilgængelig. Derfor er det et område PFA vil have mere fokus på i 2016.

PFA har fulgt den seneste udvikling af organisationen PRI (Principles for Responsible Investment), der bl.a. samler en lang række aktører, som arbejder med ansvarlige investeringer og de seks FN-understøttede principper for ansvarlige investeringer. PFA meldte sig ud af PRI i december 2013 sammen med ATP, PensionDanmark, Industriens Pension, PKA og Sampension. Den fælles udmeldelse blev begrundet med, at PRI bl.a. manglede governance strukturer. Gruppen med de seks investorer har i 2015 haft dialog med PRI, og det forventes, at dialogen fortsætter i 2016.

RI Boardet har opstartet en log på pfa.dk, hvor der løbende opdateres om en række konkrete virksomheder, PFA tidligere er blevet spurgt ind til. På den måde synliggøres en del af den ofte langvarige dialog med et selskab, så kunder, NGO'ere og medier m.fl. kan holde sig orienteret omkring processen. Samtidig er denne aktivitet med til at understøtte arbejdet med øget transparens, som forventes at fortsætte i 2016.

PFA prioriterer at svare på de henvendelser, der kommer fra kunder, medier og andre interessenter om, hvordan politik og retningslinjer efterleves i praksis. Mange af henvendelserne kan henvises til det, der står på pfa.dk om ansvarlige investeringer. I 2016 vil PFA fortsat prioritere at svare på henvendelser om arbejdet med ansvarlige investeringer.

Bestyrelse og direktion

Bestyrelsen

Bestyrelsens medlemmer vælges af generalforsamlingen. Bestyrelsen skal bestå af mindst 3 og højst 5 medlemmer. Bestyrelsen vælger selv sin formand. Hvert år afgår det bestyrelsesmedlem eller de bestyrelsesmedlemmer, der har fungeret længst, regnet fra den pågældendes sidste valg. Mellem flere medlemmer, der har fungeret lige længe, bestemmes afgang ved lodtrækning. Genvalg kan finde sted.

Bestyrelsen har i 2015 afholdt møder på følgende datoer: 25. februar, 13. marts (ekstraordinært bestyrelsesmøde), 20. april (ekstraordinært bestyrelsesmøde), 22. maj, 24. august, 18. september og 27. november.

Bestyrelsens medlemmer

Peter Engberg Jensen · Formand · Født 1953
Professionelt bestyrelsesmedlem,
Sankt Annæ Plads 13, 3, 1250 København K.
Indtrådte i bestyrelsen 9. september 2014.

Andre ledelseshverv:

Bestyrelsesformand: Finansiell Stabilitet og Ordrup Gymnasium.

Bestyrelsesmedlem: PensionDanmark A/S, PensionDanmark pensions-forsikringsaktieselskab, LD, Den sociale kapitalfond.

Repræsentantskab: Business Lolland Falster.

Rina Asmussen · Født 1959

Partner Stanton Chase Copenhagen,
Strandgade 4, 1401 København K.
Indtrådte i bestyrelsen 22. april 2014.

Andre ledelseshverv:

Bestyrelsesmedlem: BRF Holding A/S og Jyske Bank A/S.

Jørgen Madsen · Født 1945

Professionelt bestyrelsesmedlem,
Askhøj 15, 2850 Nærum.

Indtrådte i bestyrelsen 31. august 2012.

Andre ledelseshverv:

Bestyrelsesmedlem: PFA Asset Management A/S.

Direktion

Christian Lindstrøm Lage · Født 1975

Direktør, PFA Asset Management A/S,
Sundkrogsgade 4, 2100 København Ø.

Henrik Nøhr Poulsen · Født 1967

Direktør, PFA Asset Management A/S,
Sundkrogsgade 4, 2100 København Ø

Rasmus Bessing · Født 1974

Direktør, PFA Asset Management A/S,
Sundkrogsgade 4, 2100 København Ø

Andre ledelseshverv:

Bestyrelsesformand Savery Academy ApS.

FINANSKALENDER 2016

11. februar 2016	Offentliggørelse af årsrapport for 2015
1. marts 2016	Ordinær generalforsamling
24. august 2016	Offentliggørelse af halvårsrapport for første halvår 2016

Udviklingen i 2015 og forventninger til 2016

2015 blev på mange måder et rekordernes år, men også et volatilt år. Væksten i Europa var moderat, men lav inflation fik Den Europæiske Centralbank (ECB) til at starte et stortilet opkøbsprogram af statsobligationer. I USA var væksten mere robust, og den amerikanske centralbank (Fed) hævede renten for første gang i ni år. Europæiske renter faldt til nye bundniveauer, mens amerikanske renter sluttede året lidt højere. Aktieindeksene i USA nåede nye kursrekorder, men europæiske aktiekurser steg mest om end fra et lavere niveau. Høj prissætning af obligationer og aktier medførte markante korrektioner i begge markeder i løbet af året. Faldende råvarepriser lagde pres på Emerging Market-obligationer og kreditobligationer, og renterne steg i forhold til renten på mere sikre papirer.

Halvering af oliepris sendte inflation mod nul

2015 var præget af en halvering af olieprisen i forhold til året før og deraf meget lave forbrugerpriser i de vestlige lande. Inflationsrater tæt på og under 0% sikrede pæn reallønsfremgang blandt forbrugere og store besparelser på energirelaterede omkostninger. Hertil kom, at fortsat rigelig kapacitet i råvare- og fremstillingsvirksomheder trykkede producentpriser på en lang række produkter nedad. Både i USA og Europa lå inflationsraterne tæt på nul og betydeligt under centralbankernes mål for prisstabilitet. Det understøttede en mere lempelig pengepolitik end ventet i starten af året.

Moderat vækst i Europa

Væksten i Europa steg til knap 1,5 % i de første tre kvartaler af 2015, hvilket er den højeste vækst siden 2011. Væksten var bredt baseret, og flere økonomier, som tidligere var i recession, begyndte at vise vækst. Den indenlandske efterspørgsel supplerede tidligere års eksportdrevne vækst, da en svækket euro, lave renter, billig energi og stigende udlånsvækst kraftigt stimulerede privatforbruget. Investeringer i den private sektor bidrog også positivt til væksten, men investeringslysten er stadig trykket af lav vækst og høj usikkerhed om fremtiden. Væksten i Eurozonen er dog høj nok til, at der

er over de seneste 12 måneder er blevet skabt 1,2 millioner nye arbejdspladser og arbejdsløsheden er faldet med 0,8 %-point til 10,7 %.

Det europæiske sammenhold blev testet, først af krisen i Grækenland og senere af den tiltagende flygtningestrøm. Grækenland-krisen og beslutningen om at indføre kapitalkontrol havde store politiske og sociale omkostninger for den græske økonomi, mens effekten på resten af Europa og de finansielle markeder var forholdsvis begrænset. Flygtningestrømmen til Europa kan på kort sigt løfte det offentlige forbrug og dermed stimulere væksten, men fortegnet på de langsigtede effekter afhænger af, hvorvidt det lykkes at integrere immigranterne på arbejdsmarkedet.

Robust vækst i USA

I USA voksede økonomien med lidt over 2 %. Det er på niveau med sidste år, men noget lavere end væksten forud for finanskrisen. Den underliggende vækst er forholdsvis robust, drevet af fremgang på arbejdsmarkedet og boligmarkedet. Arbejdsløsheden er faldet med 0,8 %-point til 5,0 %, som er det laveste niveau siden starten af 2008. Der er kun spæde tegn på, at den lave arbejdsløshed begynder at presse lønningerne op i visse sektorer. Det er specielt servicesektoren, som trækker væksten og skaber nye arbejdspladser. Fremstillingssektoren viser tydelige tegn på at den stærke USD forringer virksomhedernes indtjening og konkurrenceevne. Det store fald i olieprisen øger samtidig presset på den fremstormende skiferolie-industri, der vejer tungt inden for kreditobligationer.

Dansk kronekrise tvinger renter lavere

I Danmark fortsatte den moderate vækst fra 2014 ind i 2015. Det var specielt privatforbruget der trak væksten i årets første tre kvartaler. Danske forbrugere nød godt af medvind fra stigende beskæftigelse, højere boligpriser og meget lave renter. Inflation var forholdsvis tæt på 0,5 % gennem året og sikrede reallønsfremgang, på trods af generelt beskedne lønstigninger. Investeringsaktiviteten i

den private sektor var moderat, hvilket nok skal ses i lyset af usikkerhed om opsvingets styrke på eksportmarkederne.

Fremadrettet forventes væksten at forblive moderat og i underkanten af det historiske trend niveau. Der er ikke udsigt til en væsentlig acceleration i væksten på eksportmarkederne, hvilket fortsat vil være en dæmper på investeringslysten. Den indenlandske efterspørgsel ventes at blive støttet af forsat lave renter, høj beskæftigelse og stigende boligpriser. Der er dog ikke noget som tyder på at danskerne igen vil forsøge sig med et lånefinansieret opsving, som det vi så før den finansielle krise.

På trods af de svage vækstudsigter er der forholdsvis stor tillid til robustheden af dansk økonomi. Det kommer til udtryk i de nuværende meget lave renter, hvor 2-årige statsrenter har ligget under minus 0,25 % det meste af året og lavere end tyske renter. De rekordlave danske renter skyldes i høj grad ECB's opkøbsprogram og vinterens omvendte kronekrise. I januar 2015 overraskede den schweiziske centralbank ved at bryde båndet til euroen samtidig med, at renten blev sænket til minus 0,75 %. Beslutningen medførte en 15 % opskrivning af schweizerfrancen og markedet begyndte at teste danske kroners bånd til euroen. Til forskel fra Schweiz er den danske fastkurskurspolitik dog solidt politisk forankret og har været en hjørnesteen i pengepolitikken siden 1982. Nationalbanken intervererede for næsten 300 mia. kroner i valutamarkedet og nedsatte indskudsbevisrenten til minus 0,75 %. Sammen med et midlertidigt stop for udstedelse af statsobligationer, der pressede obligationskurserne op og renten ned, lykkedes det at holde kronekursen stabil.

ECB hopper på QE-vognen

Den meget lave inflation fik i starten af året Den Europæiske Centralbank (ECB) til at sænke indskudsrenten til minus 0,2 % og lancere et stort opkøbsprogram af obligationer (QE), med hen-

blik på at presse lange renter yderligere ned og stimulere væksten. Tilsvarende QE-programmer er blevet gennemført i USA og England og kører stadig i Japan. I løbet af året voksede bekymringen for, at en langvarig periode med meget lav inflation kunne forplante sig i producentpriser og lønforhandlinger og dermed blive forlænget yderligere. Renten blev derfor sat yderligere ned med 0,10 % og QE-programmet forlænget til marts 2017. ECB's aggressive pengepolitik har presset europæiske renter ned til nye bundniveauer. Ikke mindst i Tyskland, hvor renterne kortvarigt var negative for obligationer med løbetider op til 9 år. De faldende renter medvirkede samtidig til at svække eurokursen og styrke aktiemarkederne.

Fed klar med første rentestigning i 9 år

Den amerikanske centralbank hævde sidst i 2015 renten efter 7 år med nul-renter. Det er første gang siden 2006, at renten er blevet sat op. Rentestigningen skete ud fra en vurdering af, at faldende arbejdsløshed gradvist ville medføre stigende lønninger og højere inflation. Ved at hæve renten allerede nu håber Fed, at man fremadrettet kan hæve renterne i et mere moderat tempo, end set ved tidligere cykler, og dermed fastholde opsvinget.

Stærkeste USD siden 2003

På baggrund af den meget lave inflation har de store centralbanker generelt lempet deres pengepolitik gennem året. Feds enegang med stigende renter har derfor medført en kraftig styrkelse af den handelsvægtede USD på omkring 10 % i de seneste 12 måneder til det stærkeste niveau siden 2003. ECB's QE-program har derimod medvirket til at svække euroen med knap 10 % overfor de vigtigste samhandelspartnere til det svageste niveau siden 2003. 2015 blev dog hårdest for valutaerne blandt verdens store råvareeksportører. Den canadiske og australske dollar tabte 10-15 % af værdien over for USD, mens Brasilien måtte se realen falde med 30 % over for USD i 2015.

Hårdt år for Emerging Markets

2015 var et vanskeligt år for EM-landene, som både blev ramt af aftagende global vækst, faldende råvarepriser og stigende amerikanske renter. Specielt råvareeksporterende lande, som Brasilien og Rusland, blev ramt af en kraftig recession, og olieproducenter i Mellemøsten måtte tære på de finansielle reserver for at få budgetterne til at hænge sammen. I Kina lempede man både finans- og pengepolitikken, for at lægge en bund under økonomien og stabilisere væksten omkring det politiske mål på 7 %. Kina ser stadig ud til at have midlerne og viljen til at fastholde en vækst på knap 7 %, men den hastigt stigende gæld blandt virksomhederne og et svagt boligmarked er bekymrende. Nervøsiteten om situationen i Kina kom blandt andet til udtryk i en korrektion i de globale aktiemarkeder, da Kina i sensommeren kommunikerede et brud med det tætte bånd til USD.

Stigende amerikanske renter og en stærk USD har haft en negativ indflydelse på væksten i EM-landene, da lån i USD ofte bruges som supplement til lån i lokalvaluta. De fleste EM-lande er dog mindre afhængige af USD-likviditet, end det var tilfældet under Asienkrisen i 1997/1998, og de forholds-

vis kraftige udsving i valutakurserne ser ud til at have reduceret en væsentlig del af ubalancerne på landenes eksterne balancer uden at have medført økonomisk kollaps.

Efter en årrække med en meget lempelig global pengepolitik, forventer vi at den amerikanske centralbank gradvist vil hæve renten i 2016. Den globale vækst forventes fortsat at være moderat understøttet af de udviklede økonomier, mens en række andre emerging økonomier, fortsat vil opleve vigende vækstrater. Hvis den amerikanske centralbank får ret i at rentestigningerne kommer gradvist og doseret til, at økonomien ikke går i stå, forventer vi, at der trods den mindre lempelige pengepolitik fortsat vil være et attraktivt investeringsklima. Rentestigningerne vil trække likviditet ud af markedet og medvirke til at skabe større udsving på de finansielle markeder, og de senere års op-trend på aktiemarkederne bliver mere behersket. For året som helhed forventer vi dog, at risikofyldte aktiver, specielt aktier, vil give et højere afkast end obligationer og ser værdi i kreditobligationer og ejendomme. På obligationssiden ser dansk realkredit attraktivt ud, mens statsobligationer formodes at give afkast i den lave ende.

Generelle risikofaktorer

Landerisiko

Ved investering i værdipapirer i et enkelt land, for eksempel Danmark, ligger der en risiko for, at det finansielle marked i det pågældende land kan blive udsat for specielle politiske eller reguleringsmæssige tiltag. Desuden vil markedsmæssige eller generelle økonomiske forhold i landet, herunder også udviklingen i landets valuta og rente, påvirke investeringernes værdi.

Eksposering mod udlandet

Investering i velorganiserede og højtudviklede udenlandske markeder medfører generelt en lavere risiko for den samlede portefølje end investering alene i enkeltlande/-markeder. Udenlandske markeder kan dog være mere usikre end det danske marked på grund af en forøget risiko for en kraftig reaktion på selskabsspecifikke, politiske, reguleringsmæssige, markedsmæssige og generelle økonomiske forhold.

Valuta

Investeringer i udenlandske værdipapirer giver eksposering mod valutaer, som kan have større eller mindre udsving i forhold til danske kroner. Derfor vil den enkelte afdelings kurs blive påvirket af udsving i valutakurserne mellem disse valutaer og danske kroner. Afdelinger, som investerer i danske aktier eller obligationer, har ingen direkte valutarisiko, mens afdelinger, som investerer i europæiske aktier eller obligationer, har begrænset valutarisiko.

Selskabsspecifikke forhold

Værdien af en enkelt aktie og obligation kan svinge mere end det samlede marked og kan derved give et afkast, som er meget forskelligt fra markedets. Forskydninger på valutamarkedet samt lovgivningsmæssige, konkurrencemæssige, markedsmæssige og likviditetsmæssige forhold vil kunne påvirke selskabernes indtjening. Da en afdeling kan investere op til 10 % i et enkelt selskab, kan værdien af afdelingen variere kraftigt som følge af udsving i enkelte aktier og obligationer. Selskaber kan gå konkurs, hvorved investeringen heri vil være tabt.

Nye markeder (emerging markets)

Begrebet "Nye Markeder" omfatter stort set alle lande i Latinamerika, Asien, Østeuropa og Afrika. Landene kan være kendetegnet ved politisk ustabilitet, relativt usikre finansmarkeder, relativ usikker økonomisk udvikling samt aktie- og obligationsmarkedet, som er under udvikling. Investeringer på de nye markeder er forbundet med særlige risici, der ikke forekommer på de udviklede markeder. Et stabilt politisk system indebærer en øget risiko for pludselige og grundlæggende omvæltninger inden for økonomi og politik. For investorer kan dette eksempelvis betyde, at aktiver nationaliseres, at rådigheden over aktiver begrænses, eller at der indføres statslige overvågnings- og kontrolmekanismer. Valutaerne er ofte udsat for store og uforudsete udsving. Nogle lande har enten allerede indført restriktioner med hensyn til udførsel af valuta eller kan gøre det med kort varsel. Markedslikviditeten på de nye markeder kan være faldende som følge af økonomiske og politiske ændringer. Effekten kan også være mere vedvarende.

Særlige risici for obligationsafdelingerne

Kursudsving på obligationsmarkedet

Obligationsmarkedet kan blive udsat for specielle politiske eller reguleringsmæssige tiltag, som kan påvirke værdien af afdelingens investeringer. Desuden vil markedsmæssige eller generelle økonomiske forhold, herunder renteutviklingen globalt, påvirke investeringernes værdi.

Renterisiko

Renteniveauet varierer fra region til region og skal ses i sammenhæng med blandt andet inflationsniveauet. Renteniveauet spiller en stor rolle for, hvor attraktivt det er at investere i blandt andet obligationer, samtidig med at ændringer i renteniveauet kan give kursfald/-stigninger. Når renteniveauet stiger, kan det betyde kursfald. Begrebet varighed udtrykker blandt andet kursrisikoen på de obligationer, foreningen investerer i. Jo lavere varighed, desto mere kursstabile er obligationerne, hvis renten ændrer sig.

Kreditrisiko

Inden for forskellige obligationstyper – statsobligationer, realkreditobligationer, emerging markets-obligationer, kreditobligationer osv. – er der en kreditrisiko relateret til, om obligationerne modsvarende reelle værdier, og om stater, boligejere og virksomheder kan indfri deres gældsforpligtelser. Ved investering i obligationer udstedt af erhvervs-virksomheder samt visse lande kan der være risiko for, at udsteder får forringet sin rating og/eller ikke kan overholde sine forpligtelser. Kreditspændet udtrykker renteforskellen mellem kreditobligationer og traditionelle, sikre statsobligationer udstedt i samme valuta og med samme løbetid. Kreditspændet viser den præmie, man som investor får for at påtage sig kreditrisikoen.

Særlige risici for aktieafdelingerne

Kursudsving på aktiemarkedet

Aktiemarkeder kan svinge meget og kan falde væsentligt. Udsving kan blandt andet være en reaktion på selskabsspecifikke, politiske og reguleringsmæssige forhold eller som en konsekvens af sektormæssige, regionale, lokale eller generelle markeds-mæssige og økonomiske forhold.

Risikovillig kapital

Afkastet kan svinge meget som følge af selskabernes muligheder for at skaffe risikovillig kapital til for eksempel udvikling af nye produkter. En del af en afdelings formue kan investeres i virksomheder, hvis teknologier er helt eller delvist nye, og hvis udbredelse kommercielt og tidsmæssigt kan være vanskelig at vurdere.

Særlige risici for blandede afdelinger

Blandede afdelinger er påvirket af de faktorer, der påvirker såvel aktie som obligationsafdelinger.

Risici og risikostyring

Som investor i PFA Invest får man en løbende pleje af sin opsparing. Plejen indebærer blandt andet en hensyntagen til de mange forskellige risikofaktorer på investeringsmarkederne. Risikofaktorerne varierer fra afdeling til afdeling. Nogle risici påvirker især aktieafdelingerne. Andre især obligationsafdelingerne, mens atter andre risikofaktorer gælder for begge typer af afdelinger. En af de vigtigste risikofaktorer - og den skal investor selv tage højde for - er valget af afdelinger. Som investor skal man være klar over, at der altid er en risiko ved at investere, og at de enkelte afdelinger investerer inden for hver deres investeringsområde uanset markedsudviklingen. Det vil sige, at hvis investor for eksempel har valgt at investere i en afdeling, der har danske aktier som investeringsområde, så fastholdes dette investeringsområde, uanset om de pågældende aktier stiger eller falder i værdi.

Risikoen ved at investere gennem en investeringsforening kan grundlæggende afdækkes ved at observere følgende fire elementer:

Risici knyttet til investors valg af afdelinger

Inden man som investor beslutter sig for at investere, er det vigtigt at få fastlagt en investeringsprofil, så investeringerne kan sammensættes ud fra ens behov og forventninger. Desuden er det afgørende, at man er bevidst om de risici, der er forbundet med den konkrete investering. Det kan derfor være en god ide at fastlægge sin investeringsprofil i samråd med en rådgiver. Investeringsprofilen skal blandt andet tage højde for, hvilken risiko man ønsker at løbe med sin investering, og hvor lang tidshorisonten for investeringen er. Ønsker man for eksempel en meget stabil udvikling i sine PFA Invest andele, bør man som udgangspunkt ikke investere i afdelingerne med høj risiko (altså afdelinger, der er markeret med 6 eller 7 på risikoindekatoren).

Af den enkelte afdelings årsrapport fremgår dens risikoklassifikation målt med risikoindekatoren fra dokumentet Central Investorinformation. Risiko- en udtrykkes ved et tal mellem 1 og 7, hvor "1"

udtrykker laveste risiko og "7" højeste risiko. Kategorien "1" udtrykker ikke en risikofri investering.

Risikoprofil

1	2	3	4	5	6	7
Lav risiko			Høj risiko			
Lavt afkast			Højt afkast			

Afdelingens placering på risikoindekatoren er bestemt af udsvingene i afdelingens regnskabsmæssige indre værdi de seneste 5 år og/eller repræsentative data. Store historiske udsving er lig med høj risiko og en placering til højre på indekatoren (6 - 7). Små udsving er lig med en lavere risiko og en placering til venstre på risikoskalaen (1-2). Afdelingens placering på skalaen er ikke konstant. Placeringen kan ændre sig med tiden. Risikoindekatoren tager ikke højde for pludseligt indtrufne begivenheder, som eksempelvis devalueringer, politiske indgreb og pludselige udsving i valutaer.

Risici relateret til finansielle markeder

De finansielle markeder rummer en række risikoelementer som kursrisiko på aktier, renterisiko på obligationer, kreditrisiko og valutarisiko. Disse risikofaktorer varetages hver især inden for givne rammer på de forskellige områder, hvor foreningen foretager sine investeringer. Nogle af de risikostyringselementer, der arbejdes med, er afdelingernes investeringsforvaltningsaftaler og investeringspolitikker, foreningens interne kontroller, lovgivningens krav om risikospredning samt adgangen til at anvende afledte finansielle instrumenter som for eksempel valutahedging, der i perioder kan anvendes til at reducere udsving på valutakursen.

Risici knyttet til investeringsbeslutningerne

Alle investeringsbeslutninger i foreningens afdelinger bygger på foreningens og rådgivernes forventninger til den fremtidige udvikling i renter og konjunkturer, virksomhedernes indtjening, politiske forhold og andre eksterne faktorer. På grundlag af disse forventninger køber og sælger foreningen aktier og obligationer for afdelingerne. Denne type af beslutninger rummer implicit en risiko.

Som det fremgår af afdelingsberetningerne i årsrapporten, har foreningen for hver enkelt afdeling fastsat et benchmark, dvs. et indeks, der måler afkastudvikling på det eller de markeder, hvor afdelingen investerer. Foreningen finder, at de valgte benchmarks er velegnede som sammenligningsgrundlag, når afdelingernes investeringsresultater skal vurderes. Ved sammenligning skal man dog have for øje, at afdelingernes afkast er opgjort efter fradrag af administrations- og handelsomkostninger, mens udviklingen i benchmarkafkastet ikke inkluderer omkostninger.

Alle foreningens afdelinger følger en aktiv investeringsstrategi i bestræbelserne på at opnå et afkast, der er højere end afkastet af de tilhørende benchmarks. Foreningen udvælger de investeringsmuligheder, der kan antages at give det højest mulige afkast under hensyn til investeringsrisikoen. Afkastet vil derfor kunne afvige positivt eller negativt fra benchmarkafkastet.

For at begrænse risikoen for at afkastet afviger betydeligt fra benchmark, kan foreningens bestyrelse fastlægge konkrete rammer for afdelingernes investeringer. For aktieafdelinger vil disse rammer som regel være begrænsninger på muligheden for at afvige fra benchmark's underliggende struktur. For obligationsafdelinger vil bestyrelsen kunne indføre begrænsninger på varigheden (rentefølsomheden) og på kreditrisikoen (credit ratings).

Bestyrelsen kan desuden fastlægge begrænsninger på investeringerne i især de nye markeder (emerging markets) for at begrænse likviditetsrisikoen.

Foreningen fokuserer i det daglige investeringsarbejde på at fastholde afdelingernes risikoprofiler. De vigtigste elementer i dette fokus er den løbende overvågning af, at afdelingernes porteføljer er veldiversificerede med hensyn til eksponering på lande, brancher, sektorer, kreditkvaliteter og andre

relevante markedssegmenteringer inden for afdelingernes respektive investeringsuniverser.

Risici knyttet til driften af foreningen

For at undgå fejl i driften af foreningen er der fastlagt en lang række kontrolprocedurer og forretningsgange, som reducerer disse risici. Der arbejdes hele tiden på at udvikle systemerne, og der stræbes efter, at risikoen for menneskelige fejl bliver reduceret mest muligt. Der er desuden opbygget et ledelsesinformationssystem, som sikrer, at der løbende følges op på omkostninger og afkast. Der gøres jævnligt status på afkastene. Er der områder, som ikke udvikler sig tilfredsstillende, drøftes det med porteføljerådgiver, hvad der kan gøres for at vende udviklingen.

Investeringsforeningen er desuden underlagt kontrol fra Finanstilsynet og en lovpligtig revision ved generalforsamlingsvalgte revisorer. Her er fokus på risici og kontroller i højsædet.

På it-området lægges stor vægt på data- og systemsikkerhed. Der er udarbejdet procedurer og beredskabsplaner, der har som mål inden for fastsatte tidsfrister at kunne genskabe systemerne i tilfælde af større eller mindre nedbrud. Disse procedurer og planer afprøves regelmæssigt.

Ud over at administrationen i den daglige drift har fokus på sikkerhed og præcision, når opgaverne løses, følger bestyrelsen med på området. Formålet er dels at fastlægge sikkerhedsniveauet, dels at sikre at de nødvendige ressourcer er til stede i form af personale, kompetencer og udstyr.

For yderligere oplysninger om de enkelte PFA Investafdelinger henvises til de gældende prospekter og Central Investorinformation for de pågældende afdelinger. Disse kan downloades fra pfainvest.dk under Afdelinger og Materiale.

ÅRSRAPPORT FOR AFDELINGERNE

Investeringsforeningen PFA Invest består af flere afdelinger. Hver afdeling aflægger separat årsrapport og afdelingsberetning. Årsrapporterne viser afdelingernes økonomiske udvikling i året samt giver en status ultimo året. I afdelingsberetningerne kommenteres afdelingernes resultater i året samt de afdelingsspecifikke forhold.

Foreningen håndterer de administrative opgaver og investeringsopgaven fælles for alle afdelinger inden for de rammer, der er lagt for foreningens afdelinger. Det er med til at sikre en omkostningseffektiv drift af foreningen. Det hænger også sammen med, at afdelingerne – selvom de investerer i forskellige typer af værdipapirer og følger forskellige strategier – ofte påvirkes af mange af de samme forhold. Eksempelvis kan udsving i den globale vækst påvirke afkast og risiko i alle afdelinger.

I de foregående afsnit i denne årsrapport findes overordnede beskrivelser af

- den samfundsøkonomiske og finansielle udvikling i regnskabsåret
- de generelle risici forbundet med foreningens investeringsvirksomhed
- foreningens risikostyring

Det anbefales, at du læser disse afsnit i sammenhæng med de specifikke afdelingsberetninger for samlet set at få et fyldestgørende billede af udviklingen og de særlige forhold og risici, der påvirker de enkelte afdelinger.

Afdelingernes årsrapportering følger herefter. For yderligere oplysninger om de enkelte afdelinger henvises til foreningens prospekt og til dokumentet Central Investorinformation for hver af afdelingerne. Disse dokumenter kan downloades fra foreningens hjemmeside www.pfainvest.dk.

Korte Obligationer

Afdelingen investerer minimum 80 % af formuen i korte danske stats- og realkreditobligationer optaget til handel på et reguleret marked. Afdelingen investerer ikke i danske præmieobligationer og konvertible obligationer. Afdelingen skaber sine resultater gennem aktiv forvaltning med fokus på allokeringen mellem stats- og realkreditobligationer inden for en samlet varighedsramme på op til 2 år fra det angivne benchmark. Målsætningen er at skabe et langsigtet merafkast i forhold til afdelingens benchmark.

Instrumentprofil

Udloddende, børsnoteret.

Startdato

Afdelingen havde opstart den 1.10.12.

Benchmark

Afdelingens benchmark er 50 % Nordea Markets Mortgage Bonds Index CM 2Y og 50 % Nordea Markets Government Bond Denmark Index CM 2Y.

Risikoprofil

1	2	3	4	5	6	7
Lav risiko			Høj risiko			
Lavt afkast			Højt afkast			

Årets afkast og performance

Afdelingen realiserede i 2015 et afkast på -1,38 %, mens benchmark gav et afkast på 0,0 %.

År	Afkast	Benchmark	Afkast ift. benchmark
2012*	1,16 %	0,77 %	0,39 %
2013	0,29 %	0,21 %	0,07 %
2014	2,27 %	1,20 %	1,07 %
2015	-1,38 %	0,00 %	-1,39 %
siden start	2,32 %	2,19 %	0,12 %

* Perioden 1.10.-31.12.12.

Markedsudvikling i 2015

Starten af 2015 var præget af endnu et dramatisk rentefald med flere officielle rentenedsættelser fra Nationalbanken til følge. Ikke færre end fire gange har Nationalbanken i forsvaret mod en krone-

styrkelse reduceret de ledende rentesatser helt ned til en negativ rente på 0,75 %. Statsrenter handlede negativt helt ud til 7 år og selv de korte realkreditobligationer handlede i negativt territorium. I slutningen af april kunne der observeres en kraftig stigning i renterne og også en kraftig udvidelse af spændet på realkreditobligationer. Renterne endte generelt året på omtrent samme niveau som ved indgangen til året, men kreditspændet på realkreditobligationer er ved udgangen af året fortsat på meget høje niveauer.

Afdelingens udvikling i 2015

Forventningerne til afkastet var meget begrænsede ved indgangen af året. Afdelingens afkast endte negativt med 1,4 %, hvilket er lavere end benchmarkafkastet på 0 %. Afdelingens beskedne afkast i forhold til benchmark kan tilskrives den kraftige rentevolatilitet sammen med en ugunstig renterisikoeksponering i årets første halvår og den kraftige underperformance af realkreditobligationer i april, maj og juni måned.

Udbytte

Afdelingen udlodder ikke udbytte for 2015.

Forventninger til 2016

Afdelingen forventer, at det løbende afkast vil blive meget begrænset i 2016. Da det danske renteniveau generelt er meget lavt, forventer afdelingen fortsat at opretholde en overvægt i danske realkreditobligationer for derved at sikre en fornuftig løbende forrentning for 2016.

Afdelingsspecifikke risici

Afdelingen henvender sig til investorer, der frem for at foretage enkeltinvesteringer og opbygge en individuel værdipapirportefølje ønsker at drage fordel af den risikospredning, som afdelingens portefølje indebærer. Den typiske investor i afdelingen har en investeringshorisont på mindst tre år og betragter investeringen i afdelingen som et af flere elementer i en samlet portefølje.

Afdelingens investeringer er først og fremmest følsomme over for følgende risici.

Renterisiko

Renteudviklingen på obligationsmarkederne påvirkes af de generelle økonomiske vilkår, herunder forventninger til inflationsudviklingen. Obligationsmarkederne påvirkes blandt andet som følge af vanskeligt forudsigelige politiske, finansielle eller regulatoriske forhold.

Ændringer i Nationalbankens ledende rentesatser påvirker især de korte renter, mens de lange renter primært drives af inflationsudviklingen, hvorved nettoværdien af afdelingens formue påvirkes.

Kursudviklingen på obligationsmarkederne er generelt mindre volatile end aktier.

Landerisiko

Afdelingen investerer i danske stats- og realkreditobligationer. Kursudviklingen på det danske

obligationsmarked har dermed en betydning for afdelingens værdiudvikling. Såvel specifikke danske politiske og regulatoriske foranstaltninger som landets finansielle og økonomiske udvikling, herunder rente- og valutaudviklingen, samt andre obligationspåvirkende faktorer er derfor væsentlige risikoelementer for udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue, som ikke – eller kun delvis – kan elimineres ved risikospredning indenfor afdelingens investeringsunivers.

Særlige risici i 2016

De største risici for danske korte obligationer forventes at være en generel markant stigning i den økonomiske vækst, men indenlandsk politisk og økonomisk usikkerhed kan selvfølgelig også påvirke markedsudviklingen.

Risici er også omtalt under generelle Risikofaktorer.

Korte Obligationer

Note	Resultatopgørelse (1000 kr.)	2015	2014
1	Renteindtægter	3.730	3.815
2	Renteudgifter	-27	0
	I alt renter	3.703	3.815
3	Kursgevinster og -tab, Obligationer	-5.082	243
	I alt kursgevinster og -tab	-5.082	243
	I alt indtægter	-1.379	4.058
4	Administrationsomkostninger	504	672
	Årets nettoresultat	-1.884	3.387
	Udlodningsregulering	-46	83
	Overført fra sidste år	54	92
	I alt formuebevægelser	8	175
	Til disposition	-1.875	3.561
5	Til rådighed for udlodning	117	1.743
	Udlodning vedrørende cirkulerende beviser	0	1.689
	Overført til udlodning næste år	117	54
	Overført til formuen	-1.992	1.819

Korte Obligationer

Note	Balance (1000 kr.)	2015	2014
	AKTIVER		
	Indestående i depotselskab	2.439	846
6	I alt likvide midler	2.439	846
	Noterende obligationer fra danske udstedere	128.666	154.387
6	I alt obligationer	128.666	154.387
6	Tilgodehavende renter, udbytte mm.	951	1.389
	Andre tilgodehavender	0	10
	Mellemværende vedrørende handelsafvikling	1	0
	I alt andre aktiver	952	1.400
	Aktiver i alt	132.056	156.633
	PASSIVER		
7	Medlemmernes formue	131.991	156.466
	Skyldige omkostninger	66	166
	I alt anden gæld	66	166
	Passiver i alt	132.056	156.633
8	Noter, hvortil der ikke henvises		
	NOTER		
1	Renteindtægter (1000 kr.)		
	Noterede obligationer fra danske udstedere	3.730	3.815
	I alt renteindtægter	3.730	3.815
2	Renteudgifter (1000 kr.)		
	Renter depotselskab	-27	0
	I alt renteudgifter	-27	0
3	Kursgevinster og -tab, Obligationer (1000 kr.)		
	Noterede obligationer fra danske udstedere	-5.082	243
	I alt kursgevinster og -tab, Obligationer	-5.082	243
	Heraf udgør realiseret kursgevinst til udlodning, obligationer	-3.117	-1.576
4	Administrationsomkostninger		
	Afdelingsdirekte		
	Administrationsvederlag	126	135
	Markedsføringsomkostninger	169	258
	Gebyrer til depotselskab	31	28
	Andre omk. i forbindelse med formuepleje	101	113
	Øvrige omkostninger	35	44
	I alt afd. Direkte adm.omkostninger	463	579
	Andel af fællesomkostninger		
	Honorer til bestyrelse	20	42
	Revisionshonorar til revisorer	8	28
	Andre omk. i forbindelse med formuepleje	3	12
	Øvrige omkostninger	10	11
	I alt andel af fælles adm.omkostninger	41	92
	I alt administrationsomkostninger	504	672
5	Til rådighed for udlodning (1000 kr.)		
	Renter mm.	3.730	3.815
	Kursgevinst til udlodning*	-3.117	-1.576
	Adm. Omkostninger til modregning i udlodning	-504	-672
	Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger	-46	83
	Udlodning fra sidste år	54	92
	I alt til rådighed til udlodning	117	1.743
	* Udgør et skattemæssig realiseret kurstab på obligationer		
6	Finansielle instrumenter (%)		
	Børsnoterede finansielle instrumenter*	98,15	99,46
	Øvrige finansielle instrumenter**	1,85	0,54
	I alt finansielle instrumenter	100,00	100,00
	Værdipapirspecifikation findes på foreningens hjemmeside www.pfainvest.dk		
	* Indeholder Obligationer, tilgodehavende rente, udbytte mm		
	** Indeholder Likvide midler		

Korte Obligationer

Note **NOTER (Fortsat)**

	2015		2014	
	Cirk. Andele	Formue værdi	Cirk. Andele	Formue værdi
7 Medlemmernes formue (1000 kr.)				
Medlemmernes formue (primo)	1.535	156.466	1.710	173.435
Emissioner i året	2	228	89	9.063
Indløsninger i året	-210	-21.130	-263	-26.762
Nettoemissionstillæg og nettoindløsningsfradrag		-1		-34
Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger		46		-83
Udlodning vedrørende sidste år incl. regulering ved emissioner og indløsninger		-1.689		-2.622
Overført til udlodning sidste år		-54		-92
Overført til udlodning næste år		117		54
Foreslået udlodning		0		1.689
Overført fra resultatopgørelse		-1.992		1.819
I alt medlemmernes formue	1.327	131.991	1.535	156.466

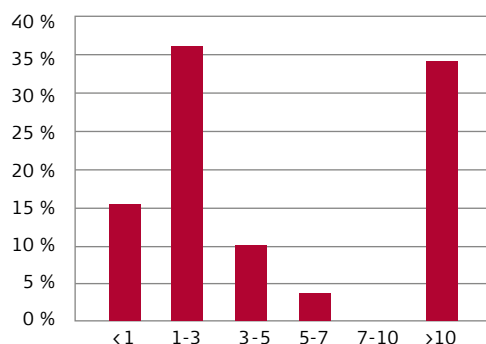
8 Noter, hvortil der ikke henvises				
5 års oversigt	2015	2014	2013	2012*
Netto resultat (1000 kr)	-1.884	3.387	485	1.715
Formue inkl. udlodning (1000 kr.)	131.991	156.466	173.435	172.950
Cirkulerende andele (stk.)	1.327.368	1.535.117	1.709.637	1.709.637
Indre værdi pr. andel	99,44	101,92	101,45	101,16
Udlodning pr. andel	0,00	1,10	1,80	0,00
Årets afkast i %	-1,38	2,27	0,29	1,16
Årets benchmarkafkast i %	0,00	1,20	0,21	0,77
Omkostnings %	0,36	0,45	0,47	0,16
Omsætningshastighed	0,86	0,41	0,44	0,03
Sharpe ratio (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)	-0,06	-	-	-
Tracking error (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)	0,81	-	-	-
ÅOP (helårsperiodiseret 2012)	0,45	0,54	0,57	0,75
* Perioden 01.10-31.12.12				

Afdelingens ti største beholdninger

4 % Denmark - Bullet 15/11/2017	17,91 %
2.5 % Denmark - Bullet 15/11/2016	11,28 %
2 % Brfkredit 01/04/2017	8,02 %
0 % Realkredit Dnmrk 01/07/2019	7,62 %
2 % Nordea Kredit 01/10/2017	5,61 %
3 % Dlr Kredit A/S 01/10/2034	5,56 %
4 % Brfkredit 01/01/2016	4,54 %
1.07 % Realkredit Dnmrk 01/01/2038	4,01 %
2 % Nykredit 01/07/2017	4,01 %
3 % Denmark - Bullet 15/11/2021	3,58 %

Formuefordeling (%)

Løbetid

Beholdningens fordeling er eksklusiv likvider.

Lange Obligationer

Afdelingen investerer minimum 80 % af formuen i lange danske stats- og realkreditobligationer optaget til handel på et reguleret marked. Afdelingen investerer ikke i præmieobligationer og konvertible obligationer. Afdelingen skaber sine resultater gennem aktiv forvaltning med fokus på allokeringen mellem stats- og realkreditobligationer inden for en samlet varighedsramme på op til 2 år fra det angivne benchmark. Målsætningen er at skabe et langsigtet merafkast i forhold til afdelingens benchmark.

Instrumentprofil

Udloddende, børsnoteret.

Startdato

Afdelingen havde opstart den 1.10.12.

Benchmark

Afdelingens benchmark er 75 % Nordea Markets Mortgage Bond Index og 25 % Nordea Markets Government Bond Denmark Index.

Risikoprofil

1	2	3	4	5	6	7
Lav risiko			Høj risiko			
Lavt afkast			Højt afkast			

Årets afkast og performance

Afdelingen realiserede i 2015 et afkast på -1,09 %, mens benchmark gav et afkast på -0,55 %.

År	Afkast	Benchmark	Afkast ift. benchmark
2012*	1,85 %	1,69 %	0,16 %
2013	-0,20 %	-0,23 %	0,03 %
2014	5,61 %	6,56 %	-0,95 %
2015	-1,09 %	-0,55 %	-0,54 %
siden start	6,18 %	7,51 %	-1,32 %

* Perioden 1.10.-31.12.12.

Markedsudvikling i 2015

Starten af 2015 var præget af endnu et dramatisk rentefald med flere officielle rentenedsættelser fra Nationalbanken til følge. Ikke færre end fire gange har Nationalbanken i forsvaret mod en kronestyr-

kelse reduceret de ledende rentesatser helt ned til en negativ rente på 0,75 %. Statsrenter handlede negativt helt ud til 7 år og selv de korte realkreditobligationer handlede i negativt territorium. I slutningen af april kunne der observeres en kraftig stigning i renterne og også en kraftig udvidelse af spændet på realkreditobligationer. Renterne endte generelt året på omtrent samme niveau som ved indgangen til året, men kreditspændet på realkreditobligationer er ved udgangen af året fortsat på meget høje niveauer.

Afdelingens udvikling i 2015

Forventningerne til afkastet var meget begrænsede ved indgangen til året. Afdelingen endte med et negativt afkast på 1,1 %, hvilket er lavere end benchmarkafkastet, der er negativt med på 0,6 %. Afdelingens beskedne afkast i forhold til benchmark kan tilskrives den kraftige rentevolatilitet sammen med en ugunstig renterisikoeksponering i årets første halvår samt den kraftige underperformance af realkreditobligationer i april, maj og juni måned.

Udbytte

Afdelingen udlodder et udbytte på 1,10 kr. pr. andel.

Forventninger til 2016

Afdelingen forventer, at det løbende afkast vil blive meget begrænset i 2016. Da det danske renteniveau generelt er meget lavt, forventer afdelingen fortsat at opretholde en overvægt i danske realkreditobligationer for derved at sikre en fornuftig løbende forrentning for 2016.

Afdelingsspecifikke risici

Afdelingen henvender sig til investorer, der frem for at foretage enkeltinvesteringer og opbygge en individuel værdipapirportefølje ønsker at drage fordel af den risikospredning, som afdelingens portefølje indebærer. Den typiske investor i afdelingen har en investeringshorisont på mindst tre år og betragter investeringen i afdelingen som et af flere elementer i en samlet portefølje.

Afdelingens investeringer er først og fremmest følsomme over for følgende risici.

Renterisiko

Renteudviklingen på obligationsmarkederne påvirkes af de generelle økonomiske vilkår, herunder forventninger til inflationsudviklingen. Obligationsmarkederne påvirkes blandt andet som følge af vanskeligt forudsigelige politiske, finansielle eller regulatoriske forhold.

Ændringer i Nationalbankens ledende rentesatser påvirker især de korte renter, mens de lange renter primært drives af inflationsudviklingen, hvorved nettoværdien af afdelingens formue påvirkes.

Kursudviklingen på obligationsmarkederne er generelt mindre volatile end aktier på aktiemarkederne.

Landerisiko

Afdelingen investerer i danske stats- og realkreditobligationer. Kursudviklingen på det danske

obligationsmarked har dermed en betydning for afdelingens værdiudvikling. Såvel specifikke danske politiske og regulatoriske foranstaltninger som landets finansielle og økonomiske udvikling, herunder rente- og valutaudviklingen, samt andre obligationspåvirkende faktorer er derfor væsentlige risikoelementer for udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue, som ikke – eller kun delvis – kan elimineres ved risikospredning indenfor afdelingens investeringsunivers.

Særlige risici i 2016

De største risici for danske lange obligationer forventes at være en generel markant stigning i den økonomiske vækst, men indenlandsk politisk og økonomisk usikkerhed kan selvfølgelig også påvirke markedsudviklingen.

Risici er også omtalt under Generelle Risikofaktorer.

Lange Obligationer

Note	Resultatopgørelse (1000 kr.)	2015	2014
1	Renteindtægter	7.129	5.362
2	Renteudgifter	-50	0
	I alt renter	7.079	5.362
3	Kursgevinster og -tab, Obligationer	-9.875	7.142
	I alt kursgevinster og -tab	-9.875	7.142
	I alt indtægter	-2.796	12.504
4	Administrationsomkostninger	1.300	1.117
	Årets nettoresultat	-4.095	11.387
	Udlodningsregulering	974	880
	Overført fra sidste år	179	168
	I alt formuebevægelser	1.153	1.048
	Til disposition	-2.943	12.435
5	Til rådighed for udlodning	4.529	5.870
	Udlodning vedrørende cirkulerende beviser	4.170	5.692
	Overført til udlodning næste år	359	179
	Overført til formuen	-7.471	6.564

Lange Obligationer

Note	Balance (1000 kr.)	2015	2014
AKTIVER			
	Indestående i depotselskab	6.741	938
6	I alt likvide midler	6.741	938
	Noterende obligationer fra danske udstedere	376.801	257.617
6	I alt obligationer	376.801	257.617
6	Tilgodehavende renter, udbytte mm.	2.123	1.691
	Andre tilgodehavender	0	13
	Mellemværende vedrørende handelsafvikling	1	0
	I alt andre aktiver	2.124	1.703
	Aktiver i alt	385.667	260.259
PASSIVER			
7	Medlemmernes formue	385.463	260.040
	Skyldige omkostninger	204	219
	I alt anden gæld	204	219
	Passiver i alt	385.667	260.259
8	Noter, hvortil der ikke henvises		
NOTER			
1	Renteindtægter (1000 kr.)		
	Noterede obligationer fra danske udstedere	7.129	5.362
	I alt renteindtægter	7.129	5.362
2	Renteudgifter (1000 kr.)		
	Renter depotselskab	-50	0
	I alt renteudgifter	-50	0
3	Kursgevinster og -tab, Obligationer (1000 kr.)		
	Noterede obligationer fra danske udstedere	-9.875	7.142
	I alt kursgevinster og -tab, Obligationer	-9.875	7.142
	Heraf udgør realiseret kursgevinst til udlodning, obligationer	-2.453	578
4	Administrationsomkostninger		
	Afdelingsdirekte		
	Administrationsvederlag	276	192
	Markedsføringsomkostninger	614	531
	Gebyrer til depotselskab	80	44
	Andre omk. i forbindelse med formuepleje	213	182
	Øvrige omkostninger	39	52
	I alt afd. Direkte adm.omkostninger	1.222	1.001
	Andel af fællesomkostninger		
	Honorar til bestyrelse	37	55
	Revisionshonorar til revisorer	15	36
	Andre omk. i forbindelse med formuepleje	6	9
	Øvrige omkostninger	19	16
	I alt andel af fælles adm.omkostninger	77	116
	I alt administrationsomkostninger	1.300	1.117
5	Til rådighed for udlodning (1000 kr.)		
	Renter mm.	7.129	5.362
	Kursgevinst til udlodning*	-2.453	578
	Adm. Omkostninger til modregning i udlodning	-1.300	-1.117
	Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger	974	880
	Udlodning fra sidste år	179	168
	I alt til rådighed til udlodning	4.529	5.870
	* Udgør et skattemæssig realiseret kurstab på obligationer		
6	Finansielle instrumenter (%)		
	Børsnoterede finansielle instrumenter*	98,25	99,64
	Øvrige finansielle instrumenter**	1,75	0,36
	I alt finansielle instrumenter	100,00	100,00
	Værdipapirspecifikation findes på foreningens hjemmeside www.pfainvest.dk		
	* Indeholder Obligationer og Tilgodehavende rente, udbytte mm.		
	** Indeholder Likvide midler.		

Lange Obligationer

Note **NOTER (Fortsat)**

	2015		2014	
	Cirk. Andele	Formue værdi	Cirk. Andele	Formue værdi
7 Medlemmernes formue (1000 kr.)				
Medlemmernes formue (primo)	2.475	260.040	1.710	173.773
Emissioner i året	1.993	203.675	1.303	135.628
Indløsninger i året	-677	-68.035	-538	-55.853
Nettoemissionstillæg og nettoindløsningsfradrag		-61		-563
Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger		-974		-880
Udlodning vedrørende sidste år incl. regulering ved emissioner og indløsninger		-6.060		-4.332
Overført til udlodning sidste år		-179		-168
Overført til udlodning næste år		359		179
Foreslået udlodning		4.170		5.692
Overført fra resultatopgørelse		-7.471		6.564
I alt medlemmernes formue	3.791	385.463	2.475	260.040

8 Noter, hvortil der ikke henvises

5 års oversigt

	2015	2014	2013	2012*
Netto resultat (1000 kr)	-4.095	11.387	-338	2.640
Formue inkl. udlodning (1000 kr.)	385.463	260.040	173.773	174.111
Cirkulerende andele (stk.)	3.790.707	2.474.660	1.709.553	1.709.553
Indre værdi pr. andel	101,69	105,08	101,65	101,85
Udlodning pr. andel	1,10	2,30	2,20	0,00
Årets afkast i %	-1,09	5,61	-0,20	1,85
Årets benchmarkafkast i %	-0,55	6,56	-0,23	1,69
Omkostnings %	0,42	0,50	0,57	0,19
Omsætningshastighed	0,21	0,40	0,30	0,10
Sharpe ratio (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)	0,16	-	-	-
Tracking error (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)	0,45	-	-	-
ÅOP (helårsperiodiseret 2012)	0,55	0,63	0,71	0,88

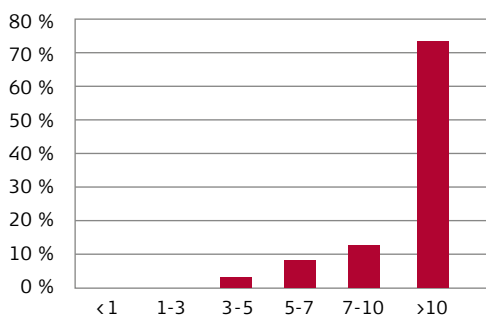
*Perioden 01.10 - 31.12.12

Afdelingens ti største beholdninger

3 % Denmark - Bullet 15/11/2021	8,12 %
1.75 % Denmark - Bullet 15/11/2025	6,28 %
1.5 % Denmark - Bullet 15/11/2023	6,16 %
3.5 % Brfkredit A/S 01/10/2047	5,37 %
2.5 % Realkredit Dnmrk 01/10/2037	5,18 %
3-Brf Kredit-01-10-2047	4,00 %
3.5 % Nordea Kredit 01/10/2047	3,99 %
3 % Brfkredit 01/10/2044	3,93 %
4 % Denmark - Bullet 15/11/2019	3,68 %
3 % Nykredit 01/10/2044	3,61 %

Formuefordeling (%)

Løbetid

Beholdningens fordeling er eksklusiv likvider.

Kreditobligationer

Afdelingen investerer primært i kredit- og erhvervsobligationer udstedt af virksomheder i Nordamerika eller Europa. Der investeres i mindre omfang i obligationer udstedt af lande og virksomheder på nye markeder (Emerging Markets). Der kan investeres i obligationer af enhver kreditværdighed, og det tilstræbes, at afdelingen har en veldiversificeret portefølje på minimum 150 obligationer. Afdelingen investerer hovedsagligt i børsnoterede obligationer (obligationer optaget til handel på et reguleret marked). Endvidere kan afdelingen investere op til 10 % af formuen i andre investeringsforeninger.

Instrumentprofil

Udloddende, børsnoteret.

Startdato

Afdelingen havde opstart den 1.10.12.

Benchmark

Afdelingens benchmark er 50 % Barclays Global Aggr Corp: excl AAA, USD+EUR Cur only, 25 % JPMorgan Emerging Markets Bonds Index EMBI Global Diversified Composite og 25 % Barclays U.S. High Yield – 2 % issuer Capped.

Risikoprofil

1	2	3	4	5	6	7
Lav risiko						Høj risiko
Lavt afkast						Højt afkast

Årets afkast og performance

Afdelingen realiserede i 2015 et afkast på 7,84 %, mens benchmark gav et afkast på 8,96 %.

År	Afkast	Benchmark	Afkast ift. benchmark
2012*	1,45 %	0,50 %	0,95 %
2013	-2,78 %	-3,30 %	0,52 %
2014	19,35 %	18,53 %	0,82 %
2015	7,84 %	8,96 %	-1,12 %
siden start	26,94 %	25,52 %	1,42 %

* Perioden 1.10.-31.12.12.

Markedsudvikling i 2015

2015 var præget af bekymringen for en lavere global vækst og en gradvis pengepolitisk stramning fra den amerikanske centralbank FED. I midten af året var det usikkerheden omkring den kinesiske vækst, som satte tonen. Efter devalleringen i august steg usikkerheden omkring det globale vækstbillede og sendte dønninger igennem kreditmarkedet. Kreditspændet for alle tre aktivklasser steg, og især US High Yield og Emerging Markets nåede tilbage til niveauerne under eurokrisen i 2011 og 2012. Den fortsat faldende oliepris har ramt energisektoren i USA hårdt, og har skabt en betydelig spændudvidelse. Afdelingen har haft en mindre andel i energisektoren end benchmark og High Yield gennem hele året. De faldende råvarepriser og den faldende mængde kapital til Emerging Markets resulterede i betydelige deprecieringer af Emerging Markets' valutaer, som er en nødvendig forudsætning for en justering af den eksterne balance. Afdelingen har haft en mindre undervægt i Emerging Markets grundet den betydelig volatilitet og usikkerhed omkring kinesisk økonomi. Markedsafkastet for Investment Grade, US High Yield og Emerging Markets udgjorde i 2015 henholdsvis 8,1 %, 6,7 % og 13,0 %.

Afdelingens udvikling i 2015

Afdelingen har i 2015 leveret et afkast på 7,8 % i forhold til et benchmarkafkast på 9,0 %. Afkastet er skabt under meget store kreditspændudvidelser og høj volatilitet. Det absolutte afkast har nydt godt af en markant dollarstyrkelse. På markedsniveau har der været intet eller negativt kreditaftakst opgjort i US dollar.

Kreditspændet for Investment Grade, Emerging Markets og High Yield obligationer er ved udgangen af 2015 på henholdsvis 159 basispoint, 414 basispoint og 660 basispoint.

Udbytte

Afdelingen udlodder et udbytte på 8,00 kr. pr. andel.

Forventninger til 2016

Afdelingen forventer store afkastudsving i 2016 samt et étcifret afkast.

Afdelingsspecifikke risici

Afdelingen henvender sig til investorer, der frem for at foretage enkeltinvesteringer og opbygge en individuel værdipapirportefølje ønsker at drage fordel af den risikospredning, som afdelingens portefølje giver. Den typiske investor i afdelingen har en investeringshorisont på mindst tre år og betragter investeringen i afdelingen som et af flere elementer i en samlet portefølje.

Afdelingens investeringer er først og fremmest følsomme over for følgende risici.

Renterisiko

Renteudviklingen på obligationsmarkederne påvirkes af de generelle økonomiske vilkår, herunder forventninger til inflationsudviklingen. Sektorrelaterede, regionale, nationale samt internationale begivenheder af for eksempel økonomisk eller forretningsmæssig karakter kan også have afgørende indflydelse på såvel den langsigtede som den kortsigtede renteudvikling på obligationsmarkederne og dermed på udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue.

Kursudviklingen på obligationsmarkederne er generelt mindre volatil end kursudviklingen på aktiemarkederne.

Valutakursrisiko

Udviklingen i valutakurserne har betydning for afdelingen. Der foretages investeringer i udenlandske obligationer udstedt i G7-valutaer (USA, Canada, Italien, Storbritannien, Frankrig, Japan og Tyskland), hvorfor afdelingen er eksponeret overfor valutaer, som kan have større eller mindre udsving i forhold til den danske krone. Valutakursrisikoen kan dog i perioder være afdækket helt eller delvist i forhold til danske kroner.

Kreditrisiko

Ændringer i ratings samt forventninger til ændringer i ratings påvirker naturligvis den løbende kreditrisiko i afdelingen.

Landerisiko

Afdelingen investerer primært i amerikanske og europæiske obligationer. Kursudviklingen på det internationale obligationsmarked har dermed en betydning for afdelingens værdiudvikling. Såvel specifikke amerikanske samt europæiske politiske og regulatoriske foranstaltninger, såsom regionernes finansielle og økonomiske udvikling, herunder rente- og valutaudviklingen, samt andre obligationspåvirkende faktorer er derfor væsentlige risikoelementer for udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue, som ikke eller kun delvis kan elimineres ved risikospredning indenfor afdelingens investeringsunivers.

Selskabsspecifikke forhold

Kursudviklingen for hver enkelt obligation i afdelingens portefølje vil ofte være mere volatil end markedets gennemsnitlige kursudvikling. Selskabsspecifikke forhold, herunder selskabets fundamentale kreditmæssige forhold kan påvirke selskabets evne til at indfri forpligtelser. Endvidere kan finansieringsforhold, følsomheden over for udviklingen i udenlandsk rente, følsomheden over for udviklingen i valutakurserne samt ændringer i selskabets regulatoriske og skattemæssige rammebetingelser i udlandet medføre langt større kursudsving på selskabsniveau end markedets gennemsnitlige daglige kursvolatilitet.

Særlige risici 2016

De største risici for kreditobligationer forventes at være en generel markant stigning i den økonomiske vækst, som fører til stigende renter, men specifikke kreditbegivenheder kan også påvirke markedsudviklingen.

Risici er også omtalt under Generelle Risikofaktorer.

Kreditobligationer

Note	Resultatopgørelse (1000 kr.)	2015	2014
1	Renteindtægter	20.093	15.988
2	Renteudgifter	-13	0
	I alt renter	20.080	15.988
3	Kursgevinster, og -tab, Obligationer	9.946	35.741
	Kursgevinster, og -tab, Valutakonti	705	567
	I alt kursgevinster og -tab	10.651	36.307
	I alt indtægter	30.730	52.295
4	Administrationsomkostninger	3.183	2.546
	Resultat før skat	27.596	49.749
5	Skat	-8	0
	Årets nettoresultat	27.603	49.749
	Udlodningsregulering	819	2.244
	Overført fra sidste år	294	9
	I alt formuebevægelser	1.113	2.253
	Til disposition	28.716	52.001
6	Til rådighed for udlodning	26.003	17.780
	Udlodning vedrørende cirkulerende beviser	25.923	17.486
	Overført til udlodning næste år	80	294
	Overført til formuen	2.713	34.222

Kreditobligationer

Note	Balance (1000 kr.)	2015	2014
AKTIVER			
	Indestående i depotselskab	16.880	13.060
7	I alt likvide midler	16.880	13.060
	Noterende obligationer fra danske udstedere	17.052	27.534
	Noterende obligationer fra udenlandske udstedere	333.822	307.726
7	I alt obligationer	350.874	335.259
7	Tilgodehavende renter, udbytte mm.	5.036	5.140
	Andre tilgodehavender	0	15
	Mellemværende vedrørende handelsafvikling	0	1.012
	I alt andre aktiver	5.036	6.166
	Aktiver i alt	372.791	354.485
PASSIVER			
8	Medlemmernes formue	372.260	354.091
	Skyldige omkostninger	530	395
	I alt anden gæld	530	395
	Passiver i alt	372.791	354.485
9	Noter, hvortil der ikke henvises		
NOTER			
1	Renteindtægter (1000 kr.)		
	Noterede obligationer fra danske udstedere	758	554
	Noterede obligationer fra udenlandske udstedere	19.335	15.434
	I alt renteindtægter	20.093	15.988
2	Renteudgifter (1000 kr.)		
	Renter depotselskab	-13	0
	I alt renteudgifter	-13	0
3	Kursgevinster og -tab, Obligationer (1000 kr.)		
	Noterede obligationer fra danske udstedere	-103	332
	Noterede obligationer fra udenlandske udstedere	10.048	35.409
	I alt kursgevinster og -tab, Obligationer	9.946	35.741
	Heraf udgør realiseret kursgevinst til udlodning, obligationer	7.181	1.672
4	Administrationsomkostninger		
	Afdelingsdirekte		
	Administrationsvederlag	328	253
	Markedsføringsomkostninger	1.350	1.041
	Gebyrer til depotselskab	100	64
	Andre omk. i forbindelse med formuepleje	1.263	978
	Øvrige omkostninger	-10	62
	I alt afd. Direkte adm.omkostninger	3.031	2.398
	Andel af fællesomkostninger		
	Honorer til bestyrelse	50	70
	Revisionshonorar til revisorer	20	45
	Andre omk. i forbindelse med formuepleje	8	12
	Øvrige omkostninger	26	21
	I alt andel af fælles adm.omkostninger	104	148
	I alt administrationsomkostninger	3.135	2.546
5	Skat (1000 kr.)		
	Ikke refunderbar udbytteskat	-8	0
	I alt skat	-8	0

Kreditobligationer

Note **NOTER (Fortsat)**

	2015	2014
6 Til rådighed for udlodning (1000 kr.)		
Renter mm.	19.787	15.988
Kursgevinst til udlodning*	8.286	2.085
Adm. Omkostninger til modregning i udlodning	-3.183	-2.546
Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger	819	2.244
Udlodning fra sidste år	294	9
I alt til rådighed til udlodning	26.003	17.780

* I 2014: Udgør et skattemæssig realiseret kurstab på valutakonti, 413 tkr. Og en realiseret kurstab på kapitalandele, 1.672 tkr.

* I 2015: Udgør et skattemæssig realiseret kursgevinst på valutakonti, 743 tkr., obligationsgevinst på 7.181 tkr. og en realiseret kursgevinst på kapitalandele, 362 tkr.

7 Finansielle instrumenter (%)		
Børsnoterede finansielle instrumenter*	95,47	96,32
Øvrige finansielle instrumenter**	4,53	3,68
I alt finansielle instrumenter	100,00	100,00

Værdipapirspecifikation findes på foreningens hjemmeside www.pfainvest.dk

* Indeholder Obligationer, Tilgodehavende rente, udbytte og Mellemværende vedrørende handelsafvikling.

** Indeholder Likvide midler.

	2015		2014	
	Cirk. Andele	Formue værdi	Cirk. Andele	Formue værdi
8 Medlemmernes formue (1000 kr)				
Medlemmernes formue (primo)	3.179	354.091	2.275	221.691
Emissioner i året	565	66.539	1.145	118.815
Indløsninger i året	-504	-57.880	-241	-25.241
Nettoemissionstillæg og nettoindløsningsfradrag		-237		-66
Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger		-819		-2.244
Udlodning vedrørende sidste år incl. regulering ved emissioner og indløsninger		-17.856		-10.858
Overført til udlodning sidste år		-294		-9
Overført til udlodning næste år		80		294
Foreslået udlodning		25.923		17.486
Overført fra resultatopgørelse		2.713		34.222
I alt medlemmernes formue	3.240	372.260	3.179	354.091

9 Noter, hvortil der ikke henvises

5 års oversigt

	2015	2014	2013	2012*
Netto resultat (1000 kr)	27.603	49.749	-6.381	2.111
Formue inkl. udlodning (1000 kr.)	372.260	354.091	221.691	225.176
Cirkulerende andele (stk.)	3.240.321	3.179.236	2.275.034	2.219.552
Indre værdi pr. andel	114,88	111,38	97,45	101,45
Udlodning pr. andel	8,00	5,50	4,30	1,25
Årets afkast i %	7,84	19,35	-2,78	1,45
Årets benchmarkafkast i %	8,96	18,53	-3,30	0,50
Omkostnings %	0,86	0,88	0,92	0,27
Omsætningshastighed	0,19	0,12	0,22	0,03
Sharpe ratio (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)	0,44	-	-	-
Tracking error (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)	0,94	-	-	-
ÅOP (helårsperiodiseret 2012)	1,14	1,16	1,21	1,36

*Perioden 01.10-31.12.12

Kreditobligationer

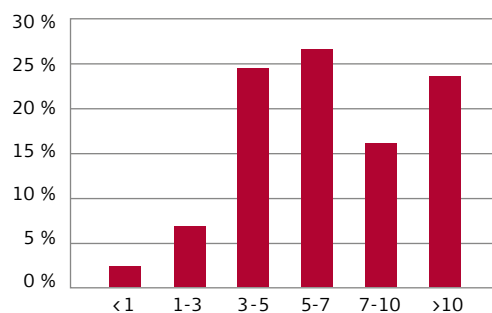
Note **NOTER (Fortsat)**

Afdelingens ti største beholdninger

2.45 % Pentair Finance 17/09/2019	2,15 %
4.8 % Qualcomm Inc 20/05/2045	1,70 %
3.4 % Heineken Nv 01/04/2022	1,68 %
3.625 % Haldor Topsoe As 17/04/2020	1,53 %
5.5 % Pepsico Inc 15/01/2040	1,37 %
3 % Us Treasury N/B 15/11/2045	1,35 %
7.75 % Commerzbank Ag 16/03/2021	1,34 %
6 % Holcim Us Financ 30/12/2019	1,28 %
5.95 % Johnson&Johnson 15/08/2037	1,27 %
4.75 % Softbank Grp Cor 30/07/2025	1,25 %

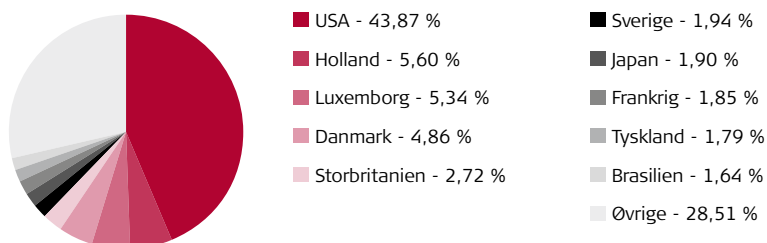
Formuefordeling (%)

Løbetid

Beholdningens fordeling er eksklusiv likvider.

Lande

Beholdningens fordeling er eksklusiv likvider.

Danske Aktier

Afdelingen investerer minimum 80 % af formuen i danske aktier optaget til handel på NASDAQ Copenhagen A/S eller handles på et andet reguleret officielt marked i Danmark. Det tilstræbes, at afdelingen har en veldiversificeret portefølje på cirka 20-40 aktier. Investeringsfilosofien er baseret på aktieudvælgelse og en aktiv porteføljesammensætning. Processen inkluderer både makroøkonomiske analyser og analyser af de enkelte selskaber.

Instrumentprofil

Udloddende, børsnoteret.

Startdato

Afdelingen havde opstart den 1.10.12.

Benchmark

Afdelingens benchmark er OMX Copenhagen Cap GI.

Risikoprofil

1	2	3	4	5	6	7
Lav risiko Lavt afkast						Høj risiko Højt afkast

Årets afkast og performance

Afdelingen realiserede i 2015 et afkast på 36,37 %, mens benchmark gav et afkast på 30,83 %.

År	Afkast	Benchmark	Afkast ift. benchmark
2012*	0,57 %	-0,29 %	0,86 %
2013	36,76 %	38,30 %	-1,54 %
2014	17,94 %	17,21 %	0,72 %
2015	36,37 %	30,83 %	5,54 %
siden start	121,21 %	111,47 %	9,74 %

* Perioden 1.10.-31.12.12.

Markedsudvikling i 2015

2015 var endnu et godt år på aktiemarkederne, hvor det danske marked igen var et af de bedst performende markeder globalt set. Stigningerne var drevet af masser af likviditet fra centralbankerne som har fået mange obligationsinvestorer over i blandt andet aktier.

Afkastet på det danske aktiemarked var forholdsvis bredt funderet, men med enkelte kursraketter. Således var der 19 selskaber med en markedsværdi på over 1 mia. kr., der steg over 50 % i værdi. Blandt disse selskaber var Vestas med en stigning på 116 %, Novo Nordisk med en stigning på 56 %, Genmab med en stigning på 155 % og Pandora med en stigning på 75 %.

Afdelingens udvikling i 2015

Afdelingen leverede et afkast på 36,4 % og klarede sig således markant bedre end forventet ved indgangen til 2015, idet mængden af gode regnskaber langt oversteg forventningerne.

Afkastet for 2015 var 5,5 % point højere end benchmarkafkastet. Merafkastet var blandt andet positivt påvirket af en undervægt i Mærsk samt en overvægt i Pandora og SimCorp. Merafkastet blev negativt påvirket af en undervægt i Lundbeck og DFDS.

Mærsk forretningsområde i olie var under pres som følge af den lave oliepris, mens deres shippingforretning var presset af faldende fragtrater. Shippingindustrien har den udfordring, at der er for mange skibe, og at der fortsat bliver bestilt en del skibe til senere levering.

Pandora fortsætter den flotte vækst i forretningen. Der åbnes nye butikker globalt, men man er først nu ved at ekspandere i Kina. Flere markeder som man ellers må betragte som modne markeder har overrasket positivt. Det gælder eksempelvis Australien.

SimCorp ser ud til at have fået et godt fodfæste på det amerikanske marked. Antallet af ordrer overrasket positivt og mange af kunderne har været store selskaber, hvilket har påvirket ordrestørrelsen positivt.

Lundbeck fik ny direktør i første halvår af 2015. Han gennemførte senere en større omstrukturering af selskabet, hvilket fik aktien til at stige.

Udbytte

Afdelingen udlodder et udbytte på 34,50 kr. pr. andel.

Rammer for afdelingens udøvelse af aktiv forvaltning

Afdelingen slutter året med en active share på under 25 % og en tracking error på 2,5 %, hvilket er forholdsvis lavt for en afdeling, der følger en aktiv investeringsstrategi med vægt på valg af enkeltaktier. Begge nøgletal har været højere i løbet af året, hvor eksempelvis en af de store bidragsydere til merafkastet var undervægtet med næsten 5 % og tilsvarende har der været en stor overvægt i et andet selskab. Disse under- og overvægte er dog delvist reduceret op mod ultimo. Benchmark på danske aktier er forholdsvis koncentreret, hvor ganske få aktier udgør en forholdsvis stor andel. Et koncentreret benchmark vil de facto medføre en lavere active share end i eksempelvis et global univers, hvor ingen eller få enkeltaktier har samme dominerende vægt. Yderligere er der et spredningskrav på antallet af aktier i porteføljen og endelig har hensynet til likviditet i de aktier, der udvælges til porteføljen, også en afgrænsende indflydelse på de aktier, der udvælges. Inden for disse rammer forsøger fonden at udøve aktiv forvaltning, men på trods af disse mange begrænsende faktorer og en lav active share har afdelingen opnået at skabe et tilfredsstillende merafkast på 5,5 % efter omkostninger.

Forventninger til 2016

Afdelingen forventer en mindre stigning på det danske aktiemarked i 2016. Hovedscenariet er en lav men positiv vækst i den globale økonomi og meget lav inflation eller deflationære tendenser. Der er risiko for større udsving end tidligere.

Afdelingsspecifikke risici

Afdelingen henvender sig til investorer, der frem for at foretage enkeltinvesteringer og opbygge en individuel værdipapirportefølje ønsker at drage fordel af den risikospredning, som sammensætningen af afdelingens portefølje indebærer. Den typiske investor i afdelingen har en investeringshorisont på mindst tre år og betragter investeringen i afdelingen som et af flere elementer i en samlet portefølje.

Afdelingens investeringer er først og fremmest følsomme over for følgende risici.

Kursudviklingen på aktiemarkederne

Kursudviklingen på aktiemarkederne er generelt meget ujævn. Aktiekurserne kan på meget kort tid

falde betydeligt, blandt andet som følge af vanskeligt forudsigelige politiske, finansielle eller regulatoriske forhold. Sektorrelaterede, regionale, nationale samt internationale begivenheder af for eksempel økonomisk eller forretningsmæssig karakter kan også have afgørende indflydelse på såvel den langsigtede som den kortsigtede kursudvikling på aktiemarkederne og dermed på udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue.

Landerisiko

Afdelingens investeringer er fokuseret på Danmark. Kursudviklingen på det danske aktiemarked er derfor afgørende for afdelingens værdiudvikling. Såvel specifikke danske politiske og regulatoriske foranstaltninger som landets finansielle og økonomiske udvikling, herunder rente- og valutaudviklingen, samt andre aktiekurspåvirkende faktorer er derfor væsentlige risikoelementer for udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue, som ikke eller kun delvis kan elimineres ved risikospredning indenfor afdelingens investeringsunivers.

Selskabsspecifikke forhold

Kursudviklingen for hver enkelt aktie i afdelingens portefølje vil ofte være mere ujævn end markedets gennemsnitlige kursudvikling. Selskabsspecifikke forhold, herunder selskabets generelle forretningsudvikling på vigtige områder, finansieringsforhold, følsomheden over for udviklingen i dansk eller udenlandsk rente, følsomheden over for udviklingen i valutakurserne samt ændringer i selskabets regulatoriske og skattemæssige rammebetingelser i såvel Danmark som udlandet, kan fra dag til dag medføre langt større kursudsving på selskabsniveau end markedets gennemsnitlige daglige kursvariation. Da afdelingen kan placere op til 10 % af formuen i en enkelt aktie, kan nettoværdien af afdelingens formue variere kraftigt som følge af specifikke forhold i de selskaber, som afdelingen har investeret i.

Særlige risici i 2016

De største risici for danske aktier knytter sig til udviklingen i de enkelte større selskaber. Desuden vil en kraftig økonomisk afmatning eller et markant stigende renteniveau kunne påvirke aktierne negativt.

Risici er også nærmere omtalt under Generelle Risikofaktorer.

Danske Aktier

Note	Resultatopgørelse (1000 kr.)	2015	2014
1	Udbytter	5.527	3.202
2	Renteindtægter	0	0
3	Renteudgifter	-10	-1
	I alt udbytter og renter	5.516	3.201
4	Kursgevinster, og -tab, Kapitalandele	57.306	26.286
	Kursgevinster, og -tab, Valutakonti	7	27
5	Handelsomkostninger	216	191
	I alt kursgevinster og -tab	57.098	26.122
	I alt indtægter	62.614	29.323
6	Administrationsomkostninger	1.697	1.558
	Resultat før skat	60.917	27.765
7	Skat	41	50
	Årets nettoresultat	60.876	27.715
	Udlodningsregulering	6.225	-1.503
	Overført fra sidste år	61	32
	I alt formuebevægelser	6.285	-1.471
	Til disposition	67.161	26.244
8	Til rådighed for udlodning	46.274	23.743
	Udlodning vedrørende cirkulerende beviser	46.167	23.683
	Overført til udlodning næste år	107	61
	Overført til formuen	20.888	2.501
Note	Balance (1000 kr.)	2015	2014
	AKTIVER		
	Indestående i depotselskab	366	1.635
9	I alt likvide midler	366	1.635
	Noterede aktier fra danske selskaber	229.780	157.931
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	8.834	8.550
9	I alt kapitalandele	238.613	166.480
	Andre tilgodehavender	0	11
	Mellemværende vedrørende handelsafvikling	2	0
	Aktuelle skatteaktiver	13	12
	I alt andre aktiver	15	23
	Aktiver i alt	238.995	168.139
	PASSIVER		
10	Medlemmernes formue	238.777	167.936
	Skyldige omkostninger	218	203
	I alt anden gæld	218	203
	Passiver i alt	238.995	168.139
11	Noter, hvortil der ikke henvises		

Danske Aktier

Note	NOTER	2015	2014
1	Udbytter (1000 kr.)		
	Noterede aktier fra danske selskaber	5.260	2.817
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	267	385
	I alt udbytter	5.527	3.202
2	Renteindtægter (1000 kr.)		
	Renteindtægter depotselskab	0	0
	I alt renteindtægter	0	0
3	Renteudgifter (1000 kr.)		
	Renterudgifter depotselskab	-10	-1
	I alt renteudgifter	-10	-1
4	Kursgevinster og -tab, Kapitalandele (1000 kr.)		
	Noterede aktier fra danske selskaber	55.989	23.400
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	1.317	2.886
	I alt kursgevinster og -tab, Kapitalandele	57.306	26.286
	Heraf udgør realiseret kursgevinst til udlodning, kapitalandele	36.201	23.581
5	Handelsomkostninger (1000 kr.)		
	Bruttohandelsomkostninger	275	242
	Dækket af emissions- og indløsningsindtægter	-59	-51
	I alt handelsomkostninger ved løbende drift	216	191
6	Administrationsomkostninger		
	Afdelingsdirekte		
	Administrationsvederlag	178	159
	Markedsføringsomkostninger	693	618
	Gebyrer til depotselskab	69	55
	Andre omk. i forbindelse med formueplejen	653	579
	Øvrige omkostninger	53	47
	I alt afd. Direkte adm.omkostninger	1.646	1.458
	Andel af fællesomkostninger		
	Honorer til bestyrelse	25	48
	Revisionshonorar til revisorer	10	32
	Andre omk. i forbindelse med formueplejen	4	7
	Øvrige omkostninger	13	12
	I alt andel af fælles adm.omkostninger	52	100
	I alt administrationsomkostninger	1.697	1.558
7	Skat (1000 kr.)		
	Ikke refunderbar udbytteskat	41	50
	I alt skat	41	50
8	Til rådighed for udlodning (1000 kr.)		
	Renter og udbytter mm.	5.527	3.202
	Ikke refunderbar udbytteskat mm.	-41	-50
	Kursgevinst til udlodning*	36.200	23.620
	Adm. Omkostninger til modregning i udlodning	-1.697	-1.558
	Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger	6.225	-1.503
	Anvendt fremført aktietab	0	0
	Udlodning overført fra sidste år	61	32
	I alt til rådighed til udlodning	46.274	23.743
	* I 2014: Udgør et skattemæssig realiseret kursgevinst på valutakonti, 39 tkr. og en realiseret kursgevinst på kapitalandele, 23.581 tkr.		
	* I 2015: Udgør et skattemæssig realiseret kurstab på valutakonti, 1 tkr. Og en realiseret kursgevinst på kapitalandele, 36.201 tkr.		
9	Finansielle instrumenter (%)		
	Børsnoterede finansielle instrumenter*	99,85	99,03
	Øvrige finansielle instrumenter**	0,15	0,97
	I alt finansielle instrumenter	100,00	100,00
	Værdipapirspecifikation findes på foreningens hjemmeside www.pfainvest.dk		
	* indeholder Kapitalandele og tilgodehavende rente, udbytte mm		
	** indeholder Likvide midler		

Danske Aktier

Note **NOTER (Fortsat)**

		2015		2014	
		Cirk. An- dele	Formue værdi	Cirk. An- dele	Formue værdi
10	Medlemmernes formue (1000 kr)				
	Medlemmernes formue (primo)	1.144	167.936	1.157	159.189
	Emissioner i året	295	50.862	219	31.961
	Indløsninger i året	-101	-16.885	-233	-32.859
	Nettoemissionstillæg og nettoindløsningsfradrag		-105		-121
	Handelsomkostninger omkl. fra driften		-59		-51
	Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger		-6.225		1.503
	Udlodning vedrørende sidste år incl. regulering ved emissioner og indløsninger		-23.848		-17.898
	Overført til udlodning sidste år		-61		-32
	Overført til udlodning næste år		107		61
	Foreslået udlodning		46.167		23.683
	Overført fra resultatopgørelse		20.888		2.501
	I alt medlemmernes formue	1.338	238.777	1.144	167.936

11 Noter, hvortil der ikke henvises

5 års oversigt

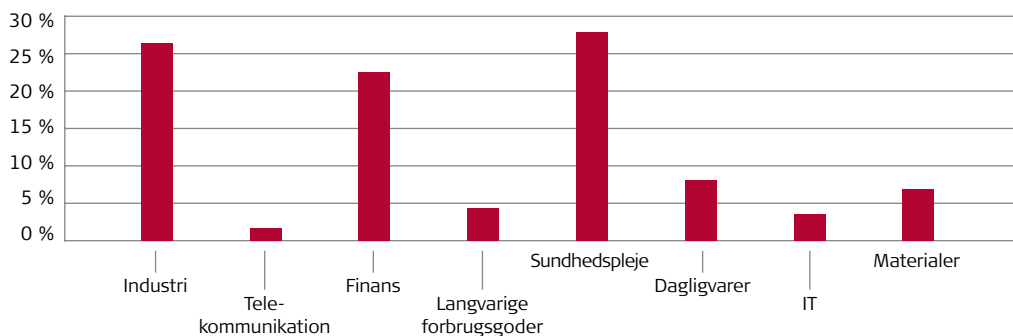
	2015	2014	2013	2012*
Netto resultat (1000 kr)	60.876	27.715	42.796	303
Formue inkl. udlodning (1000 kr.)	238.777	167.936	159.189	116.392
Cirkulerende andele (stk.)	1.338.179	1.144.091	1.157.361	1.157.361
Indre værdi pr. andel	178,43	146,79	137,54	100,57
Udlodning pr. andel	34,50	20,70	14,70	0
Årets afkast i %	36,37	17,94	36,76	0,57
Årets benchmarkafkast i %	30,83	17,21	38,30	-0,29
Omkostnings %	0,85	0,87	0,90	0,28
Omsætningshastighed	0,62	0,66	1,10	0,26
Sharpe ratio (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)	1,34	-	-	-
Tracking error (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)	2,47	-	-	-
Active Share %	23,30	18,25	22,28	-
ÅOP (helårsperiodiseret 2012)	1,20	1,22	1,28	1,39
* Perioden 01.10-31.12.12				
Tab på aktier til fremførsel (1000 kr.)	-	-	-	382,00

Afdelingens ti største beholdninger

Novo Nordisk A/S-B	9,83 %
Danske Bank A/S	9,35 %
Pandora A/S	8,34 %
AP Møller-Mærsk A/S-B	6,14 %
Coloplast-B	5,74 %
Vestas Wind Systems A/S	4,81 %
Genmab A/S	4,68 %
Iss A/S	4,67 %
Tryg A/S	4,66 %
Carlsberg A/S-B	4,41 %

Formuefordeling (%)

Branche

Beholdningens fordeling er eksklusiv likvider.

Globale Aktier

Afdelingen investerer primært i globale aktier optaget til handel på regulerede markeder. Det tilstræbes, at afdelingen har en veldiversificeret portefølje på mellem 40 og 150 aktier. Minimum 80 % af afdelingens formue investeres i aktier, der indgår i afdelingens benchmark. Investeringsfilosofien baseres på en aktiv porteføljesammensætning ud fra selskabsanalyser med fokus på det enkelte selskabs operationelle og strategiske situation samt fremtidig kurspotentiale og værdifastsættelse. Målsætningen er at levere et stabilt merafkast i forhold til benchmarkudviklingen med en balance-ret underliggende risikoprofil.

Instrumentprofil

Udloddende, børsnoteret.

Startdato

Afdelingen havde opstart den 1.10.12.

Benchmark

Afdelingens benchmark er MSCI World inklusiv udbytte.

Risikoprofil

1	2	3	4	5	6	7
Lav risiko						Høj risiko
Lavt afkast						Højt afkast

Årets afkast og performance

Afdelingen realiserede i 2015 et afkast på 17,74 %, mens benchmark gav et afkast på 10,66 %.

År	Afkast	Benchmark	Afkast ift. benchmark
2012*	0,31 %	-0,17 %	0,48 %
2013	25,41 %	21,19 %	4,22 %
2014	18,50 %	19,27 %	-0,78 %
2015	17,74 %	10,66 %	7,08 %
siden start	75,52 %	59,69 %	15,83 %

* Perioden 1.10.-31.12.12.

Markedsudvikling i 2015

2015 var endnu et positivt år for de globale aktiemarkeder. Målt i danske kroner oplevede de udviklede markeder flotte afkast i 2015. Nord-

amerika steg med 11 %, Europa steg med 8 % og Japan steg med 22 %, mens Emerging Markets omvendt faldt 5 %. Afkastet på amerikanske aktier blev påvirket betydeligt af den styrkede US dollar som steg 12 % i forhold til den danske krone.

De positive afkast dækker imidlertid over betydelig uro på de finansielle markeder. Specielt de europæiske aktiemarkeder var meget volatile, hvor det brede indeks steg 20 % i første kvartal på baggrund af annonceringen af den europæiske centralbank ECB's program vedrørende kvantitative lempelser. Herefter var udviklingen mere eller mindre flad indtil august, hvor de globale aktiemarkeder oplevede et stort frasal som følge af bekymringer om kinesisk vækst. Dette frasal blev yderligere eskaleret i september efter den amerikanske centralbank FED's retorik i forbindelse beslutningen om at lade renten forblive uændret. Resten af året var udviklingen marginalt positiv og præget af spekulation omkring en eventuel beslutning fra FED om at hæve renten på december-mødet. Det viste sig, at FED på december-mødet besluttede at hæve renten. Olie var igen i fokus i 2015, hvor West Texas Intermediate-kontrakten for oliehandel satte nye bundrekorder, som ikke er set siden finanskrisen i 2008-2009. Energiselskaber samt industriselskaber og materialeselskaber med relation til olieindustrien har således haft et svært 2015.

I Europa peger nøgletallene i en marginalt mere positiv retning sammenlignet med 2014, men vi har stadig til gode at se effekterne af ECB's program vedrørende kvantitative lempelser. Spørgsmålet er imidlertid om disse effekter kommer. Der er således lange udsigter til et egentligt økonomisk genopblomstring i Europa om end udsigterne er mere positive end for et år siden. I USA har vi gennem 2015 set stærke nøgletal. Den amerikanske forbruger ser således meget stærk ud. Arbejdsmarkedet er historisk stærkt, og det må antages, at det udelukkende er et spørgsmål om

tid, inden vi ser eskalerende løninflation, som alt andet lige, vil påvirke selskabernes marginer negativt. Det er således vigtigt at være opmærksom på, hvordan de enkelte selskaber skaber fremgang i fortjenesten per aktie. Dette miljø giver gode vilkår for aktieselektion.

Japanske aktier oplevede et yderst stærkt 2015 drevet af såvel en styrket Yen samt pæne stigninger i de japanske aktieindeks. Førnævnte forhold var drevet af lempelig pengepolitik samt den japanske pensionsfonds beslutning om at øge sin allokering til aktier.

Sektormæssigt oplevede Health Care og Stabilt Forbrug de største stigninger, mens Energi og Materials leverede de laveste sektorafkast i 2015.

Afdelingens udvikling i 2015

Afdelingen opnåede i 2015 et afkast på 17,74 %, hvilket ligger betydeligt over det forventede afkast på 5-10 % ved indgangen til året.

Afkastet ligger 7,08 % point over benchmarkafkastet.

Største positive bidragsydere til afkastforskellen var Pandora, Amazon og Alphabet (Google). Pandora opjusterede forventningerne til indtjeningen flere gange i løbet af 2015. Amazon fortsatte med at slå analytikernes forventninger, og demonstrerede gennem 2015 styrken af deres forretningsmodel. Alphabet steg blandt andet på en mere aktionærvenlig strategi samt ansættelsen af en ny CFO, som kom fra Morgan Stanley.

Afdelingen har igen i 2015 været aktiv i forbindelse med børsnoteringerne af nye selskaber. Her kan specielt fremhæves Bravida, Dometic og ABN Amro som alle tre har givet pæne kursstigninger. Dette afspejler muligheden for at skabe afkast ved selektiv udvælgelse af nye selskaber.

Største negative bidragsydere til afkastet var Microsoft, PVH Corp og Xerox.

Afdelingens største geografiske eksponering er Nordamerika, der udgør omkring 60 % af afdelingens investeringer, mens europæiske aktier udgør 29 %. Målt i forhold til afdelingens benchmark er den største regionale overvægt Europa.

Afdelingens største eksponeringer på sektorniveau er finans og IT, der udgør henholdsvis 22 % og 20 % af porteføljen.

Udbytte

Afdelingen udlodder et udbytte på 17,60 kr. pr. andel.

Forventninger til 2016

Afdelingen forventer en mindre stigning på de globale aktiemarkeder i 2016. Hovedscenariet er en lav, men positiv vækst i økonomierne samt fortsat indtjeningsvækst hos afdelingernes selskaber.

Afdelingsspecifikke risici

Afdelingen henvender sig til investorer, der frem for at foretage enkeltinvesteringer og opbygge en individuel værdipapirportefølje ønsker at drage fordel af den risikospredning, som afdelingens portefølje giver. Den typiske investor i afdelingen har en investeringshorisont på mindst tre år og betragter investeringen i afdelingen som et af flere elementer i en samlet portefølje.

Afdelingens investeringer er først og fremmest følsomme over for følgende risici.

Kursudviklingen på aktiemarkederne

Kursudviklingen på aktiemarkederne er generelt meget ujævn. Aktiekurserne kan på meget kort tid falde betydeligt, blandt andet som følge af vanskeligt forudsigelige politiske, finansielle eller regulatoriske forhold. Sektorrelaterede, regionale, nationale samt internationale begivenheder af for eksempel økonomisk eller forretningsmæssig karakter kan også have afgørende indflydelse på såvel den langsigtede som den kortsigtede

kursudvikling på aktiemarkedene og dermed på udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue.

Landerisiko

Afdelingens investeringer er fokuseret på de globale aktiemarkeder. Udviklingen på de globale aktiemarkeder er derfor afgørende for afdelingens værdiudvikling. Såvel specifikke politiske og regulatoriske foranstaltninger som landenes finansielle og økonomiske udvikling, herunder rente- og valutaudviklingen, samt andre aktiekurspåvirkende faktorer er derfor væsentlige risikoelementer for udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue, som ikke eller kun delvis kan elimineres ved risikospredning indenfor afdelingens investeringsunivers.

Selskabsspecifikke forhold

Kursudviklingen for hver enkelt aktie i afdelingens portefølje vil ofte være mere ujævn end markedets gennemsnitlige kursudvikling. Selskabsspecifikke

forhold, herunder selskabets generelle forretningsudvikling, forretningsudviklingen på vigtige områder, finansieringsforhold, følsomheden over for udviklingen i renten, følsomheden over for udviklingen i valutakurserne samt ændringer i selskabets regulatoriske og skattemæssige rammebetingelser, kan fra dag til dag medføre langt større kursudsving på selskabsniveau end markedets gennemsnitlige daglige kursvariation.

Særlige risici i 2016

Afdelingen vil være følsom overfor en markant ændring af det nuværende renteniveau i opadgående retning. Derudover kan geopolitisk uro påvirke afdelingens afkast negativt. Endvidere har signifikante ændringer i forventningerne til global- og specielt kinesisk vækst potentiale til at påvirke afdelingens afkast.

Risici er nærmere omtalt under Generelle Risikofaktorer.

Globale Aktier

Note	Resultatopgørelse (1000 kr.)	2015	2014
1	Udbytter	8.272	5.087
2	Renteindtægter	12	1
3	Renteudgifter	-32	-6
	I alt udbytter og renter	8.252	5.083
4	Kursgevinster, og -tab, Kapitalandele	63.806	37.421
	Kursgevinster, og -tab, Valutakonti	3.080	-134
5	Handelsomkostninger	397	365
	I alt kursgevinster og -tab	66.489	36.922
	I alt indtægter	74.741	42.005
6	Administrationsomkostninger	4.747	2.191
	Resultat før skat	69.993	39.814
7	Skat	775	795
	Årets nettoresultat	69.218	39.019
	Udlodningsregulering	25.161	7.130
	Overført fra sidste år	15	106
	I alt formuebevægelser	25.176	7.236
	Til disposition	94.394	46.255
8	Til rådighed for udlodning	76.130	39.612
	Udlodning vedrørende cirkulerende beviser	76.001	39.596
	Overført til udlodning næste år	129	15
	Overført til formuen	18.264	6.643

Globale Aktier

Note	Balance (1000 kr.)	2015	2014
	AKTIVER		
	Indestående i depotselskab	206	4.631
9	I alt likvide midler	206	4.631
	Noterede aktier fra danske selskaber	23.766	12.633
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	624.451	309.533
9	I alt kapitalandele	648.217	322.166
	Tilgodehavende renter, udbytter mm.	0	0
	Andre tilgodehavender	0	15
	Mellemværende vedrørende handelsafvikling	524	49.180
	Aktuelle skatteaktiver	223	116
	I alt andre aktiver	746	49.311
	Aktiver i alt	649.169	376.107
	PASSIVER		
10	Medlemmernes formue	648.207	323.014
	Skyldige omkostninger	963	349
	Mellemværende vedrørende handelsafvikling	-1	52.745
	I alt anden gæld	962	53.094
	Passiver i alt	649.169	376.107
11	Noter, hvortil der ikke henvises		
	NOTER		
1	Udbytter (1000 kr.)		
	Noterede aktier fra danske selskaber	209	131
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	8.063	4.956
	I alt udbytter	8.272	5.087
2	Renteindtægter (1000 kr.)		
	Renteindtægter depotselskab	12	1
	I alt renteindtægter	12	1
3	Renteudgifter (1000 kr.)		
	Renterudgifter depotselskab	-32	-6
	I alt renteudgifter	-32	-6
4	Kursgevinster og -tab, Kapitalandele (1000 kr.)		
	Noterede aktier fra danske selskaber	10.632	1.582
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	53.174	35.839
	I alt kursgevinster og -tab, Kapitalandele	63.806	37.421
	Heraf udgør realiseret kursgevinst til udlodning, kapitalandele	45.078	30.384
5	Handelsomkostninger (1000 kr.)		
	Bruttohandelsomkostninger	791	540
	Dækket af emissions- og indløsningsindtægter	-394	-175
	I alt handelsomkostninger ved løbende drift	397	365
6	Administrationsomkostninger		
	Afdelingsdirekte		
	Administrationsvederlag	432	192
	Markedsføringsomkostninger	2.114	938
	Gebyrer til depotselskab	230	88
	Andre omk. i forbindelse med formueplejen	1.789	816
	Øvrige omkostninger	69	52
	I alt afd. Direkte adm.omkostninger	4.635	2.085
	Andel af fællesomkostninger		
	Honorar til bestyrelse	54	50
	Revisionshonorar til revisorer	22	31
	Andre omk. i forbindelse med formueplejen	9	7
	Øvrige omkostninger	28	18
	I alt andel af fælles adm.omkostninger	113	107
	I alt administrationsomkostninger	4.747	2.191

Globale Aktier

Note **NOTER (Fortsat)**

		2015	2014		
7	Skat (1000 kr.)				
	Ikke refunderbar skat på udbytter	775	795		
	I alt skat	775	795		
8	Til rådighed for udlodning (1000 kr.)				
	Renter og udbytter mm.	8.273	5.088		
	Ikke refunderbar udbytteskat mm.	-922	-795		
	Kursgevinst til udlodning*	48.197	30.274		
	Adm. Omkostninger til modregning i udlodning	-4.594	-2.191		
	Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger	25.161	7.130		
	Anvendt fremført aktietab	0	0		
	Udlodning overført fra sidste år	15	106		
	I alt til rådighed til udlodning	76.130	39.612		
	* I 2014: Udgør et skattemæssig realiseret kurstab på valutakonti, 110 tkr. Og en realiseret kursgevinst på kapitalandele, 30.384 tkr.				
	* I 2015: Udgør et skattemæssig realiseret kursgevinst på valutakonti, 3.120 tkr. og en realiseret kursgevinst på kapitalandele, 45.078 tkr.				
9	Finansielle instrumenter (%)				
	Børsnoterede finansielle instrumenter*	99,97	98,77		
	Øvrige finansielle instrumenter**	0,03	1,23		
	I alt finansielle instrumenter	100,00	100,00		
	Værdipapirspecifikation findes på foreningens hjemmeside www.pfainvest.dk				
	* Indeholder Kapitalandele, Tilgodehavende rente, udbytte mm. og Mellemværende vedrørende handelsafvikling.				
	** Indeholder Likvide midler.				
		2015	2014		
		Cirk. Andele	Formue værdi	Cirk. Andele	Formue værdi
10	Medlemmernes formue (1000 kr)				
	Medlemmernes formue (primo)	2.276	323.014	1.238	155.768
	Emissioner i året	2.702	403.491	1.107	147.077
	Indløsninger i året	-659	-99.568	-70	-9.008
	Nettoemissionstillæg og nettoindløsningsfradrag		-1.978		-851
	Handelsomkostninger omkl. fra driften		-394		-175
	Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger		-25.161		-7.130
	Udlodning vedrørende sidste år incl. regulering ved emissioner og indløsninger		-45.576		-8.817
	Overført til udlodning sidste år		-15		-106
	Overført til udlodning næste år		129		15
	Foreslået udlodning		76.001		39.596
	Overført fra resultatopgørelse		18.264		6.643
	I alt medlemmernes formue	4.318	648.207	2.276	323.014
11	Noter, hvortil der ikke henvises				
	5 års oversigt	2015	2014	2013	2012*
	Netto resultat (1000 kr)	69.218	39.019	31.322	84
	Formue inkl. udlodning (1000 kr.)	648.207	323.014	155.768	121.697
	Cirkulerende andele (stk.)	4.318.226	2.275.647	1.238.233	1.213.233
	Indre værdi pr. andel	150,11	141,94	125,80	100,31
	Udlodning pr. andel	17,60	17,40	6,10	0,00
	Årets afkast i %	17,74	18,50	25,41	0,31
	Årets benchmarkafkast i %	10,66	19,27	21,19	-0,17
	Omkostnings %	0,97	0,99	1,07	0,32
	Omsætningshastighed	0,52	0,85	0,55	0,09
	Sharpe ratio (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)	0,92	-	-	-
	Tracking error (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)	3,33	-	-	-
	Active Share %	83,14	82,97	66,47	0,00
	ÅOP (helårsperiodiseret 2012)	1,30	1,40	1,42	1,53
	* Perioden 01.10-31.12.12				
	Tab på aktier til fremførsel (1000 kr.)	-	-	-	704

Globale Aktier

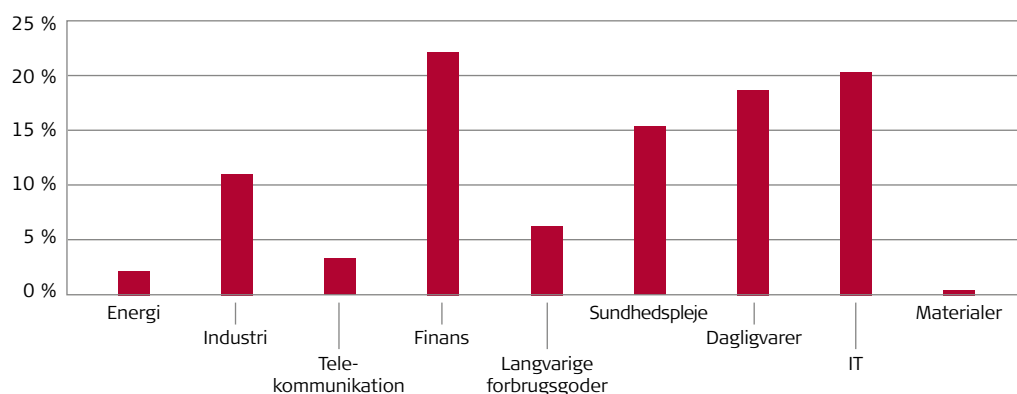
Note **NOTER (Fortsat)**

Afdelingens ti største beholdninger

Alphabet Inc.-Cl C	3,62 %
Allergan Plc	3,59 %
Apple Inc	3,56 %
Synchrony Financial	3,48 %
Xerox Corp	3,23 %
Mcgraw Hill Financial Inc	2,88 %
Amazon.Com Inc	2,81 %
Pandora A/S	2,52 %
Mastercard Inc-Class A	2,46 %
American Express Co	2,33 %

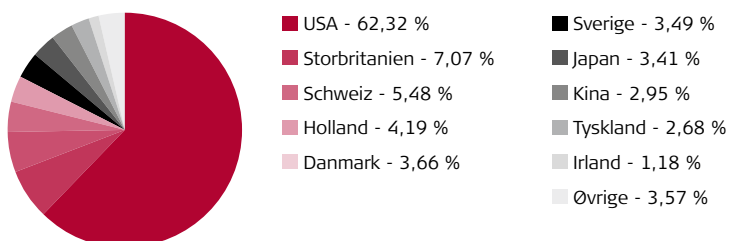
Formuefordeling (%)

Branche

Beholdningens fordeling er eksklusiv likvider.

Lande

Beholdningens fordeling er eksklusiv likvider.

Højt Udbytte Aktier

Afdelingen investerer primært i europæiske aktier, der har fokus på at udlodde højt udbytte. Det tilstræbes, at afdelingen har en veldiversificeret portefølje på mellem 25 og 75 aktier. Minimum 50 % af afdelingens formue investeres i aktier, der indgår i afdelingens benchmark. Investeringsfilosofien er baseret på aktieudvælgelse og aktiv porteføljesammensætning. Afdelingen fokuserer på selskaber, der historisk har udbetalt et relativt højt udbytte, samt selskaber der tilbagekøber egne aktier. I udvælgelsen af selskaber lægges der endvidere stor vægt på selskabets værdiansættelse, finansielle styrke og udviklingen i indtjeningen. Målsætningen for afdelingen er, at levere et stabilt merafkast i forhold til benchmarkudviklingen med en balanceret underliggende risikoprofil.

Instrumentprofil

Udloddende, børsnoteret.

Startdato

Afdelingen havde opstart den 20.12.12.

Benchmark

Afdelingens benchmark er MSCI Europe inklusive udbytte.

Risikoprofil

1	2	3	4	5	6	7
Lav risiko Lavt afkast						Høj risiko Højt afkast

Årets afkast og performance

Afdelingen realiserede i 2015 et afkast på 11,36 %, mens benchmark gav et afkast på 8,46 %.

År	Afkast	Benchmark	Afkast ift. benchmark
2012*	-0,97 %	-0,74 %	-0,23 %
2013	21,04 %	19,81 %	1,23 %
2014	8,17 %	6,64 %	1,53 %
2015	11,36 %	8,46 %	2,90 %
siden start	44,39 %	37,55 %	6,84 %

* Perioden 20.12.-31.12.12.

Markedsudvikling i 2015

De europæiske aktiemarkeder oplevede endnu et positivt år med et afkast på 8,5 % i 2015.

Den positive udvikling på markederne dækker over et år med store udsving i afkastet, hvor den første del af året frem til august måned, var præget af pæne kursstigninger, der blev afløst af en mere volatil periode i den resterende del af året.

Den positive udvikling i første halvår blev drevet af den europæiske centralbank ECB's vilje til at bidrage med kvantitative lempelser, og en amerikansk økonomi der fortsatte den positive udvikling fra slutningen af 2014.

Andet halvår var som anført ovenfor mere volatilt end først halvår af 2015. Usikkerheden spredte sig i markedet, da den kinesiske valuta devaluerede overfor US dollaren i slutningen af august, hvor der kom et fornyet fokus på Kinas evne til stadig at bidrage til den globale vækst. Dette kombineret med en fornyet svækkelse af olieprisen førte til en kraftig kursreaktion, der kun delvist er indhentet i Europa igen.

I midten af december kom den amerikanske centralbank FED med den længe ventede rentestigning, hvilket markederne har belønnet med mindre kursstigninger.

Afdelingens udvikling i 2015

Afdelingens afkast var 11,4 % i 2015, hvilket skal ses i forhold til et forventet niveau på 5 - 10 % ved årets start. Afkastet ligger 2,9 % point over benchmarkafkastet.

På sektorniveau kom de største positive bidrag til årets merafkast fra Materials og IT, hvorimod eksponeringen til Telekommunikation og Finans trak ned i det samlede merafkast.

Blandt de største positive bidragsydere var afdelingens eksponering til Cap Gemini, Randstadt og

Ahold. Cap Gemini nyder fortsat godt af et underliggende marked i vækst især på den digitale front samt øget indtjening i forbindelse med off-shoring. Ahold blev påvirket positivt udvikling af, at selskabets annoncerede en fusion med konkurrenten Delhaize.

Blandt IT selskaberne var det igen i år Microsoft, der bidrog mest til det samlede merafkast skabt af en fornuftig udvikling i erhvervssegmentet samt indenfor forretningsområdet Cloud.

I forhold til Materials har det haft en positiv effekt, at afdelingen ikke i nævneværdig grad har været eksponeret til råvareselskaberne, der blev ramt af de store fald på råvarer generelt.

Udbytte

Afdelingen udlodder et udbytte på 11,10 kr. pr. andel.

Forventninger til 2016

Afdelingen forventer en mindre stigning på de europæiske aktiemarkeder i 2016. Hovedscenariet er en lav, men positiv vækst i økonomierne.

Afdelingsspecifikke risici

Afdelingen henvender sig til investorer, der frem for at foretage enkeltinvesteringer og opbygge en individuel værdipapirportefølje ønsker at drage fordel af den risikospredning, som afdelingens portefølje indebærer. Den typiske investor i afdelingen har en investeringshorisont på mindst tre år og betragter investeringen i afdelingen som et af flere elementer i en samlet portefølje.

Afdelingens investeringer er først og fremmest følsomme over for følgende risici.

Kursudviklingen på aktiemarkederne

Kursudviklingen på aktiemarkederne er generelt meget ujævn. Aktiekurserne kan på meget kort tid falde betydeligt, blandt andet som følge af vanskeligt forudsigelige politiske, finansielle eller regulato-

riske forhold. Sektorrelaterede, regionale, nationale samt internationale begivenheder af for eksempel økonomisk eller forretningsmæssig karakter kan også have afgørende indflydelse på såvel den langsigtede som den kortsigtede kursudvikling på aktiemarkederne og dermed på udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue.

Afdelingen har en beta på under 1, og afkastet på porteføljen forventes derfor at svinge mindre end markedet i både opad- og nedadgående retning.

Landerisiko

Afdelingens investeringer er fokuseret på Europa. Kursudviklingen på de europæiske aktiemarkeder er derfor afgørende for afdelingens værdiudvikling. Såvel specifikke politiske og regulatoriske foranstaltninger som landenes finansielle og økonomiske udvikling, herunder rente- og valutaudviklingen, samt andre aktiekurspåvirkende faktorer er derfor væsentlige risikoelementer for udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue, som ikke – eller kun delvis – kan elimineres ved risikospredning indenfor afdelingens investeringsunivers.

Selskabsspecifikke forhold

Kursudviklingen for hver enkelt aktie i afdelingens portefølje vil ofte være mere ujævn end markedets gennemsnitlige kursudvikling. Selskabsspecifikke forhold, herunder selskabets generelle forretningsudvikling, forretningsudviklingen på vigtige områder, finansieringsforhold, følsomheden over for udviklingen i europæiske eller globale renter, følsomheden over for udviklingen i valutakurserne samt ændringer i selskabets regulatoriske og skattemæssige rammebetingelser, kan fra dag til dag medføre langt større kursudsving på selskabsniveau end markedets gennemsnitlige daglige kursvariation. Da afdelingen kan placere op til 10 % af formuen i en enkelt aktie, kan nettoværdien af afdelingens formue variere kraftigt som følge af specifikke forhold i de selskaber, som afdelingen har investeret i.

Særlige risici i 2016

Der ligger forventninger om begrænsede rentestigninger i de nuværende afkast-forventninger. Afdelingens afkast vil være følsom overfor en markant ændring af det nuværende renteniveau i opadgående retning.

Risici er også omtalt under Generelle Risikofaktorer.

Højt Udbytte Aktier

Note	Resultatopgørelse (1000 kr.)	2015	2014
1	Udbytter	12.847	7.565
2	Renteindtægter	28	1
3	Renteudgifter	-9	-5
	I alt udbytter og renter	12.866	7.561
4	Kursgevinster, og -tab, Kapitalandele	21.849	10.446
	Kursgevinster, og -tab, Valutakonti	541	137
5	Handelsomkostninger	205	118
	I alt kursgevinster og -tab	22.186	10.466
	I alt indtægter	35.051	18.026
6	Administrationsomkostninger	3.163	1.985
	Resultat før skat	31.888	16.041
7	Skat	516	656
	Årets nettoresultat	31.372	15.385
	Udlodningsregulering	-4.709	9.504
	Overført fra sidste år	7	49
	I alt formuebevægelser	-4.702	9.553
	Til disposition	26.671	24.938
8	Til rådighed for udlodning	26.464	21.356
	Udlodning vedrørende cirkulerende beviser	26.404	21.349
	Overført til udlodning næste år	60	7
	Overført til formuen	207	3.581

Højt Udbytte Aktier

Note	Balance (1000 kr.)	2015	2014
AKTIVER			
	Indestående i depotselskab	2.538	4.465
9	I alt likvide midler	2.538	4.465
	Noterede aktier fra danske selskaber	27.194	31.755
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	288.398	298.428
9	I alt kapitalandele	315.593	330.183
	Tilgodehavende renter, udbytter mm.	0	0
	Andre tilgodehavender	0	15
	Mellemværende vedrørende handelsafvikling	519	397
	Aktuelle skatteaktiver	567	239
	I alt andre aktiver	1.086	651
	Aktiver i alt	319.217	335.299
PASSIVER			
10	Medlemmernes formue	318.886	335.042
	Skyldige omkostninger	331	257
	Mellemværende vedrørende handelsafvikling	0	0
	I alt anden gæld	331	257
	Passiver i alt	319.217	335.299
11	Noter, hvortil der ikke henvises		
NOTER			
1	Udbytter (1000 kr.)		
	Noterede aktier fra danske selskaber	742	389
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	12.105	7.176
	I alt udbytter	12.847	7.565
2	Renteindtægter (1000 kr.)		
	Renteindtægter depotselskab	28	1
	I alt renteindtægter	28	1
3	Renteudgifter (1000 kr.)		
	Renterudgifter depotselskab	-9	-5
	I alt renteudgifter	-9	-5
4	Kursgevinster og -tab, Kapitalandele (1000 kr.)		
	Noterede aktier fra danske selskaber	4.085	1.798
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	17.765	8.648
	I alt kursgevinster og -tab, Kapitalandele	21.849	10.446
	Heraf udgør realiseret kursgevinst til udlodning, kapitalandele	21.323	6.835
5	Handelsomkostninger (1000 kr.)		
	Bruttohandelsomkostninger	718	408
	Dækket af emissions- og indløsningsindtægter	-513	-290
	I alt handelsomkostninger ved løbende drift	205	118
6	Administrationsomkostninger		
	Afdelingsdirekte		
	Administrationsvederlag	340	207
	Markedsføringsomkostninger	1.324	803
	Gebyrer til depotselskab	164	96
	Andre omk. i forbindelse med formueplejen	1.194	738
	Øvrige omkostninger	40	43
	I alt afd. Direkte adm.omkostninger	3.063	1.887
	Andel af fællesomkostninger		
	Honorer til bestyrelse	48	46
	Revisionshonorar til revisorer	19	29
	Andre omk. i forbindelse med formueplejen	8	6
	Øvrige omkostninger	25	18
	I alt andel af fælles adm.omkostninger	100	98
	I alt administrationsomkostninger	3.163	1.985

Højt Udbytte Aktier

Note	NOTER (Fortsat)	2015	2014		
7	Skat (1000 kr.)				
	Ikke refunderbar skat på udbytter	516	656		
	I alt skat	516	656		
8	Til rådighed for udlodning (1000 kr.)				
	Renter og udbytter mm.	12.848	7.566		
	Ikke refunderbar udbytteskat mm.	-899	-656		
	Kursgevinst til udlodning*	21.985	6.879		
	Adm. Omkostninger til modregning i udlodning	-2.768	-1.985		
	Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger	-4.709	9.504		
	Anvendt fremført aktietab	0	0		
	Udlodning overført fra sidste år	7	49		
	I alt til rådighed til udlodning	26.464	21.356		
	* I 2014: Udgør et skattemæssig realiseret kursgevinst på valutakonti, 44 tkr. og en realiseret kursgevinst på kapitalandele, 6.835 tkr.				
	* I 2015: Udgør et skattemæssig realiseret kursgevinst på valutakonti, 662 tkr. og en realiseret kursgevinst på kapitalandele 21.323 tkr.				
9	Finansielle instrumenter (%)				
	Børsnoterede finansielle instrumenter*	99,20	98,67		
	Øvrige finansielle instrumenter**	0,80	1,33		
	I alt finansielle instrumenter	100,00	100,00		
	Værdipapirspecifikation findes på foreningens hjemmeside www.pfainvest.dk				
	* Indeholder Kapitalandele og tilgodehavende rente, udbytte mm				
	** Indeholder Likvide midler				
		2015	2014		
10	Medlemmernes formue (1000 kr)	Cirk. Andele	Formue værdi	Cirk. Andele	Formue værdi
	Medlemmernes formue (primo)	2.636	335.042	1.105	132.413
	Emissioner i året	1.301	191.107	1.610	201.068
	Indløsninger i året	-1.558	-211.568	-79	-9.159
	Nettoemissionstillæg og nettoindløsningsfradrag		-1.646		-1.548
	Handelsomkostninger omkl. fra driften		-513		-290
	Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger		4.709		-9.504
	Udlodning vedrørende sidste år incl. regulering ved emissioner og indløsninger		-24.908		-2.826
	Overført til udlodning sidste år		-7		-49
	Overført til udlodning næste år		60		7
	Foreslået udlodning		26.404		21.349
	Overført fra resultatopgørelse		207		3.581
	I alt medlemmernes formue	2.379	318.886	2.636	335.042
11	Noter, hvortil der ikke henvises				
	5 års oversigt	2015	2014	2013	2012*
	Netto resultat (1000 kr)	31.372	15.385	22.688	-1.000
	Formue inkl. udlodning (1000 kr.)	318.886	335.042	132.413	100.379
	Cirkulerende andele (stk.)	2.378.764	2.635.701	1.104.653	1.013.653
	Indre værdi pr. andel	134,06	127,12	119,87	99,03
	Udlodning pr. andel	11,10	8,10	2,40	0,00
	Årets afkast i %	11,36	8,17	21,04	-0,97
	Årets benchmarkafkast i %	8,46	6,64	19,81	-0,74
	Omkostnings %	0,84	0,82	1,10	0,04
	Omsætningshastighed	0,23	0,19	0,14	0,00
	Sharpe ratio (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)	0,86	-	-	-
	Tracking error (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)	2,96	-	-	-
	Active Share %	65,00	68,65	64,70	-
	ÅOP (helårsperiodiseret 2012)	1,14	1,12	1,39	1,45
	* Perioden 20.12-31.12.12				
	Tab på aktier til fremførsel (1000 kr.)	-	-	-	41

Højt udbytte aktier

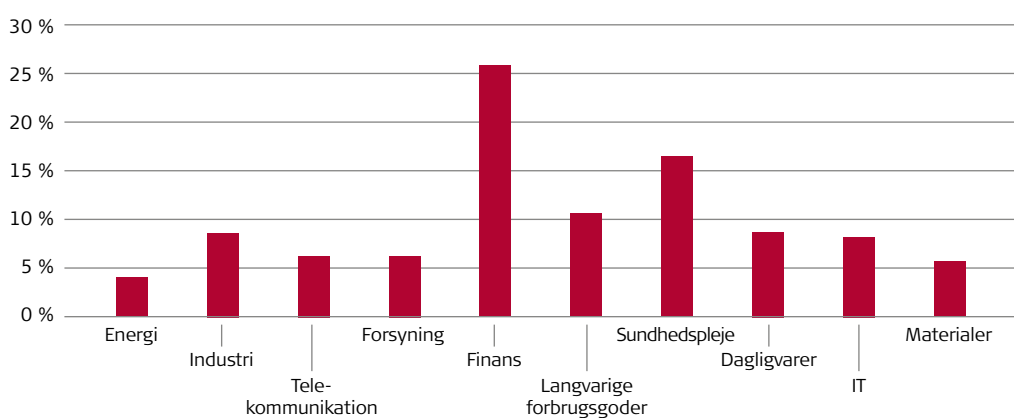
Note **NOTER (fortsat)**

Afdelingens ti største beholdninger

Roche Holding Ag-Genusschein	3,61 %
Nestle Sa-Reg	3,39 %
Novartis Ag-Reg	2,80 %
Relx Nv	2,71 %
National Grid Plc	2,70 %
Novo Nordisk A/S-B	2,63 %
Iberdrola Sa	2,45 %
Unilever Nv-Cva	2,38 %
Koninklijke Ahold Nv	2,26 %
Allianz Se-Reg	2,23 %

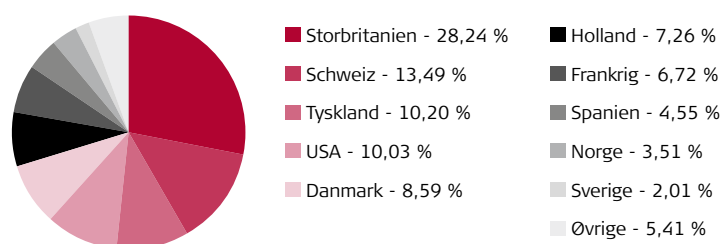
Formuefordeling (%)

Branche

Beholdningens fordeling er eksklusiv likvider.

Lande

Beholdningens fordeling er eksklusiv likvider.

Europa Value Aktier

Afdelingens primære investeringsområde er europæiske aktier, men op til 20 % af midlerne kan investeres i ikke-europæiske aktier. Det tilstræbes, at afdelingen har en veldiversificeret portefølje på mellem 35 og 100 aktier. Minimum 60 % af afdelingens formue investeres i aktier, der indgår i afdelingens benchmark. Investeringsfilosofien for Afdelingen bygger på følgende to elementer; 1) Value outperformer et bredt marked over tid og 2) Finansielt sunde selskaber outperformer over tid. Strategien fokuserer på via screening at frasortere de selskaber, der ikke har en tilfredsstillende kvalitet på grund af f.eks. stigende binding i arbejdskapital, faldende marginer, underskud eller en stigende gældsandel, og i udvælgelsen af selskaber lægges der vægt på at vælge de billigste selskaber kombineret med, at selskaberne tjekkes for f.eks. off balance sheet forpligtigelser, retssager mv.

Instrumentprofil

Udloddende, børsnoteret.

Startdato

Afdelingen havde opstart den 7.10.14.

Benchmark

Afdelingens benchmark er MSCI Europe inklusive udbytte.

Risikoprofil

1	2	3	4	5	6	7
Lav risiko Lavt afkast						Høj risiko Højt afkast

Årets afkast og performance

Afdelingen realiserede i 2015 et afkast på 14,08 %, mens benchmark gav et afkast på 8,46 %.

År	Afkast	Benchmark	Afkast ift. benchmark
2014*	-0,87 %	2,03 %	-2,90 %
2015	14,08 %	8,46 %	5,62 %
siden start	13,09 %	10,66 %	2,43 %

* Perioden 7.10.-31.12.14.

Markedsudvikling i 2015

2015 var endnu et godt år på aktiemarkederne, hvor det europæiske marked steg med 8,5 %. Stigningerne var drevet af likviditet fra centralbankerne som har fået mange obligationsinvestorer til at investere i mere risikofyldte aktiver herunder blandt andet aktier. Dette har fået obligationslignende aktier til på nogle nøgletal at handle på samme niveau i forhold til value aktier som under Lehman-krisen. Ovenstående betyder, at defensive selskaber ser meget dyre ud. Obligationslignende aktier kan eksempelvis være fødevarerelskaber og selskaber inden for sundhed.

De positive afkast dækker over store udsving på de finansielle markeder. Europæiske aktier steg 20 % i starten af 2015 på baggrund af pengepolitiske lempelser fra den europæiske centralbank ECB. I Schweiz opgav man tilknytningen til euroen i januar, hvilket fik valutaen til at stige over 20 %. I august blev markederne bekymrede for væksten i Kina, hvilket medførte faldende aktiemarkeder. Samtidig havde den amerikanske centralbank FED signalret, at man inde for en kortere tidshorisont ville hæve styrenten igen, hvilket skete i december 2015. På oliemarkedet var der også uro, idet olie faldt med 34 %. Den faldende oliepris samt uroen om den kinesiske vækst medførte, at olieselskaber og selskaber i materiale sektorerne havde det svært.

Afdelingens udvikling i 2015

Afdelingen klarede sig med et afkast på 14,1 % markant bedre end forventet ved indgangen til 2015.

Afkastet for 2015 var 5,6 % point højere end benchmarkafkastet. 2015 var karakteriseret af en del udsving på markederne, hvilket porteføljen klarede fornuftigt, idet der var merafkast i 9 ud af 12 måneder. Porteføljen har en bred dækning med sektorneutralitet, og det er hensigten, at merafkastet skabes via aktieudvælgelse, hvilket i store træk har været tilfældet i 2015. I alt 50 selskaber har bidraget med 0,1 % eller derover til merafkastet. Generelt har value som stil haft det svært i de

senere år inklusive 2015, men afdelingens metode til frasortering af lavkvalitetsselskaber, har fungeret godt i året, hvilket har bidraget til at skabe et merafkast i 2015.

På sektorniveau bidrog 9 ud af 10 sektorer med positivt merafkast. Utilities var den eneste sektor med et negativt bidrag i størrelsen 0,06 %. Merafkastet er således bredt fundet på mange selskaber. Porteføljen har en active share på lidt under 80 %.

På selskabsniveau kom de største bidrag fra K+S, Infineon samt Pandora.

K+S, der producerer gødning blev forsøgt overtaget midt i 2015. PFA solgte positionen kort efter overtagesforsøget, idet aktien steg ca. 30 %. Handlen faldt senere på gulvet og aktien er nu tilbage på niveau med starten af 2015 eller ca. 40 % lavere end efter købstilbuddet.

Infineon producerer halvledere (semi conductors). 45 % af omsætningen er til bilindustrien. Selskabet har været gennem en succesfuld restrukturering, og selskabet er nu profitabel.

Pandora fortsætter den flotte vækst i forretningen. Der åbnes nye butikker globalt, men man er først nu ved at ekspandere i Kina. Flere markeder, som ellers må betragtes som modne markeder, har overrasket positivt, hvilket blandt andet er tilfældet i forhold til Australien.

Udbytte

Afdelingen udlodder et udbytte på 14,50 kr. pr. andel.

Forventninger til 2016

Afdelingen forventer en mindre stigning på de europæiske aktiemarkeder i 2016. Hovedscenariet er en lav, men positiv vækst i økonomierne.

Afdelingsspecifikke risici

Afdelingen henvender sig til investorer, der frem for at foretage enkeltinvesteringer og opbygge en individuel værdipapirportefølje ønsker at drage fordel af den risikospredning, som afdelingens portefølje indebærer. Den typiske investor i afdelingen har en investeringshorisont på mindst tre år og betragter investeringen i afdelingen som et af flere elementer i en samlet portefølje. Afdelingens

investeringer er først og fremmest følsomme over for følgende risici.

Kursudviklingen på aktiemarkederne

Kursudviklingen på aktiemarkederne er generelt meget ujævn. Aktiekurserne kan på meget kort tid falde betydeligt, blandt andet som følge af vanskeligt forudsigelige politiske, finansielle eller regulatoriske forhold. Sektorrelaterede, regionale, nationale samt internationale begivenheder af for eksempel økonomisk eller forretningsmæssig karakter kan også have afgørende indflydelse på såvel den langsigtede som den kortsigtede kursudvikling på aktiemarkederne og dermed på udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue.

Landerisiko

Afdelingens investeringer er fokuseret på de europæiske aktiemarkeder. Udviklingen på de globale aktiemarkeder er derfor afgørende for afdelingens værdiudvikling. Såvel specifikke politiske og regulatoriske foranstaltninger som landenes finansielle og økonomiske udvikling, herunder rente- og valutaudviklingen, samt andre aktiekurspåvirkende faktorer er derfor væsentlige risikoelementer for udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue, som ikke – eller kun delvis – kan elimineres ved risikospredning indenfor afdelingens investeringsunivers.

Selskabsspecifikke forhold

Kursudviklingen for hver enkelt aktie i afdelingens portefølje vil ofte være mere ujævn end markedets gennemsnitlige kursudvikling. Selskabsspecifikke forhold, herunder selskabets generelle forretningsudvikling, forretningsudviklingen på vigtige områder, finansieringsforhold, følsomheden over for udviklingen i renten, følsomheden over for udviklingen i valutakurserne samt ændringer i selskabets regulatoriske og skattemæssige rammebetingelser, kan fra dag til dag medføre langt større kursudsving på selskabsniveau end markedets gennemsnitlige daglige kursvariation.

Særlige risici i 2016

Største risici for de europæiske aktiemarkeder er deflation eller deflationære tendenser i Europa eller en stor stigning i renterne.

Risici er også omtalt under Generelle risikofaktorer.

Europa Value Aktier

Note	Resultatopgørelse (1000 kr.)	2015	2014*
1	Udbytter	3.898	423
2	Renteindtægter	2	0
3	Renteudgifter	-7	-1
	I alt udbytter og renter	3.893	422
4	Kursgevinster, og -tab, Kapitalandele	13.468	-541
	Kursgevinster, og -tab, Valutakonti	-218	-87
5	Handelsomkostninger	719	184
	I alt kursgevinster og -tab	12.531	-811
	I alt indtægter	16.424	-389
6	Administrationsomkostninger	1.234	243
	Resultat før skat	15.190	-633
7	Skat	201	72
	Årets nettoresultat	14.989	-705
	Udlodningsregulering	7.126	-25
	Overført fra sidste år	0	0
	I alt formuebevægelser	7.126	-25
	Til disposition	22.115	-730
8	Til rådighed for udlodning	22.536	-134
	Udlodning vedrørende cirkulerende beviser	22.418	0
	Overført til udlodning næste år	118	-134
	Overført til formuen	-421	-596

* Perioden 07.10.-31.12.14

Europa Value Aktier

Note	Balance (1000 kr.)	2015	2014*
AKTIVER			
	Indestående i depotselskab	505	613
9	I alt likvide midler	505	613
	Noterede aktier fra danske selskaber	9.703	8.130
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	164.494	99.843
9	I alt kapitalandele	174.196	107.974
	Tilgodehavende renter, udbytter mm.	0	0
	Andre tilgodehavender	0	9
	Mellemværende vedrørende handelsafvikling	108	71
	Aktuelle skatteaktiver	107	13
	I alt andre aktiver	215	93
	Aktiver i alt	174.917	108.680
PASSIVER			
10	Medlemmernes formue	174.850	108.506
	Skyldige omkostninger	66	174
	Mellemværende vedrørende handelsafvikling	0	0
	I alt anden gæld	66	174
	Passiver i alt	174.917	108.680
11	Noter, hvortil der ikke henvises		
NOTER			
1	Udbytter (1000 kr.)		
	Noterede aktier fra danske selskaber	283	0
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	3.616	423
	I alt udbytter	3.898	423
2	Renteindtægter (1000 kr.)		
	Renteindtægter depotselskab	2	0
	I alt renteindtægter	2	0
3	Renteudgifter (1000 kr.)		
	Renterudgifter depotselskab	-7	-1
	I alt renteudgifter	-7	-1
4	Kursgevinster og -tab, Kapitalandele (1000 kr.)		
	Noterede aktier fra danske selskaber	3.115	-1.589
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	10.353	1.048
	I alt kursgevinster og -tab, Kapitalandele	13.468	-541
	Heraf udgør realiseret kursgevinst til udlodning, kapitalandele	13.410	-382
5	Handelsomkostninger (1000 kr.)		
	Bruttohandelsomkostninger	810	314
	Dækket af emissions- og indløsningsindtægter	-91	-130
	I alt handelsomkostninger ved løbende drift	719	184
6	Administrationsomkostninger		
	Afdelingsdirekte		
	Administrationsvederlag	125	21
	Markedsføringsomkostninger	488	83
	Gebyrer til depotselskab	64	20
	Andre omk. i forbindelse med formueplejen	477	71
	Øvrige omkostninger	45	36
	I alt afd. Direkte adm.omkostninger	1.188	232
	Andel af fællesomkostninger		
	Honorer til bestyrelse	16	5
	Revisionshonorar til revisorer	7	2
	Andre omk. i forbindelse med formueplejen	3	0
	Øvrige omkostninger	8	4
	I alt andel af fælles adm.omkostninger	34	12
	I alt administrationsomkostninger	1.234	243
	* Perioden 07.10.-31.12.14		

Europa Value Aktier

Note	NOTER (Fortsat)	2015	2014		
7	Skat (1000 kr.)				
	Ikke refunderbar skat på udbytter	201	72		
	I alt skat	201	72		
8	Til rådighed for udlodning (1000 kr.)				
	Renter og udbytter mm.	3.769	423		
	Ikke refunderbar udbytteskat mm.	-212	-72		
	Kursgevinst til udlodning*	13.209	-474		
	Adm. Omkostninger til modregning i udlodning	-1.222	0		
	Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger	7.126	-10		
	Anvendt fremført aktietab	0	0		
	Udlodning overført fra sidste år	-134	0		
	I alt til rådighed til udlodning	22.536	-134		
	* I 2014: Udgør et skattemæssig realiseret kurstab på valutakonti 92 tkr. og kurstab på kapitalandele 382 tkr.				
	* I 2015: Udgør et skattemæssig realiseret kurstab på valutakonti, 201 tkr. og en realiseret kursgevinst på kapitalandele 13.410 tkr.				
9	Finansielle instrumenter (%)				
	Børsnoterede finansielle instrumenter*	99,71	99,44		
	Øvrige finansielle instrumenter**	0,29	0,56		
	I alt finansielle instrumenter	100,00	100,00		
	Værdipapirspecifikation findes på foreningens hjemmeside www.pfainvest.dk				
	* Indeholder Kapitalandele og tilgodehavende rente, udbytte mm				
	** Indeholder Likvide midler				
		2015	2014		
		Cirk. Andele	Formue værdi	Cirk. Andele	Formue værdi
10	Medlemmernes formue (1000 kr)				
	Medlemmernes formue (primo)	1.095	108.506	0	0
	Emissioner i året	646	74.594	1.095	110.650
	Indløsninger i året	-195	-22.941	0	0
	Nettoemissionstillæg og nettoindløsningsfradrag		-208		-1.309
	Handelsomkostninger omkl. fra driften		-91		-130
	Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger		-7.126		25
	Udlodning vedrørende sidste år incl. regulering ved emissioner og indløsninger		0		0
	Overført til udlodning sidste år		0		0
	Overført til udlodning næste år		118		-134
	Foreslået udlodning		22.418		0
	Overført fra resultatopgørelse		-421		-596
	I alt medlemmernes formue	1.546	174.850	1.095	108.506
11	Noter, hvortil der ikke henvises				
	5 års oversigt			2015	2014*
	Netto resultat (1000 kr)			14.989	-705
	Formue inkl. udlodning (1000 kr.)			174.850	108.506
	Cirkulerende andele (stk.)			1.546.086	1.094.591
	Indre værdi pr. andel			113,09	99,13
	Udlodning pr. andel			14,50	0,00
	Årets afkast i %			14,08	-0,87
	Årets benchmarkafkast i %			8,46	2,03
	Omkostnings %			0,86	0,23
	Omsætningshastighed			2,72	0,65
	Sharpe ratio (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)			-	-
	ÅOP (helårsperiodiseret 2014)			1,61	1,41
	Tab på aktier til fremførsel (1000 kr.)			-	-
	Active Share %			76,66	78,14
	* Perioden 07.10.-31.12.14				

Europa Value Aktier

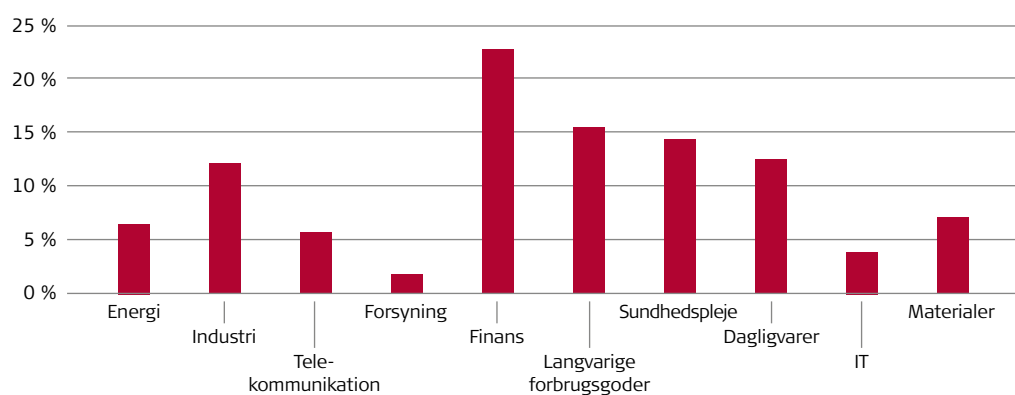
Note **NOTER (fortsat)**

Afdelingens ti største beholdninger

Total Sa	2,67 %
Vestas Wind Systems A/S	1,93 %
Omv Ag	1,88 %
Ashtead Group Plc	1,87 %
Nn Group Nv	1,87 %
Publicis Groupe	1,87 %
TeliaSonera Ab	1,86 %
Swiss Life Holding Ag-Reg	1,85 %
Colruyt Sa	1,85 %
Novo Nordisk A/S-B	1,85 %

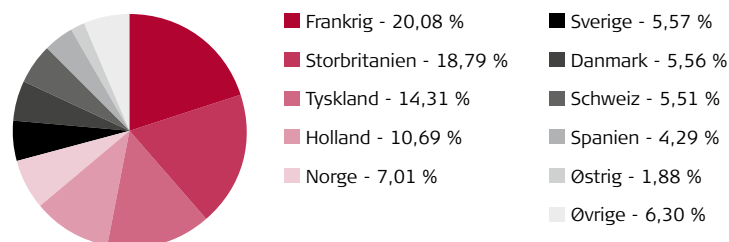
Formuefordeling (%)

Branche

Beholdningens fordeling er eksklusiv likvider.

Lande

Beholdningens fordeling er eksklusiv likvider.

Balance A

Afdelingen investerer minimum 50 % af formuen i afdelinger i Investeringsforeningen PFA Invest. Afdelingen kan endvidere investere direkte eller indirekte (via andre afdelinger) i obligationer og aktier. Afdelingen søges sammensat med en spredning på regioner og sektorer med det formål at optimere det forventede afkast. Målsætningen er at levere et stabilt merafkast i forhold benchmark med en balanceret risikoprofil. Afdelingen skal almindeligvis have en obligationseksponering (eksklusiv Emerging Markets og High Yield obligationer) mellem 55-90 %, en aktieeksponering mellem 10-30 % og en eksponering mod Emerging Markets og High Yield obligationer mellem 0-15 %.

Instrumentprofil

Udloddende, børsnoteret.

Startdato

Afdelingen havde opstart den 28.01.14.

Benchmark

Afdelingens benchmark er 25 % MSCI World, 25 % Barclays Global Agg. Corp. USD, EUR ex AAA, 5 % JPM EMBI Global Diversified, 5 % Barclays US HY Corp 2 % Issuer Capped, 30 % Nordea Markets Mortgage Bond Index og 10 % Nordea Markets Government Bond Denmark Index.

Risikoprofil

1	2	3	4	5	6	7
Lav risiko						Høj risiko
Lavt afkast						Højt afkast

Årets afkast og performance

Afdelingen realiserede i 2015 et afkast på 7,06 %, mens benchmark gav et afkast på 5,6 %.

År	Afkast	Benchmark	Afkast ift. benchmark
2014*	12,43 %	13,38 %	-0,95 %
2015	7,06 %	5,60 %	1,46 %
siden start	20,37 %	19,72 %	0,64 %

* Perioden 28.01.-31.12.14.

Markedsudvikling i 2015

2015 har været kendetegnet ved meget volatile markeder, en Euro valutakrise eller Grækenlandskrise, en amerikansk stramning af pengepolitikken og spørgsmålstegn ved den kinesiske vækstmotor. Den europæiske centralbank ECB kæmper for at opfylde sit inflationsmål, og har igangsat en række tiltag for at holde renterne nede og skabe vækst for derefter at opnå inflation. Alligevel har segmenter af aktiemarkedet givet pæne afkast, hvilket til dels bygger på markedets forventninger til, at ECB og til dels den amerikanske centralbank FED fortsat understøtter markedet med lempelig pengepolitik. Olien er faldet meget tilbage, og sektorer, der er afhængige af olieprisen, har haft problemer.

Danske og europæiske aktier samt japanske aktier har gjort det godt i 2015. Emerging Markets aktier har lidt tab, og amerikanske aktier endte fladt. US dollaren er dog styrket, hvilket betyder, at amerikanske aktier samlet set leverer pæne afkast.

Renterne er steget i 2015, men det dækker over, at renterne i perioden frem til april nåede meget lave niveauer for herefter at stige markant. Det betød, at specielt dansk realkredit havde det svært i forbindelse med rentestigningen, og de blev solgt fra med negative afkast til følge.

Kreditspænd er kørt markant ud i 2015, og det er kun, hvis man medtager dollargevinsten, at de har givet pæne afkast. Emerging Markets valutaerne er generelt faldet, hvilket har betydet, at Emerging Markets obligationer i lokal valuta er faldet. Olieprisen er meget afgørende for specielt energisektoren i US High Yield, hvorfor spreads på disse specielt er kørt ud.

Afdelingens udvikling i 2015

Porteføljen har i 2015 haft gavn af eksponeringen mod US dollar og generel overvægt til aktier, herunder danske, og kreditobligationer (da kreditobligationer for størstedelen er denomineret i US

dollar). Der er en relativt høj varighed i porteføljens obligationsbeholdning, men afkastet er ikke væsentligt dårligere end på korte papirer. Overvægtten af realkreditobligationer har trukket afkastet ned, og der er en underperformance i forhold til benchmark på danske obligationer. Der er god performance på aktier samlet set, ligesom der er i forhold til det totale afkast.

Afdelingens afkast er på 7,1 %, som i forhold til benchmark er et merafkast 1,5 % point, hvilket er meget tilfredsstillende. Der har været en meget stærk performance på afdelingen med globale aktier, som sammen med en generel overvægt i aktier, herunder danske aktier har bidraget positivt. Det samlede aktieafkast er på 17,0 %, hvilket er 6,4 % point mere end benchmark. Kreditobligationer har trukket afkastet op, med et afkast på 8,8 %, og en positiv performance på 0,2 % point. Obligationsporteføljen med danske obligationer trækker afkastet markant ned, da disse har givet et negativt afkast på 1,2 %. Danske obligationer har dog været undervægtet gennem perioden, hvilket giver et positivt allokeringsbidrag til den relative performance.

Udbytte

Afdelingen udlodder et udbytte på 8,30 kr. pr. andel.

Forventninger til 2016

Afdelingen forventer endnu et positivt år for risikofyldte aktiver, men også et år med mere volatilitet end i 2015. Hovedscenariet er en lav, men positiv vækst i økonomien, samt en fortsat lempelig global pengepolitik, der vil holde hånden under væksten. Kina og eurokrisen er dog to faktorer, der potentielt kan komme til at påvirke negativt ligesom den amerikanske renteforhøjelse potentielt kan det.

Afdelingen forventer en mindre stigning på de globale aktiemarkeder i 2016. Hovedscenariet er en lav, men positiv vækst i økonomierne samt fortsat indtjeningsvækst hos selskaberne.

Kreditobligationer forventes at give et højere afkast end statsobligationer. Den væsentligste forudsæt-

ning bag dette scenarie er en fortsættelse af den positive udvikling i amerikansk økonomi samt et stop for olieprisfaldet.

Kreditobligationer forventes at levere et etcifret afkast, mens afkastet på danske obligationer forventes at blive begrænset i 2016.

Afdelingsspecifikke risici

Afdelingen henvender sig til investorer, der frem for at foretage enkeltinvesteringer og opbygge en individuel værdipapirportefølje ønsker at drage fordel af den risikospredning, som afdelingens portefølje indebærer. Den typiske investor i afdelingen har en investeringshorisont på mindst tre år og betragter investeringen i afdelingen som et af flere elementer i en samlet portefølje.

Afdelingens investeringer er først og fremmest følsomme over for følgende risici.

Aktierisiko

Kursudviklingen på aktiemarkederne er generelt meget ujævn. Aktiekurserne kan på meget kort tid falde betydeligt, blandt andet som følge af vanskeligt forudsigelige politiske, finansielle eller regulatoriske forhold. Sektorrelaterede, regionale, nationale samt internationale begivenheder af for eksempel økonomisk eller forretningsmæssig karakter kan også have afgørende indflydelse på såvel den langsigtede som den kortsigtede kursudvikling på aktiemarkederne og dermed på udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue.

Landerisiko

Afdelingen investerer primært i amerikanske og europæiske værdipapirer via afdelinger i PFA Invest. Kursudviklingen på det internationale aktie- og obligationsmarked har dermed en betydning for afdelingens værdiudvikling. Såvel specifikke amerikanske samt europæiske politiske og regulatoriske foranstaltninger, såsom regionernes finansielle og økonomiske udvikling, herunder rente- og valutaudviklingen, samt andre påvirkende faktorer er derfor væsentlige risikoelementer for udviklingen i

nettoværdien af afdelingens formue, som ikke – eller kun delvis – kan elimineres ved risikospredning indenfor afdelingens investeringsunivers.

Renterisiko

Renteudviklingen på obligationsmarkederne påvirkes af de generelle økonomiske vilkår, herunder forventninger til inflationsudviklingen. Sektorrelaterede, regionale, nationale samt internationale begivenheder af for eksempel økonomisk eller forretningsmæssig karakter kan også have afgørende indflydelse på såvel den langsigtede som den kortsigtede renteudvikling på obligationsmarkederne og dermed på udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue. Kursudviklingen på obligationsmarkederne er generelt mindre volatile end på aktiemarkederne.

Valutakursrisiko

Afdelingen kan foretage investeringer i udenlandske aktier og obligationer, hvilket medfører en eksponering mod valutaer, som kan have et større eller mindre udsving i forhold til danske kroner. Valutakursrisikoen kan dog i perioder være afdækket helt eller delvist i forhold til danske kroner.

Selskabsspecifikke forhold

Kursudviklingen for hver enkelt aktie eller obligation i afdelingens portefølje vil ofte være mere ujævn end markedets gennemsnitlige kursudvikling. Selskabsspecifikke forhold, herunder selskabets generelle forretningsudvikling, forretningsudviklingen på vigtige områder, finansieringsforhold, følsomheden over for udviklingen i dansk eller udenlandsk rente, følsomheden over for udviklingen i valutakurserne samt ændringer i selskabets regulatoriske og skattemæssige rammebetingelser i såvel Danmark som udlandet, kan fra dag til dag medføre langt større kursudsving på selskabsniveau end markedets gennemsnitlige daglige kursvariation. Da afdelingen kan placere op til 10 % af formuen i en enkelt værdipapir, kan nettoværdien af afdelingens formue variere kraftigt som følge af specifikke forhold i de selskaber, som afdelingen har investeret i.

Særlige risici i 2016

De største risici i afdelingen er, at de underliggende afdelingers afkast samvarierer i negativ retning, hvilket kan ske hvis eksempelvis renterne stiger og aktier falder.

Risici er også omtalt under Generelle Risikofaktorer.

Balance A

Note	Resultatopgørelse (1000 kr.)	2015	2014*
1	Renteindtægter	6.918	2.601
2	Renteudgifter	-82	-5
3	Udbytter	19.877	4.063
	I alt udbytter og renter	26.713	6.658
4	Kursgevinster, og -tab, Obligationer	-781	5.830
5	Kursgevinster, og -tab, Kapitalandele	6.468	13.596
	Kursgevinster, og -tab, Valutakonti	576	358
6	Handelsomkostninger	6	26
	I alt kursgevinster og -tab	6.257	19.758
	I alt indtægter	32.970	26.416
7	Administrationsomkostninger	1.387	521
	Resultat før skat	31.584	25.895
8	Skat	405	25
	Årets nettoresultat	31.179	25.870
	Udlodningsregulering	25.162	7.831
	Overført fra sidste år	237	0
	I alt formuebevægelser	25.400	7.831
	Til disposition	56.579	33.701
9	Til rådighed for udlodning	64.121	14.088
	Udlodning vedrørende cirkulerende beviser	64.026	13.851
	Overført til udlodning næste år	95	237
	Overført til formuen	-7.542	19.613

* Perioden 28.01.31.12.14

Balance A

Note	Balance (1000 kr.)	2015	2014
AKTIVER			
	Indestående i depotselskab	20.543	10.535
10	I alt likvide midler	20.543	10.535
	Noterede obligationer fra danske udstedere	205.750	100.741
	Noterede obligationer fra udenlandske udstedere	109.052	54.935
10	I alt obligationer	314.803	155.676
	Noterede aktier fra danske selskaber	0	5.245
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	17.265	38.305
11	Investeringsbeviser i danske investeringsforeninger	545.624	216.695
10	I alt kapitalandele	562.890	260.245
10	Tilgodehavende renter, udbytter mm.	3.003	1.567
	Andre tilgodehavender	0	17
10	Mellemværende vedrørende handelsafvikling	38	36
	I alt andre aktiver	3.041	1.620
	Aktiver i alt	901.277	428.075
PASSIVER			
12	Medlemmernes formue	900.803	420.867
	Skyldige omkostninger	473	212
	Mellemværende vedrørende handelsafvikling	0	6.997
	I alt anden gæld	473	7.208
	Passiver i alt	901.277	428.075
13	Noter, hvortil der ikke henvises		
NOTER			
1	Renteindtægter (1000 kr.)		
	Indestående i depotselskab	2	0
	Noterede obligationer fra danske udstedere	3.310	1.190
	Noterede obligationer fra udenlandske udstedere	3.606	1.410
	I alt renteindtægter	6.918	2.601
2	Renteudgifter (1000 kr.)		
	Renteudgifter depotselskab	-82	-5
	I alt renteudgifter	-82	-5
3	Udbytter (1000 kr.)		
	Noterede aktier fra danske selskaber	19.550	3.872
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	328	191
	I alt udbytter	19.877	4.063
4	Kursgevinster og -tab, Obligationer (1000 kr.)		
	Noterede obligationer fra danske udstedere	-3.783	593
	Noterede obligationer fra udenlandske udstedere	3.002	5.237
	I alt kursgevinster og -tab, Obligationer	-781	5.830
	Heraf udgør realiseret kursgevinst til udlodning, obligationer	701	-18
5	Kursgevinster og -tab, Kapitalandele (1000 kr.)		
	Noterede aktier fra danske selskaber	-4.072	4.177
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	4.083	4.263
	Investeringsbeviser i danske investeringsforeninger	6.457	5.157
	I alt kursgevinster og -tab, Kapitalandele	6.468	13.596
	Heraf udgør realiseret kursgevinst til udlodning, kapitalandele	11.886	-106
6	Handelsomkostninger (1000 kr.)		
	Bruttohandelsomkostninger	20	75
	Dækket af emissions- og indløsningsindtægter	-14	-49
	I alt handelsomkostninger ved løbende drift	6	26

Balance A

Note	NOTER (Fortsat)	2015	2014
7	Administrationsomkostninger		
	Afdelingsdirekte		
	Administrationsvederlag	233	86
	Markedsføringsomkostninger	327	108
	Gebyrer til depotselskab	189	71
	Andre omk. i forbindelse med formueplejen	387	108
	Øvrige omkostninger	104	63
	I alt afd. Direkte adm.omkostninger	1.240	437
	Andel af fællesomkostninger		
	Honorar til bestyrelse	71	41
	Revisionshonorar til revisorer	28	24
	Andre omk. i forbindelse med formueplejen	11	0
	Øvrige omkostninger	37	19
	I alt andel af fælles adm.omkostninger	147	84
	I alt administrationsomkostninger	1.387	521
8	Skat (1000 kr.)		
	Ikke refunderbar udbytteskat	405	25
	I alt skat	405	25
9	Til rådighed for udlodning (1000 kr.)		
	Renter og udbytter mm.	26.796	6.663
	Ikke refunderbar udbytteskat mm.	-48	-25
	Kursgevinst til udlodning*	13.360	141
	Adm. Omkostninger til modregning i udlodning	-1.387	-521
	Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger	25.162	7.831
	Anvendt fremført aktietab	0	0
	Udlodning overført fra sidste år	237	0
	I alt til rådighed til udlodning	64.121	14.088
	* I 2014: Udgør et skattemæssig realiseret kursgevinst på valutakonti 265 tkr., et kurstab på obligationer 18 tkr. og kursgevinst på kapitalandele 106 tkr.		
	* I 2015: Udgør et skattemæssig realiseret kursgevinst på valutakonti, 773 tkr., en realiseret obligationsgevinst på 701 tkr. og en realiseret kursgevinst på kapitalandele 11.886 tkr.		
10	Finansielle instrumenter(%)		
	Børsnoterede finansielle instrumenter*	97,72	97,54
	Øvrige finansielle instrumenter**	2,28	2,46
	I alt finansielle instrumenter	100,00	100,00
	Værdipapirspecifikation findes på foreningens hjemmeside www.PFAinvest.dk		
	*Indeholder Kapitalandele og tilgodehavende rente, udbytte mm		
	**Indeholder Likvide midler		
11	Investeringsbeviser i danske investeringforeninger (1000 kr.)	2015	2014
	PFA Invest, Lange obligationer, DK0060446540	162.577	73.404
	PFA Invest Danske Aktier, DK0060446623	19.200	-
	PFA Invest Globale aktier, DK0060446706	163.088	37.011
	PFA Invest Kreditobligationer, DK0060446896	160.536	74.171
	PFA Invest Højt Udbytte Aktier, DK0060457901	19.928	32.109
	PFA Invest Europa Value aktier, DK0060579183	20.294	-
	I alt Investeringsbeviser i danske investeringsforeninger	545.624	216.695

Balance A

Note **NOTER (fortsat)**

		2015		2014	
		Cirk. Andele	Formue værdi	Cirk. Andele	Formue værdi
12	Medlemmernes formue (1000 kr)				
	Medlemmernes formue (primo)	3.744	420.867	0	0
	Emissioner i året	5.128	602.771	3.782	402.003
	Indløsninger i året	-1.158	-132.772	-39	-3.968
	Nettoemissionstillæg og nettoindløsningsfradrag		-3.880		-2.989
	Handelsomkostninger omkl. fra driften		-14		-49
	Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger		-25.162		-7.831
	Udlodning vedrørende sidste år incl. regulering ved emissioner og indløsninger		-17.347		0
	Overført til udlodning sidste år		-237		0
	Overført til udlodning næste år		95		237
	Foreslået udlodning		64.026		13.851
	Overført fra resultatopgørelse		-7.542		19.613
	I alt medlemmernes formue	7.714	900.803	3.744	420.867

13 Noter, hvortil der ikke henvises

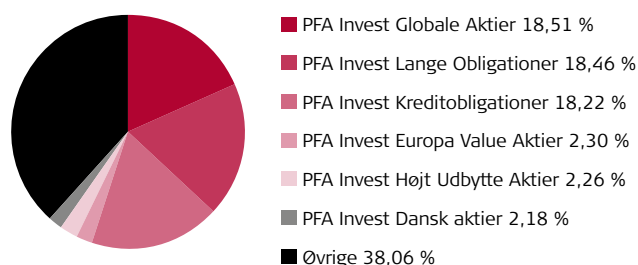
5 års oversigt

	2015	2014*
Netto resultat (1000 kr)	31.179	25.870
Formue inkl. udlodning (1000 kr.)	900.803	420.867
Cirkulerende andele (stk.)	7.713.966	3.743.511
Indre værdi pr. andel	116,78	112,43
Udlodning pr. andel	8,30	3,70
Årets afkast i %	7,06	12,43
Årets benchmarkafkast i %	5,60	13,38
Omkostnings %	0,21	0,21
Omsætningshastighed	0,22	0,31
Sharpe ratio (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)	-	-
ÅOP (helårsperiodiseret 2014)	0,97	1,07
Tab på aktier til fremførsel (1000 kr.)		
Active Share %		
* Perioden 28.01.-31.12.14		

Afdelingens største beholdninger

PFA Invest Globale Aktier	18,51 %
PFA Invest Lange Obligationer	18,46 %
PFA Invest Kreditobligationer	18,22 %
PFA Invest Europa Value Aktier	2,30 %
PFA Invest Højt Udbytte Aktier	2,26 %
PFA Invest Dansk aktier	2,18 %
Øvrige	38,06 %

Aktivfordeling i afdelingen (%)

Beholdningens fordeling er eksklusiv likvider.

Balance B

Afdelingen investerer minimum 50 % af formuen i afdelinger i Investeringsforeningen PFA Invest. Endvidere kan afdelingen investere direkte eller indirekte (via andre afdelinger) i obligationer og aktier, dog således at den gennemsnitlige andel af aktiebaserede investeringer hen over kalenderåret udgør mindst 50 %. Afdelingen søges sammensat med en spredning på regioner og sektorer med det formål at optimere det forventede afkast. Målsætningen er at levere et stabilt merafkast i forhold benchmark med en balanceret risikoprofil. Afdelingen skal almindeligvis have en obligations-eksponering mellem 30-55 % og en aktie-eksponering mellem 45-70 %.

Instrumentprofil

Udloddende, børsnoteret.

Startdato

Afdelingen havde opstart den 1.10.12.

Benchmark

Afdelingens benchmark er 55 % MSCI World, 10 % Barclays Global Agg. Corp. USD, EUR ex AAA, 5 % JPM EMBI Global Diversified, 5 % Barclays US HY Corp 2 % Issuer Capped, 18,7 % Nordea Markets Mortgage Bond Index og 6,3 % Nordea Markets Government Bond Denmark Index.

Risikoprofil

1	2	3	4	5	6	7
Lav risiko						Høj risiko
Lavt afkast						Højt afkast

Årets afkast og performance

Afdelingen realiserede i 2015 et afkast på 10,26 %, mens benchmark gav et afkast på 7,70 %

År	Afkast	Benchmark	Afkast ift. benchmark
2012*	1,06 %	0,69 %	0,37 %
2013	12,41 %	8,72 %	3,69 %
2014	15,38 %	16,07 %	-0,70 %
2015	10,26 %	7,70 %	2,56 %
siden start	44,52 %	36,86 %	7,66 %

* Perioden 1.10.-31.12.12.

Markedsudvikling i 2015

2015 har været kendetegnet ved meget volatile markeder, en Euro valutakrise eller Grækenlandskrise, en amerikansk stramning af pengepolitikken og spørgsmålstegn ved den kinesiske vækstmotor. Den europæiske centralbank ECB kæmper for at opfylde sit inflationsmål, og har igangsat en række tiltag for at holde renterne nede og skabe vækst for derefter at opnå inflation. Alligevel har segmenter af aktiemarkedet givet pæne afkast, hvilket til dels bygger på markedets forventninger til, at ECB og til dels den amerikanske centralbank FED fortsat understøtter markedet med lempelig pengepolitik. Olien er faldet meget tilbage, og sektorer, der er afhængige af olieprisen, har haft problemer.

Danske og europæiske aktier samt japanske aktier har gjort det godt i 2015. Emerging Markets aktier har lidt tab, og amerikanske aktier endte fladt. US dollaren er dog styrket, hvilket betyder, at amerikanske aktier samlet set leverer pæne afkast.

Renterne er steget i 2015, men det dækker over, at renterne i perioden frem til april nåede meget lave niveauer for herefter at stige markant. Det betød, at specielt dansk realkredit havde det svært i forbindelse med rentestigningen, og de blev solgt fra med negative afkast til følge.

Kreditspænd er kørt markant ud i 2015, og det er kun, hvis man medtager dollargevinsten, at de har givet pæne afkast. Emerging Markets valutaerne er generelt faldet, hvilket har betydet, at Emerging Markets obligationer i lokal valuta er faldet. Olieprisen er meget afgørende for specielt energisektoren i US High Yield, hvorfor spreads på disse specielt er kørt ud.

Afdelingens udvikling i 2015

Porteføljen har i 2015 haft gavn af eksponeringen overfor US dollar og generel overvægt af aktier, herunder danske, og kreditobligationer (da kreditobligationer for størstedelen er denomineret i US dollar). Der er desuden en relativt høj varighed i

porteføljens obligationsbeholdning, men afkastet er ikke væsentligt dårligere end på korte papirer. Overvægten til realkreditobligationer har trukket afkastet ned, og der har været en underperformance i forhold til benchmark på danske obligationer. Der er god performance på aktier samlet set og det samlede afkast.

Afdelingens afkast er på 10,3 %, som betyder, at afdelingen afkast er 2,6 % point højere end benchmarkafkastet, hvilket er meget tilfredsstillende. Der har været en meget stærk performance på afdelingen med globale aktier, som sammen med en generel overvægt i aktier, herunder danske aktier har bidraget positivt. Det samlede aktieafkast er på 15,3 %, hvilket er 4,6 % point mere end benchmark. Kreditobligationer har trukket afkastet lidt ned, med et afkast på 7,2 % og leverer således en negativ performance på 1,7 % point i forhold til benchmark. Porteføljen af danske obligationer trækker afkastet markant ned, da disse har givet et negativt afkast på 1,3 %. Da danske obligationer har været undervægtet gennem perioden, giver det et positivt allokeringsbidrag til den relative performance.

Udbytte

Afdelingen udlodder et udbytte på 11,70 kr. pr. andel.

Forventninger til 2016

Afdelingen forventer endnu et positivt år for risikofyldte aktiver, men også et år med mere volatilitet end i 2015. Hovedscenariet er en lav, men positiv vækst i økonomien, samt en fortsat lempelig global pengepolitik, der vil holde hånden under væksten. Kina og eurokrisen er dog to faktorer, der potentielt kan komme til at påvirke negativt ligesom den amerikanske renteforhøjelse potentielt kan det.

Afdelingen forventer en mindre stigning på de globale aktiemarkeder i 2016. Hovedscenariet er en lav, men positiv vækst i økonomierne samt fortsat indtjeningsvækst hos selskaberne.

Kreditobligationer forventes at give et højere afkast end statsobligationer. Den væsentligste forudsætning bag dette scenarie er en fortsættelse af den positive udvikling i amerikansk økonomi samt et stop for olieprisfaldet.

Kreditobligationer forventes at levere et etcifret afkast, mens afkastet på danske obligationer forventes at blive begrænset i 2016.

Afdelingsspecifikke risici

Afdelingen henvender sig til investorer, der frem for at foretage enkeltinvesteringer og opbygge en individuel værdipapirporteføje ønsker at drage fordel af den risikospredning, som afdelingens porteføje medfører. Den typiske investor i afdelingen har en investeringshorisont på mindst tre år og betragter investeringen i afdelingen som et af flere elementer i en samlet porteføje.

Afdelingens investeringer er først og fremmest følsomme over for følgende risici.

Aktierisiko

Kursudviklingen på aktiemarkederne er generelt meget ujævn. Aktiekurserne kan på meget kort tid falde betydeligt, blandt andet som følge af vanskeligt forudsigelige politiske, finansielle eller regulatoriske forhold. Sektorrelaterede, regionale, nationale samt internationale begivenheder af for eksempel økonomisk eller forretningsmæssig karakter kan også have afgørende indflydelse på såvel den langsigtede som den kortsigtede kursudvikling på aktiemarkederne og dermed på udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue.

Landerisiko

Afdelingen investerer primært i amerikanske og europæiske værdipapirer via afdelinger i PFA Invest. Kursudviklingen på det internationale aktie- og obligationsmarked har dermed en betydning for afdelingens værdiudvikling. Såvel specifikke amerikanske samt europæiske politiske og regulatoriske

foranstaltninger, såsom regionernes finansielle og økonomiske udvikling, herunder rente- og valutaudviklingen, samt andre påvirkende faktorer er derfor væsentlige risikoelementer for udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue, som ikke, eller kun delvis, kan elimineres ved risikospredning indenfor afdelingens investeringsunivers.

Renterisiko

Renteudviklingen på obligationsmarkederne påvirkes af de generelle økonomiske vilkår, herunder forventninger til inflationsudviklingen. Sektorrelaterede, regionale, nationale samt internationale begivenheder af for eksempel økonomisk eller forretningsmæssig karakter kan også have afgørende indflydelse på såvel den langsigtede som den kortsigtede renteudvikling på obligationsmarkederne og dermed på udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue.

Kursudviklingen på obligationsmarkederne er generelt mindre volatile end aktier på aktiemarkederne.

Valutakursrisiko

Afdelingen kan foretage investeringer i udenlandske aktier og obligationer, hvilket medfører en eksponering mod valutaer, som kan have et større eller mindre udsving i forhold til danske kroner. Valutakursrisikoen kan dog i perioder være afdækket helt eller delvist i forhold til danske kroner.

Selskabsspecifikke forhold

Kursudviklingen for hver enkelt aktie eller obligation i afdelingens portefølje vil ofte være mere ujævn end markedets gennemsnitlige kursudvikling. Selskabsspecifikke forhold, herunder selskabets generelle forretningsudvikling, forretningsudviklingen på vigtige områder, finansieringsforhold, følsomheden over for udviklingen i dansk eller udenlandsk rente, følsomheden over for udviklingen i valutakurserne samt ændringer i selskabets regulatoriske og skattemæssige rammebetingelser i såvel Danmark som udlandet, kan fra dag til dag medføre langt større kursudsving på selskabsniveau end markedets gennemsnitlige daglige kursvariation. Da afdelingen kan placere op til 10 % af formuen i et enkelt værdipapir, kan nettoværdien af afdelingens formue variere kraftigt som følge af specifikke forhold i de selskaber, som afdelingen har investeret i.

Særlige risici i 2016

De største risici i afdelingen er, at de underliggende afdelingers afkast samvarierer i negativ retning, hvilket kan ske hvis eksempelvis renterne stiger og aktier falder. Da aktieeksponeringen ligger over 50 %, er aktierisikoen selvstændigt ligeledes en stor risikokilde.

Risici er også omtalt under Generelle Risikofaktorer.

Balance B

Note	Resultatopgørelse (1000 kr.)	2015	2014
1	Renteindtægter	1.285	1.178
2	Renteudgifter	-74	-2
3	Udbytter	20.803	5.421
	I alt i renter og udbytter	22.014	6.598
4	Kursgevinster og -tab, Obligationer	294	2.784
5	Kursgevinster og -tab, Kapitalandele	18.502	19.681
	Kursgevinster og -tab, Valutakonti	-241	64
6	Handelsomkostninger	85	101
	I alt kursgevinster og -tab	18.469	22.429
	I alt indtægter	40.484	29.026
7	Administrationsomkostninger	1.408	564
	Resultat før skat	39.076	28.462
8	Skat	707	96
	Årets nettoresultat	38.369	28.366
	Udlodningsregulering	41.852	19.232
	Overført fra sidste år	137	62
	I alt formuebevægelser	41.989	19.294
	Til disposition	80.359	47.660
9	Til rådighed for udlodning	85.021	33.313
	Udlodning vedrørende cirkulerende beviser	84.616	33.176
	Overført til udlodning næste år	406	137
	Overført til formuen	-4.663	14.347

Balance B

Note	Balance (1000 kr.)	2015	2014
AKTIVER			
	Indestående i depotselskab	19.314	535
10	I alt likvide midler	19.314	535
	Noterede obligationer fra danske udstedere	58.070	26.246
	Noterede obligationer fra udenlandske udstedere	12.092	8.841
10	I alt obligationer	70.162	35.087
	Noterede aktier fra danske selskaber	9.589	6.471
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	209.215	83.089
11	Investeringsbeviser i danske investeringsforeninger	637.453	259.967
10	I alt kapitalandele	856.257	349.527
10	Tilgodehavende renter, udbytter mm.	458	273
	Aandre tilgodehavender	0	16
	Aktuelle skatteaktiver	80	8
10	Mellemværende vedrørende handelsafvikling	2.223	6.637
	I alt andre aktiver	2.760	6.934
	Aktiver i alt	948.492	392.082
PASSIVER			
12	Medlemmernes formue	947.697	387.342
	Skyldige omkostninger	795	435
	Mellemværende vedrørende handelsafvikling	0	4.306
	I alt anden gæld	795	4.740
	Passiver i alt	948.492	392.082
13	Noter, hvortil der ikke henvises		
NOTER			
1	Renteindtægter (1000 kr.)		
	Indestående i depotselskab	4	2
	Noterede obligationer fra danske udstedere	776	645
	Noterede obligationer fra udenlandske udstedere	505	532
	I alt renteindtægter	1.285	1.178
2	Renteudgifter (1000 kr.)		
	Renteudgifter depotselskab	-74	-2
	I alt renteudgifter	-74	-2
3	Udbytter (1000 kr.)		
	Noterede aktier fra danske selskaber	17.556	4.697
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	3.247	724
	I alt udbytter	20.803	5.421
4	Kursgevinster og -tab, Obligationer (1000 kr.)		
	Noterede obligationer fra danske udstedere	-323	787
	Noterede obligationer fra udenlandske udstedere	617	1.997
	I alt kursgevinster og -tab, Obligationer	294	2.784
	Heraf udgør realiseret kursgevinst til udlodning, obligationer	49	2.169
5	Kursgevinster og -tab, Kapitalandele (1000 kr.)		
	Noterede aktier fra danske selskaber	125	3.590
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	8.831	7.781
	Investeringsbeviser i danske investeringsforeninger	9.546	8.310
	I alt kursgevinster og -tab, Kapitalandele	18.502	19.681
	Heraf udgør realiseret kursgevinst til udlodning, kapitalandele	22.964	5.841
6	Handelsomkostninger (1000 kr.)		
	Bruttohandelsomkostninger	222	160
	Dækket af emissions- og indløsningsindtægter	-136	-59
	I alt handelsomkostninger ved løbende drift	85	101

Balance B

Note	NOTER (Fortsat)	2015	2014
7	Administrationsomkostninger		
	Afdelingsdirekte		
	Administrationsvederlag	215	60
	Markedsføringsomkostninger	332	107
	Gebyrer til depotselskab	216	93
	Andre omk. i forbindelse med formueplejen	391	156
	Øvrige omkostninger	111	53
	I alt afd. Direkte adm.omkostninger	1.265	469
	Andel af fællesomkostninger		
	Honorar til bestyrelse	69	43
	Revisionshonorar til revisorer	27	25
	Andre omk. i forbindelse med formueplejen	11	10
	Øvrige omkostninger	36	18
	I alt andel af fælles adm.omkostninger	143	96
	I alt administrationsomkostninger	1.408	564
8	Skat (1000 kr.)		
	Ikke refunderbar udbytteskat	707	96
	I alt skat	707	96
9	Til rådighed for udlodning (1000 kr.)		
	Renter og udbytter mm.	22.087	6.599
	Ikke refunderbar udbytteskat mm.	-375	-96
	Kursgevinst til udlodning*	22.709	8.080
	Adm. Omkostninger til modregning i udlodning	-1.390	-564
	Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger	41.852	19.232
	Anvendt fremført aktietab	0	0
	Udlodning overført fra sidste år	137	62
	I alt til rådighed til udlodning	85.021	33.313
	* I 2014: Udgør et skattemæssig realiseret kursgevinst på valutakonti, 70 tkr., obligationer på 2.169 tkr. og en realiseret kursgevinst på kapitalandele, 5.841 tkr.		
	* I 2015: Udgør et skattemæssig realiseret kurstab på valutakonti, 305 tkr., en realiseret obligationsgevinst på 49 tkr. og en realiseret kursgevinst på kapitalandele 22.964 tkr.		
10	Finansielle instrumenter (%)		
	Børsnoterede finansielle instrumenter*	97,96	99,86
	Øvrige finansielle instrumenter**	2,04	0,14
	I alt finansielle instrumenter	100,00	100,00
	Værdipapirspecifikation findes på foreningens hjemmeside www.pfainvest.dk		
	* Indeholder Kapitalandele og tilgodehavende rente, udbytte mm		
	** Indeholder Likvide midler		
11	Investeringsbeviser i danske investeringsforeninger (1000 kr.)		
	PFA Invest Lange obligationer, DK0060446540	165.419	69.887
	PFA Invest Danske Aktier, DK0060446623	40.640	-
	PFA Invest Globale aktier, DK0060446706	178.724	69.678
	PFA Invest Kreditobligationer, DK0060446896	159.706	56.851
	PFA Invest Højt Udbytte Aktier, DK0060457901	47.699	63.551
	PFA Invest Europa Value aktier, DK0060579183	45.263	-
	I alt Investeringsbeviser i danske investeringsforeninger	637.453	259.967

Balance B

Note **NOTER (fortsat)**

	2015		2014	
	Cirk. Andele	Formue værdi	Cirk. Andele	Formue værdi
12 Medlemmernes formue (1000 kr)				
Medlemmernes formue (primo)	3.016	387.342	1.289	146.423
Emissioner i året	4.541	612.241	1.845	231.449
Indløsninger i året	-325	-41.713	-118	-13.344
Nettoemissionstillæg og nettoindløsningsfradrag		-6.594		-2.601
Handelsomkostninger omkl. fra driften		-136		-59
Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger		-41.852		-19.232
Udlodning vedrørende sidste år incl. regulering ved emissioner og indløsninger		-41.811		-2.891
Overført til udlodning sidste år		-137		-62
Overført til udlodning næste år		406		137
Foreslået udlodning		84.616		33.176
Overført fra resultatopgørelse		-4.663		14.347
I alt medlemmernes formue	7.232	947.697	3.016	387.342

13 Noter, hvortil der ikke henvises

5 års oversigt

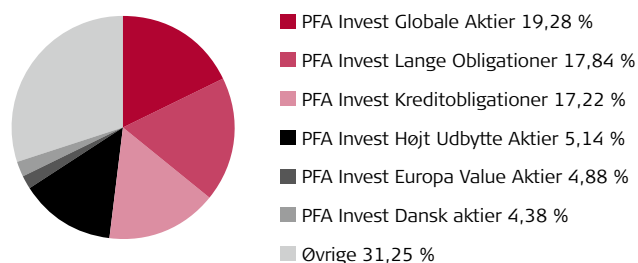
	2015	2014	2013	2012*
Netto resultat (1000 kr)	38.369	28.366	15.772	879
Formue inkl. udlodning (1000 kr.)	947.697	387.342	146.423	106.818
Cirkulerende andele (stk.)	7.232.102	3.015.970	1.288.940	1.056.940
Indre værdi pr. andel	131,04	128,43	113,60	101,06
Udlodning pr. andel	11,70	11,00	2,40	0,00
Årets afkast i %	10,26	15,38	12,41	1,06
Årets benchmarkafkast i %	7,70	16,07	8,72	0,69
Omkostnings %	0,21	0,25	0,34	0,23
Omsætningshastighed	0,30	0,77	0,58	0,20
Sharpe ratio (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)	0,92	-	-	-
Tracking error (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)	1,97	-	-	-
ÅOP (helårsperiodiseret 2012)	1,17	1,44	1,36	1,78

* Perioden 01.10.-31.12.12

Afdelingens største beholdninger

PFA Invest Globale Aktier	19,28 %
PFA Invest Lange Obligationer	17,84 %
PFA Invest Kreditobligationer	17,22 %
PFA Invest Højt Udbytte Aktier	5,14 %
PFA Invest Europa Value Aktier	4,88 %
PFA Invest Dansk aktier	4,38 %
Øvrige	31,25 %

Aktivfordelingen i afdelingen (%)

Beholdningens fordeling er eksklusiv likvider.

Balance C

Afdelingsprofil

Afdelingen investerer minimum 40 % af formuen i afdelinger af Investeringsforeningen PFA Invest. Afdelingen kan endvidere investere direkte eller indirekte i aktier og obligationer, dog således at den gennemsnitlige andel af aktiebaserede investeringer hen over kalenderåret udgør mindst 50 %. Almindeligvis vil afdelingen have en obligationseksponering mellem 10-35 % og en aktieeksponering mellem 65-90 %. Afdelingen søges sammensat med en spredning på regioner og sektorer med det formål at optimere det forventede afkast. Målsætningen er at levere et stabilt merafkast i forhold til benchmark med en balanceret risikoprofil.

Instrumentprofil

Udloddende, børsnoteret.

Startdato

Afdelingen havde opstart den 05.05.2015.

Benchmark

Afdelingens benchmark er bestående af 75 % MSCI World, 5% Barclays Global Agg. Corp. USD, EUR ex AAA, 2,5 % JPM EMBI Global Diversified, 2,5 % Barclays US HY Corp 2% Issuer Capped, 11,25 % Nordea Markets Mortgage Bond Index og 3,75 % Nordea Markets Government Bond Denmark Index.

Risikoprofil

1	2	3	4	5	6	7
Lav risiko						Høj risiko
Lavt afkast						Højt afkast

Årets afkast og performance

Afdelingen realiserede i 2015 et afkast på -0,91 %, mens benchmark gav et afkast på -2,78 %.

År	Afkast	Benchmark	Afkast ift. benchmark
2015*	-0,91 %	-2,78 %	1,87 %
siden start	-0,91 %	-2,78 %	1,87 %

* Perioden 05.05.-31.12.15.

Markedsudvikling i 2015

Afdelingen blev introduceret i maj 2015, efter markante stigninger på aktiemarkedet, der herefter har været faldende. Afkastet er derfor negativt selvom aktier for året har givet positive afkast.

2015 har været kendetegnet ved meget volatile markeder, en Euro valutakrise eller Grækenlandskrise, en amerikansk stramning af pengepolitikken og spørgsmålstejn ved den kinesiske vækstmotor. Den europæiske centralbank ECB kæmper for at opfylde sit inflationsmål, og har igangsat en række tiltag for at holde renterne nede og skabe vækst for derigennem at opnå inflation. Alligevel har segmenter af aktiemarkedet givet pæne afkast, hvilket til dels bygger på markedets forventninger til, at ECB og til dels den amerikanske centralbank FED fortsat understøtter markedet med lempelig pengepolitik. Olien er faldet meget tilbage, og sektorer, der er afhængige af olieprisen, har haft problemer.

Danske og europæiske aktier samt japanske aktier har gjort det godt i 2015. Emerging Markets aktier har lidt tab, og amerikanske aktier endte fladt. US dollaren er dog styrket, hvilket betyder, at amerikanske aktier samlet set leverer pæne afkast.

Renterne er steget i 2015, men det dækker over, at renterne i perioden frem til april nåede meget lave niveauer for herefter at stige markant. Det betød, at specielt dansk realkredit havde det svært i forbindelse med rentestigningen, og de blev solgt fra med negative afkast til følge.

Kreditspænd er kørt markant ud i 2015, og det er kun, hvis man medtager dollargevinsten, at de har givet pæne afkast. Emerging Markets valutaerne er generelt faldet, hvilket har betydet, at Emerging Markets obligationer i lokal valuta er faldet. Olieprisen er meget afgørende for specielt energisektoren i US High Yield, hvorfor spreads på disse specielt er kørt ud.

Afdelingens udvikling i 2015

Porteføljen har i haft gavn af vores US dollar eksponering om end i mindre grad, og generel overvægt til aktier da disse er faldet lidt mindre end obligationer. Der er en relativt høj varighed i porteføljens obligationsbeholdning, men afkastet er ikke væsentligt dårligere end på korte papirer.

Overvægten af realkreditobligationer har trukket afkastet ned, og der er en underperformance i forhold til benchmark på danske obligationer. Der er god performance på aktier samlet set, ligesom der er i forhold til det totale afkast.

Afdelingens har et negativt afkast på 0,9 %, hvilket er 1,9 % point højere end benchmarkafkastet, og det er meget tilfredsstillende. Der har været en meget stærk performance på afdelingen med globale aktier, som sammen med en generel overvægt i aktier, herunder danske aktier har bidraget positivt. Europæiske aktier har trukket afkast og performance ned. Det samlede aktieafkast er på -1 %, hvilket er 2,5 % point mere end benchmark. Kreditobligationer har trukket afkastet ned, med et negativt afkast på 2,3 % og en negativ performance på 1,2 % point. Obligationsporteføljen af danske obligationer trækker ligeledes afkastet ned, da disse har givet et negativt afkast på 1,7 %. Danske obligationer har dog været undervægtet gennem perioden, hvilket giver et positivt allokeringsbidrag til den relative performance.

Udbytte

Afdelingen udlodder ikke udbytte for 2015.

Forventninger til 2016

Afdelingen forventer endnu et positivt år for risikofyldte aktiver med mere volatilitet end i 2015. Hovedscenariet er en lav, men positiv vækst i økonomien, samt en fortsat lempelig global pengepolitik, der vil holde hånden under væksten. Kina og eurokrisen er dog to faktorer, der potentielt kan komme til at påvirke negativt ligesom den amerikanske renteforhøjelse potentielt kan det.

Afdelingen forventer en mindre stigning på de globale aktiemarkeder i 2016. Hovedscenariet er en lav, men positiv vækst i økonomierne samt fortsat indtjeningsvækst hos selskaberne.

Kreditobligationer forventes at give et højere afkast end statsobligationer. Den væsentligste forudsætning bag dette scenarie er en fortsættelse af den positive udvikling i amerikansk økonomi samt et stop for olieprisfaldet.

Kreditobligationer forventes at levere et etcifret afkast, mens afkastet på danske obligationer forventes at blive begrænset i 2016.

Afdelingsspecifikke risici

Afdelingen henvender sig til investorer, der frem for at foretage enkeltinvesteringer og opbygge en individuel værdipapirporteføje ønsker at drage fordel af den risikospredning, som afdelingens porteføje indebærer. Den typiske investor i afdelingen har en investeringshorisont på mindst tre år og betragter investeringen i afdelingen som et af flere elementer i en samlet porteføje.

Afdelingens investeringer er først og fremmest følsomme over for følgende risici.

Aktierisiko

Kursudviklingen på aktiemarkedene er generelt meget ujævn. Aktiekurserne kan på meget kort tid falde betydeligt, blandt andet som følge af vanskeligt forudsigelige politiske, finansielle eller regulatoriske forhold. Sektorrelaterede, regionale, nationale samt internationale begivenheder af for eksempel økonomisk eller forretningsmæssig karakter kan også have afgørende indflydelse på såvel den langsigtede som den kortsigtede kursudvikling på aktiemarkedene og dermed på udviklingen i netto-værdien af afdelingens formue.

Landerisiko

Afdelingen investerer primært i amerikanske og europæiske værdipapirer via afdelinger i PFA Invest.

Kursudviklingen på det internationale aktie- og obligationsmarked har dermed en betydning for afdelingens værdiudvikling. Såvel specifikke amerikanske samt europæiske politiske og regulatoriske foranstaltninger, såsom regionernes finansielle og økonomiske udvikling, herunder rente- og valutaudviklingen, samt andre påvirkende faktorer er derfor væsentlige risikoelementer for udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue, som ikke – eller kun delvis – kan elimineres ved risikospredning indenfor afdelingens investeringsunivers.

Renterisiko

Renteudviklingen på obligationsmarkederne påvirkes af de generelle økonomiske vilkår, herunder forventninger til inflationsudviklingen. Sektorrelaterede, regionale, nationale samt internationale begivenheder af for eksempel økonomisk eller forretningsmæssig karakter kan også have afgørende indflydelse på såvel den langsigtede som den kortsigtede renteudvikling på obligationsmarkederne og dermed på udviklingen i nettoværdien af afdelingens formue.

Kursudviklingen på obligationsmarkederne er generelt mindre volatile end aktier.

Valutakursrisiko

Afdelingen kan foretage investeringer i udenlandske aktier og obligationer, hvilket medfører en eksponering mod valutaer, som kan have et større eller mindre udsving i forhold til danske kroner.

Valutakursrisikoen kan dog i perioder være afdækket helt eller delvist i forhold til danske kroner.

Selskabsspecifikke forhold

Kursudviklingen for hver enkelt aktie eller obligation i afdelingens portefølje vil ofte være mere ujævn end markedets gennemsnitlige kursudvikling. Selskabsspecifikke forhold, herunder selskabets generelle forretningsudvikling, forretningsudviklingen på vigtige områder, finansieringsforhold, følsomheden over for udviklingen i dansk eller udenlandsk rente, følsomheden over for udviklingen i valutakurserne samt ændringer i selskabets regulatoriske og skattemæssige rammebetingelser i såvel Danmark som udlandet, kan fra dag til dag medføre langt større kursudsving på selskabsniveau end markedets gennemsnitlige daglige kursvariation. Da afdelingen kan placere op til 10 % af formuen i en enkelt værdipapir, kan nettoværdien af afdelingens formue variere kraftigt som følge af specifikke forhold i de selskaber, som afdelingen har investeret i.

Særlige risici i 2016

De største risici i afdelingen er, at de underliggende afdelingers afkast samvarierer i negativ retning, hvilket kan ske hvis eksempelvis renterne stiger og aktier falder. Da aktieeksponeringen ligger omkring 75 %, er aktierisikoen selvstændigt ligeledes en stor risikokilde.

Risici er også omtalt under Generelle Risikofaktorer.

Balance C

Note	Resultatopgørelse (1000 kr.)	2015
1	Renteindtægter	15
2	Renteudgifter	-14
3	Udbytter	667
	I alt udbytter og renter	668
4	Kursgevinster, og -tab, Obligationer	1
5	Kursgevinster, og -tab, Kapitalandele	-872
	Kursgevinster, og -tab, Valutakonti	-279
6	Handelsomkostninger	4
	I alt kursgevinster og -tab	-1.154
	I alt indtægter	-486
7	Administrationsomkostninger	375
	Resultat før skat	-861
8	Skat	76
	Årets nettoresultat	-936
	Udlodningsregulering	-490
	Overført fra sidste år	0
	I alt formuebevægelser	-490
	Til disposition	-1.426
9	Til rådighed for udlodning	-1
	Udlodning vedrørende cirkulerende beviser	0
	Overført til udlodning næste år	0
	Overført til formuen	-1.425

Balance C

Note	Balance (1000 kr.)	2015
	AKTIVER	
	Indestående i depotselskab	4.940
10	I alt likvide midler	4.940
	Noterede obligationer fra danske udstedere	5.050
	Noterede obligationer fra udenlandske udstedere	0
10	I alt obligationer	5.050
	Noterede aktier fra danske selskaber	3.504
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	70.969
11	Investeringsbeviser i danske investeringsforeninger	135.611
10	I alt kapitalandele	210.084
10	Tilgodehavende renter, udbytter mm.	33
	Aktuelle skatteaktiver	12
10	Mellemværende vedrørende handelsafvikling	64
	I alt andre aktiver	109
	Aktiver i alt	220.183
	PASSIVER	
12	Medlemmernes formue	220.025
	Skyldige omkostninger	159
	Mellemværende vedrørende handelsafvikling	0
	I alt anden gæld	159
	Passiver i alt	220.183
13	Noter, hvortil der ikke henvises	
	NOTER	
1	Renteindtægter (1000 kr.)	
	Indestående i depotselskab	0
	Noterede obligationer fra danske udstedere	15
	Noterede obligationer fra udenlandske udstedere	0
	I alt renteindtægter	15
2	Renteudgifter (1000 kr.)	
	Renteudgifter depotselskab	-14
	I alt renteudgifter	-14
3	Udbytter (1000 kr.)	
	Noterede aktier fra danske selskaber	0
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	667
	I alt udbytter	667
4	Kursgevinster og -tab, Obligationer (1000 kr.)	
	Noterede obligationer fra danske udstedere	1
	Noterede obligationer fra udenlandske udstedere	0
	I alt kursgevinster og -tab, Obligationer	1
	Heraf udgør realiseret kursgevinst til udlodning, obligationer	-1
5	Kursgevinster og -tab, Kapitalandele (1000 kr.)	
	Noterede aktier fra danske selskaber	62
	Noterede aktier fra udenlandske selskaber	-1.230
	Investeringsbeviser i danske investeringsforeninger	296
	I alt kursgevinster og -tab, Kapitalandele	-872
	Heraf udgør realiseret kursgevinst til udlodning, kapitalandele	-33
6	Handelsomkostninger (1000 kr.)	
	Bruttohandelsomkostninger	60
	Dækket af emissions- og indløsningsindtægter	-56
	I alt handelsomkostninger ved løbende drift	4

Balance C

Note **NOTER (Fortsat)**

2015

7	Administrationsomkostninger	
	Afdelingsdirekte	
	Administrationsvederlag	40
	Markedsføringsomkostninger	101
	Gebyrer til depotselskab	38
	Andre omk. i forbindelse med formueplejen	129
	Øvrige omkostninger	45
	I alt afd. Direkte adm.omkostninger	353
	Andel af fællesomkostninger	
	Honorer til bestyrelse	10
	Revisionshonorar til revisorer	4
	Andre omk. i forbindelse med formueplejen	2
	Øvrige omkostninger	6
	I alt andel af fælles adm.omkostninger	21
	I alt administrationsomkostninger	375
8	Skat (1000 kr.)	
	Ikke refunderbar udbytteskat	76
	I alt skat	76
9	Til rådighed for udlodning (1000 kr.)	
	Renter og udbytter mm.	682
	Ikke refunderbar udbytteskat mm.	-76
	Kursgevinst til udlodning*	-291
	Adm. Omkostninger til modregning i udlodning	0
	Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger	-317
	Anvendt fremført aktietab	0
	Udlodning overført fra sidste år	0
	I alt til rådighed til udlodning	-1
	* I 2015: Udgør et skattemæssig realiseret kurstab på valutakonti 257 tkr., obligationstab på 1 tkr. og et realiseret kurstab på kapitalandele 33 tkr.	
10	Finansielle instrumenter (%)	
	Børsnoterede finansielle instrumenter*	97,76
	Øvrige finansielle instrumenter**	2,24
	I alt finansielle instrumenter	100,00
	Værdipapirspecifikation findes på foreningens hjemmeside www.pfainvest.dk	
	* indeholder Kapitalandele og tilgodehavende rente, udbytte mm	
	** indeholder Likvide midler	
11	Investeringsbeviser i danske investeringsforeninger (1000 kr.)	
	PFA Invest Lange obligationer, DK0060446540	24.872
	PFA Invest Danske Aktier, DK0060446623	16.656
	PFA Invest Globale aktier, DK0060446706	40.855
	PFA Invest Kreditobligationer, DK0060446896	18.258
	PFA Invest Højt Udbytte Aktier, DK0060457901	16.112
	PFA Invest Europa Value aktier, DK0060579183	18.858
	I alt Investeringsbeviser i danske investeringsforeninger	135.611

Balance C

Note **NOTER (fortsat)**

2015

		Cirk. Andele	Formue værdi
12 Medlemmernes formue (1000 kr)			
Medlemmernes formue (primo)		0	0
Emissioner i året		2.221	223.368
Indløsninger i året		0	0
Regulering af udlodning ved emissioner og indløsninger			490
Handelsomkostninger omkl. fra driften			-56
Nettoemissionstillæg og nettoindløsningsfradrag			-2.351
Udlodning vedrørende sidste år incl. regulering ved emissioner og indløsninger			0
Overført til udlodning sidste år			0
Overført til udlodning næste år			0
Foreslået udlodning			0
Overført fra resultatopgørelse			-1.425
I alt medlemmernes formue		2.221	220.025

13 Noter, hvortil der ikke henvises

5 års oversigt

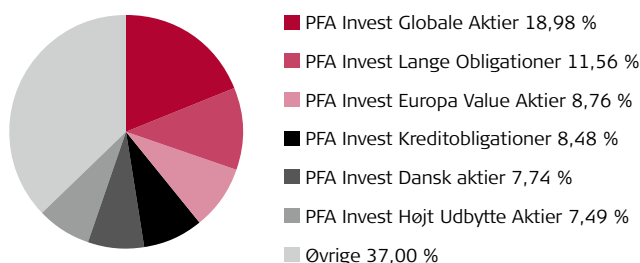
2015*

Netto resultat (1000 kr)	-936
Formue inkl. udlodning (1000 kr.)	220.025
Cirkulerende andele (stk.)	2.220.567
Indre værdi pr. andel	99,08
Udlodning pr. andel	0,00
Årets afkast i %	-0,91
Årets benchmarkafkast i %	-2,78
Omkostnings %	0,23
Omsætningshastighed	0,05
Sharpe ratio (forudsætter observationer i mindst 36 måneder)	-
ÅOP (helårsperiodiseret 2015)	1,29
Tab på aktier til fremførsel (1000 kr.)	-
Active Share %	-
* Perioden 05.05.15-31.12.15	

Afdelingens største beholdninger

PFA Invest Globale Aktier	18,98 %
PFA Invest Lange Obligationer	11,56 %
PFA Invest Europa Value Aktier	8,76 %
PFA Invest Kreditobligationer	8,48 %
PFA Invest Dansk aktier	7,74 %
PFA Invest Højt Udbytte Aktier	7,49 %
Øvrige	37,00 %

Aktivfordelingen i afdelingen (%)

Beholdningens fordeling er eksklusiv likvider.

FÆLLES NOTER

Bestyrelses- og revisionshonorar

	2015	2014	2013
Bestyrelsen aflønnes alene med faste honorarer og er således ikke omfattet af incitamentsprogrammer. Der påhviler ikke foreningen nogen pensionsforpligtelser overfor bestyrelsen.			
Bestyrelseshonorar (1000 kr.)			
Samlet bestyrelseshonorar	400	400	400
Honoraret er fastsat således:			
Formanden	200	200	200
To øvrige bestyrelsesmedlemmer	200	200	200
Revisionshonorar (1000 kr.)			
Revisionshonorar	160	252	254
Honorar for andre ydelser end revision	-	-	-
Samlet honorar	254	252	160

Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med reglerne i Lov om investeringsforeninger m.v.

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2014.

Alle beløb i regnskabet præsenteres i hele 1000 kr. Hvert tal afrundes enkeltvis, og der kan således forekomme mindre differencer mellem de anførte totaler og summen af de underliggende tal.

Generelt om indregning og måling

Indtægter og omkostninger er periodiseret og indeholder således de beløb, der kan henføres til regnskabsåret.

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde afdelingen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når afdelingen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå afdelingen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved indregning og måling tages hensyn til oplysninger, herunder forudsigelige gevinster, risici og tab, der fremkommer, inden årsregnskabet aflægges, hvis oplysningerne be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Regnskabsmæssige skøn og vurderinger

Den væsentligste usikkerhed ved indregning og måling knytter sig til opgørelse af en korrekt dagsværdi for finansielle instrumenter, idet ledelsen i visse tilfælde udøver et skøn i forbindelse med opgørelse heraf. Disse skøn foretages i overensstemmelse med regnskabspraksis på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige og realistiske, jf. måling af finansielle instrumenter.

Et område som indebærer en højere grad af skøn og vurderinger end andre, er opgørelse af dagsværdi for noterede finansielle instrumenter med lav omsætning, som er værdisat på markeder med lav omsætning.

Omregning af fremmed valuta

Foreningens funktionelle og præsentrationsvaluta er danske kroner. Transaktioner i fremmed valuta omregnes efter transaktionsdagens kurs. Balanceposter i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs. Resultatopgørelsesposter omregnes efter valutakursen på transaktionsdagen. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på henholdsvis betalingsdagen og balancedagen, indregnes i resultatopgørelsen som kursgevinst eller -tab.

Resultatopgørelsen Renter og udbytter

Renter omfatter modtagne og periodiserede renter på obligationer og indeståender i pengeinstitutter. Udbytter omfatter deklarerede danske og udenlandske aktieudbytter.

Kursgevinster og -tab

I resultatopgørelsen indgår såvel realiserede som urealiserede kursgevinster og -tab på finansielle instrumenter herunder værdipapirer, afledte finansielle instrumenter samt øvrige aktiver og passiver. Realiserede kursgevinster og -tab måles pr. fondskode som forskellen mellem salgsværdien og dagsværdien primo året eller anskaffelsesværdi, hvis aktivet er anskaffet i regnskabsåret. Urealiserede kursgevinster og -tab måles pr. fondskode som forskellen mellem dagsværdien primo året eller anskaffelsesværdi, hvis aktivet er anskaffet i regnskabsåret, og dagsværdi ultimo året.

Under handelsomkostninger føres alle direkte omkostninger relateret til handler udført i forbindelse med den løbende porteføljepleje. Handelsudgifter i forbindelse med emissioner eller indløsninger

føres som en emissions-/indløsningsomkostning på formuen. Denne del opgøres som den andel, provenuet af emissioner og indløsninger udgør af kursværdien af de samlede handler.

Administrationsomkostninger

Administrationsomkostninger, der ikke umiddelbart kan henføres til den enkelte afdeling, er fordelt mellem afdelingerne i forhold til deres gennemsnitlige formue i regnskabsåret, jf. vedtægternes § 22.

Skat

I posten indgår ikke refunderbar skat på renter og udbytter.

Udlodning

I formuebevægelserne er indeholdt udlodningsregulering, således at de udlodningspligtige beløb er korigeret efter udviklingen i cirkulerende mængde. Udlodningsreguleringen beregnes således, at udlodningsprocenten er af samme størrelse før og efter emissioner og indløsninger. Rådighedsbeløbet til udlodning består herudover af de i regnskabsåret indtjente renter og udbytter, realiserede og urealiserede kursgevinster i henhold til de i Ligningslovens § 16 C anførte krav til minimumsudlodningen med fradrag af administrationsomkostninger.

Udlodningsprocenten beregnes som beløbet til rådighed for udlodning i % af den cirkulerende kapital i afdelingen på balancedagen. Den beregnede % nedrundes i overensstemmelse med Ligningslovens § 16 C til nærmeste 0,1 %.

Forskellen mellem det regnskabsmæssige resultat og udlodningen reguleres over den pågældende afdelings formue.

Overført til udlodning næste år består af restbeløbet efter nedrunding af regnskabsposten Til rådighed for udlodning.

Balancen

Finansielle instrumenter (værdipapirer mv.)

Finansielle instrumenter indregnes i balancen på handelstidspunktet til købspris eksklusiv omkostninger i forbindelse med købet.

Dagsværdien for noterede kapitalandele, obligationer mv. opgøres til lukkekursen på balancedagen eller til en anden markedsbaseret kurs, hvis denne er et bedre udtryk herfor. Dagsværdien af udtrukne obligationer måles dog til nutidsværdien af obligationerne ved diskontering med gældende pengemarkedsrente.

Obligationer, der omsættes via det amerikanske marked for high yield bonds (OTC – Fixed Income Pricing System), indgår under noterede obligationer.

Andre aktiver/anden gæld

Andre aktiver og anden gæld måles til dagsværdien.

Mellemværende vedrørende handelsafvikling består af provenu ved køb og salg af værdipapirer samt emissioner og indløsninger, som er foretaget før balancedagen, og hvor afregningen foretages efter balancedagen. Udviser beløbet et tilgodehavende, opføres det som et mellemværende vedrørende handelsafvikling under andre aktiver. Udviser beløbet en gæld, opføres det som mellemværende vedrørende handelsafvikling under anden gæld.

Aktuelle skatteaktiver består af refunderbar udbytteskat og renteskat tilbageholdt i udlandet. I tidligere år er posten indgået under Tilgodehavende renter, udbytte mm. Det er fundet mere retsvisende at udskille posten, da den udgør et stignede omfang. Sammenligningstal er tilpasset den nye klassifikation.

Endvidere kan andre aktiver/anden gæld indeholde tilgodehavende renter- og udbytter samt skyldige omkostninger.

Nøgletalsdefinitioner

Indre værdi

$$\text{Indre værdi} = \frac{\text{Medlemmernes formue}}{\text{Cirkulerende andele ultimo året}}$$

Udlodning pr. Andel

$$\text{Udlodning pr. andel} = \frac{\text{Foreslået udlodning til medlemmerne}}{\text{Cirkulerende andele ultimo året}}$$

Årets afkast i %

$$\text{Årets afkast i \%} = \left(\frac{\text{Indre værdi ultimo året} + \text{Geninvesteret udlodning}}{\text{Indre værdi primo året}} - 1 \right) \times 100$$

hvor geninvesteret udlodning opgøres således:

$$\left(\frac{\text{Udlodning} \times \text{Indre værdi ultimo året}}{\text{Indre værdi umiddelbart efter udlodningen}} \right)$$

Omkostninger i %

$$\text{Omkostninger i \%} = \frac{\text{Årets administrationsomkostninger}}{\text{Medlemmernes gennemsnitlige formue}} \times 100$$

hvor gennemsnitsformuen opgøres som et simpelt gennemsnit af formuens værdi ved udgangen af hver måned i regnskabsåret.

Omsætningshastighed

$$\text{Omsætningshastighed} = \frac{1 \times \text{kursværdi af køb} + \text{kursværdi af salg}}{2 \times \text{Medlemmernes gennemsnitlige formue}}$$

hvor kursværdi af køb og salg opgøres på baggrund af de realiserede købs- og salgspriser inkl. kurtage. Kun køb og salg i forbindelse med løbende porteføljepleje medtages i beregningen. Medlemmernes gennemsnitlige formue opgøres som beskrevet under omkostning i %.

ÅOP (årlige omkostninger i %)

$$\begin{aligned} \text{ÅOP} = & \text{Seneste årlige administrationsomkostninger i \%} + \\ & \text{Seneste direkte handelsomkostninger ved løbende drift i \%} + \\ & 1/7 \times (\text{Maksimalt emissionstillæg i \%} + \text{Maksimalt indløsningsfradrag i procent}) \end{aligned}$$

Active share

$$\text{Active share} = \frac{1}{2} \sum_{i=1}^N |W_{i, fund} - W_{i, index}|$$

Tracking error

$$\text{Annualiseret Tracking Error} = \sqrt{\sum_{i=1}^N \frac{((R_{i,p} - R_{i,b}) - (R_{i,p} - R_{i,b}))^2}{N-1}} \times \sqrt{12}$$

Sharpe ratio

$$\sigma_r = \sqrt{\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N ((r_{i, pf} - r_{i, rf}) - r)^2}$$

Standardafvigelse/Volatilitet

Standardafvigelsen er et mål for afkastets udsving over tiden. Jo større volatilitet, jo større er usikkerheden omkring investeringens fremtidige afkast. Volatiliteten er således et risikomål. Volatiliteten udtrykkes sædvanligvis i % pr. år. Volatiliteten er et mål for afkastets spredning omkring sin middelværdi - afkastets standardafvigelse. Hvis afkastet er normalfordelt kan det forventes, at cirka 2/3 af alle afkastobservationer falder mellem middelværdien plus standardafvigelsen og middelværdien minus standardafvigelsen. Der opgøres kun standardafvigelse/ volatilitet for afdelinger, som eksisteret i minimum 36 måneder. Da afdelingerne i PFA Invest ikke har data for 36 måneder, opgøres nøgletallet Standardafvigelse/ Volatilitet ikke.

Sharpe Ratio

Sharpe Ratio beregnes ved at dividere investeringens merafkast med dens volatilitet/standardafvigelse. Sharpe Ratio måler investeringsafkastet i forhold til investeringsrisiko. Jo større positiv Sharpe Ratio, desto bedre risikojusteret afkast. Ved hjælp af Sharpe Ratio kan afkastet af investeringer med forskellige risikoniveauer sammenlignes. Der opgøres kun Sharpe Ratio for afdelinger, som har eksisteret i minimum 36 måneder, og nøgletallet opgøres derfor endnu ikke for alle afdelinger i PFA Invest.

Active Share

Active Share benyttes i aktieafdelinger og måler, hvor stor en andel af en afdelings portefølje, der er forskellig fra afdelingens benchmark.

Foreningsoplysninger

Forening

Investeringsforeningen PFA Invest
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø
Tlf. +45 39 17 50 00

Registreringsnumre

Reg. nr. i Finanstilsynet: 11 178
CVR-nr.: 34 69 56 44
Investeringsforeningen har hjemsted i Københavns Kommune.

Stiftelse

Investeringsforeningen er stiftet den 31. august 2012 og omfatter følgende afdelinger:

- Korte Obligationer
- Lange Obligationer
- Kreditobligationer
- Danske Aktier
- Globale Aktier
- Højt Udbytte Aktier
- Europa Value Aktie
- Balance A
- Balance B
- Balance C

Udstedelse og indløsning af andele i foreningens afdelinger:

Danske Bank A/S
Holmens Kanal 2-12
1092 København K
Tlf. +45 45 14 36 94

Investeringsforeningens bestyrelse

Professionelt bestyrelsesmedlem

Peter Engberg Jensen
Ansættelsesadresse
Sankt Annæ Plads 13, 3.
1250 København K.

Partner

Rina Asmussen
Ansættelsesadresse
Strandgade 4
1401 København K.

Professionelt bestyrelsesmedlem

Jørgen Madsen
Askhøj 15
2850 Nærum

Investeringsforvaltningsselskab

for foreningen

PFA Asset Management A/S
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø
Tlf. +45 39 17 50 00
Reg. nr. i Finanstilsynet: 17 115
CVR-nr.: 32 67 18 88

Direktion: Christian Lindstrøm Lage,
Henrik Nøhr Poulsen og Rasmus Bessing Abildtrup

Markedsføring af foreningen

PFA Asset Management A/S har udpeget følgende som ansvarlig for markedsføring:

PFA Bank A/S
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø
Tlf. +45 39 17 50 00
Reg. nr. i Finanstilsynet: 8164
CVR-nr.: 26 02 61 21

Aftalen om markedsføring er ligeledes godkendt af Investeringsforeningens bestyrelse.

Depotbank

J.P. Morgan Europe (UK), Copenhagen Branch,
Filial af J.P. Morgan Europe Limited, Storbritannien
Kalvebod Brygge 39-41
DK-1560 København V
Reg. nr. i Finanstilsynet: 6012
CVR-nr.: 31 59 33 36

Investeringsforeningens revisor

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Weidekampsgade 6
2300 København S
CVR-nr.: 24 21 37 14

Anders Gjelstrup, statsautoriseret revisor

Kasper Bruhn Udam, statsautoriseret revisor